1993-2013 నడుస్తున్న చరిత్ర

తెలుగుజాతి పత్రిక

అమ్మనుడి

నుడి నాడు నెనరు

జనవరి 2017

సంపుటి : 2
సంచిక : 11
రు.20/-లు
తెనాలి

భాష–ఆర్థిక వ్యవస్థ–సామాజిక సంబంధాలు

సమగ్ర పరిశోధనాపత్రం ఈ సంచికలో ప్రత్యేకం

తెలుగును దుంపనాశనం చేసే ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు జి.ఓ. 14/2-1-2017

Telugu Association of North America (తానా)

గిడుగు రామమూర్తి స్మారక తెలుగు భాషాపురస్కారం–2016 డా॥సామల రమేష్‌బాబు గారికి

రెండేళ్ళకొకసారి తానా చైతన్య స్రవంతి కార్యక్రమంలో భాగంగా డిసెంబరు 29న ఖమ్మంలో నిర్వహించిన సాహిత్య సాంస్కృతిక సంబురాల్లో తానా పురస్కారాన్ని అందజేస్తున్న తానా అధ్యక్షులు శ్రీ చౌదరి జంపాల, కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షులు శ్రీ వేమన సతీష్, ఫౌండేషన్ అధ్యక్షులు శ్రీనివాస్ గోగినేని, శ్రీ వాసిరెడ్డి నవీన్, కవి శ్రీ సిరివెన్నెల, ఇతర తానా ముఖ్యులు

గిడుగు రామమూర్తి (1863–1940) 20వ శతాబ్దపు ప్రథమ పాదంలో వ్యవహారిక భాషావాదానికి ఉద్యమరూపం కల్పించి గ్రాంధిక భాషావాదులపై విజయం సాధించిన యోధుడు. గొప్ప భాషాశాస్త్రవేత్త, పరిశోధకుడు, గ్రంథ–శాసన పరిష్కర్త. సవర భాషకు వ్యాకరణం రచించి, సవరల అభివృద్ధికి కృషి చేసిన సంఘసేవకుడు, ప్రజాస్వామికవాది, మానవతావాది. గిడుగువారి ఆదర్శాన్ని, ఆచరణను గుర్తు చేసుకుంటూ వారి పేరుమీద ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి 50 వేల రూపాయల నగదు పురస్కారాన్ని అందజేయాలని తానా నిర్ణయించింది. 2002లో ఈ పురస్కారాన్ని ప్రారంభించి, తెలుగు భాషావికాసానికి, అభ్యున్నతికి కృషి చేసిన ప్రముఖులను ఈ పురస్కారంతో సత్కరించి, గౌరవిస్తోంది.

గతంలో ప్రొఫెసర్ చేకూరి రామారావు (2002), ప్రొఫెసర్ భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి (2004), శ్రీ సి.ధర్మారావు (2006), శ్రీ ఎ.బి.కె. ప్రసాద్ (2008), శ్రీ స.వెం. రమేశ్ (2010), ప్రొ॥ పి.ఎస్.సుబ్రహ్మణ్యం (2012), ప్రొ॥ రవ్వా శ్రీహరి (2014) గార్లకు ఈ పురస్కారాలను అందజేసింది.

ఈ సంవత్సరం ఈ పురస్కారాన్ని తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య అధ్యక్షుడు, “అమ్మనుడి” పత్రిక సంపాదకుడు డా॥ సామల రమేష్‌బాబు గారికి అందజేయాలని తానా కార్యవర్గం నిర్ణయించింది.

1947లో తెనాలిలో జన్మించిన డా॥ సామల రమేష్‌బాబు ఆయుర్వేద వైద్యంలో ఢిల్లీ నుంచి వైద్యాచార్య పట్టాను, రాజకీయ శాస్త్రంలో ఎం.ఎ. పట్టాను పొందారు. వృత్తిరీత్యా ఆయుర్వేద వైద్యులు. కానీ వారి కార్యరంగం తెలుగు భాషావికాసం.

తెలుగుభాష అన్ని రంగాల్లో వాడుకలోకి రావాలని, విరివిగా ఉపయోగించడం ద్వారానే తెలుగుభాష అభివృద్ధి పథంలో పయనిస్తుందని భావించిన డా॥ సామల రమేష్‌బాబు అందుకోసం అనేక ఉద్యమాలు నడిపారు. ప్రభుత్వాలతో పోరాడారు. ఈ క్రమంలో ఏర్పడిన తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య నిర్మాతల్లో ఒకరు. మొదటి సంస్థాపక కార్యదర్శి. 2009 నుండి అధ్యక్షులు. 1993 నుంచి తాను నడుపుతున్న సామాజిక, రాజకీయ పత్రిక నడుస్తున్న చరిత్రను 2000 నుంచి 2013 చివరి వరకు భాషోద్యమ పత్రికగానే నడిపారు. ఇప్పుడు అది పేరు మార్చుకొని ‘అమ్మనుడి’ పత్రికగా ఆయన సంపాదకత్వంలోనే నడుస్తోంది.

తెలుగుభాష కోసం ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖ కావాలని మొట్టమొదటిసారిగా గొంతెత్తి ప్రభుత్వాలను కోరుతూ ఆరేళ్లపాటు ఉద్యమం నడిపారు. ఎట్టకేలకు 2013లో మంత్రిత్వశాఖ ఏర్పడింది. ప్రభుత్వాలకు భాషా విధానం ఉండాలని పట్టుబట్టి దానికోసం గుంటూరులో పెద్ద ఎత్తున సదస్సులు నిర్వహించి, ప్రభుత్వాల మెడలు వంచారు. వారి కృషి ఫలితంగానే ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ–రెండు రాష్ట్రాల్లో తెలుగు భాషామంత్రిత్వశాఖలు ఏర్పడ్డాయి.

కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లోని తెలుగు మాట్లాడే లక్షలాది తెలుగువారికి భాష నేర్పే ఉద్యమాన్ని తెలుగువాణి ట్రస్ట్ చేపట్టింది. వందకు పైగా పల్లెల్లో ఈ కార్యక్రమం కొనసాగుతోంది. దీనికి ‘ఎల్లలు లేని తెలుగు’ ప్రాజెక్ట్ పేరున తానా సహాయ సహకారాలు అందిస్తోంది. ఈ ట్రస్టులో డా॥రమేష్‌బాబు ముఖ్యులు. తమిళనాడులోని కృష్ణగిరి జిల్లా రచయితల సంఘం ఏర్పాటులో ముఖ్య భూమిక పోషించి అక్కడి రచయితల రచనలను ప్రోత్సహించారు. తెలుగు కేవలం సాహిత్యభాషగా ఉంటే మనజాలదని, అన్ని రంగాల్లోను నేటి అవసరాలను తీర్చే విధంగా అత్యాధునిక భాషగా ఎదగాలని, శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాలతో సహా అన్ని ఉత్పత్తి రంగాలు తెలుగుభాషతో పెంపొందాలని భావించి, అందుకోసం నిరంతర ఉద్యమాలు నడుపుతున్నారు. ఏడు పదుల వయసులోనూ తెలుగుభాష కోసం అహరహం శ్రమిస్తూ, నిత్యం తెలుగుభాషను శ్వాసించే రమేష్‌బాబు కృషిని తానా గౌరవిస్తోంది.

అప్పట్లో వ్యవహారిక భాష ఉద్యమాన్ని నడిపిన గిడుగు రామమూర్తి పేరు మీద ఇస్తున్న ఈ పురస్కారాన్ని ఇప్పుడు తెలుగుభాష కనుమరుగవుతోందన్న ఆందోళనల మధ్య దాని పునర్వికాసానికి, అభ్యున్నతికి కృషి చేస్తున్న డా॥ సామల రమేష్‌బాబుగారికి అందజేస్తున్నందుకు తానా కార్యవర్గం సంతోషిస్తోంది.

17 డిసెంబరు 2016

చౌదరి జంపాల
తానా అధ్యక్షులు

సురేష్ కొలిచాల
తానా తెలుగు భాషాప్రచార కమిటీ

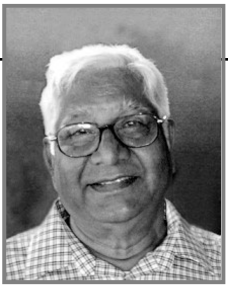

కీ.శే.చేకూరి రామారావు

"అనేక చారిత్రక కారణాల వల్ల భాషా సమస్యలు వచ్చాయి. పారిశ్రామికీకరణ, నగరీకరణ వచ్చాక ఇంగ్లీష్ వంటి భాషల ప్రామాణికతకు సంబంధించిన సమస్యను చరిత్రే పరిష్కరించింది. కానీ తెలుగు భాష విషయంలో ప్రామాణికత అనేది ఒక సమస్యగా ముందుకొచ్చి కూర్చుంది. అందరికీ కలిపి ఒక ప్రామాణిక భాషను శాస్త్రీయంగా రూపొందించుకోలేకపోయాము. ఇందులో భాషాశాస్త్రవేత్తల లోపమూ వుంది.

రాజకీయాలు, సంఘాలు, పాలన సంఘసంస్కరణలు వంటి వాటి గురించి మాట్లాడాలంటే ఇంటి భాష సమర్థమైన వ్యక్తీకరణ సాధనంగా పనికి రాదు. విస్తృతమైన ప్రజానీకానికి ఒక సందేశం పోవాలంటే అందుకు ఏ ఒక్క ఇంటికో, ఏ ఒక్క ప్రాంతానికో పరిమితమైన భాష వల్ల సాధ్యం కాదు. తప్పనిసరిగా అందరికీ అర్థమయ్యే ఒక ప్రామాణిక భాష కావాలి. ఇక్కడ ప్రామాణిక భాష అంటే గ్రాంథిక భాష అని పొరపడే వారు వున్నారు. ప్రామాణిక భాష అనేది వ్యవహారికంలోనే అన్ని ప్రాంతాలకు ఆమోద యోగ్యమైన రీతిలో రూపొందేది. గ్రాంథిక భాష అనేది కావ్యభాష. అది పండితులకు మాత్రమే ఉపయోగపడేది. మాండలికాలను తక్కువ చేసి చూడరాదు. ఈ మాండలికాలలో అద్భుతమైన రచనలు వచ్చాయి. తెలంగాణా మాండలికంలో దాశరథి రంగాచార్య, కాళోజీ రచనలు బహుళ ప్రాచుర్యం పొందాయి. అలాగే రాయలసీమ మాండలికంలో మంచి కథలు వచ్చాయి. కోస్తా ప్రాంతంలో మంచి రచనలు వచ్చినా వాటిలో మాండలికాలు తక్కువనే చెప్పాలి. మాండలికాలు అంటే తక్కువ, ప్రామాణిక భాష అంటే ఎక్కువ అనే భావం కూడా సరైనది కాదు. ఈ రెంటికి మధ్య విభజన రేఖ ఏమీ వుండదు.

"ఇంటి భాషల మాండలికాలు ఒక పరిమితికి మించి పనికిరావు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రామాణిక భాషే మార్గం. దురదృష్టవశాత్తూ భాషా శాస్త్రవేత్తలు ఈ విషయమై మౌనం పాటిస్తున్నారు."

(4-8-2005- ప్రజాశక్తి)

విజయవాడలో డిసెంబరు 23, 24, 25 తేదీలలో జరిగిన కూచిపూడి నృత్యవైభవ ప్రదర్శన సరికొత్త రికార్డులను నమోదు చేసింది. 'సిలికానాంధ్ర' కూచిభొట్ల ఆనంద్ గారు నిర్వహించిన ఈ మహాప్రదర్శన తెలుగుజాతి కీర్తిని మరింత పెంపొందించింది. తెలుగు భాష, లిపి పట్ల ప్రభుత్వ అలక్ష్యానికి కూడా తావు ఇచ్చింది!

లోపలి పుటలలో....

సంపాదకహృదయం :	తెలుగును నాశనం చేసే జీవోను రద్దు చేయాలి	-డా॥సామల రమేష్‌బాబు	7
పరిశోధనాపత్రం :	భాష-ఆర్థిక వ్యవస్థ-సామాజిక సంబంధాలు	-ఆచార్య జి.ఉమామహేశ్వరరావు	9
సాహిత్యం-వర్ణనలు :	తెలుగు సాహిత్యంలో సేద్యం	-సుకన్య	24
బయటి తెలుగు కతల మాలిక :	ఓ సంచారి అంతరంగం	-టి.ఎస్.రామచంద్రరావు	27
తెలుగు కవులు:	స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో తెలుగు కవులు	-ఎస్.ఆర్.పృథ్వీ	31
తప్పెవరిది?:	తెలుగు చదవటం నేరమా?	-యువశ్రీ మురళి	33
అమ్మనుడి తోనే బ్రతుకు :	అమ్మనుడి మాధ్యమంతోనే బ్రతుకులు...	-సంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ	34
ముఖాముఖి:	నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావుగారితో ముఖాముఖి	-డా॥నాగభైరవ ఆదినారాయణ, వెన్నిసెట్టి సింగారావు	36
సాహిత్యరంగం :	మరచిపోయిన ఇష్టసిద్ధి	-డా॥మధురాంతకం నరేంద్ర	38
మన రాజులు -బిరుదులు :	తూర్పు వేంగీ చాళుక్యులు	-డా॥ఈమని శివనాగిరెడ్డి	40
పిట్టచూపు :	నల్లధనం మూలాలు ఛేదించాలి	-చలసాని నరేంద్ర	43
తెలుగులెంక సూక్తులు :		-డా॥నాగభైరవ ఆదినారాయణ	45
పుస్తక పరిచయం :	...		46
సంస్మరణ :	అరుదైన పాత్రికేయుడు శ్రీ హనుమంతరావు	-ఇమ్మానేని సత్యసుందరం	49
విశాఖలో తెలుగు తిరునాళ్ళు :			50

కవితలు	స్వాగతగీతి	-గుర్రాల రమణయ్య	31
	నిఘంటువు	-డా॥ఎన్.గోపి	34
	బాలల నవ్వులు...	-రుక్కు	41
	నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు	-గంజాం భ్రమరాంబ	43

కైసేత, ముఖచిత్ర అలంకరణ : **కలిమిశ్రీ**

ఫొటోలు : **తమ్మా శ్రీనివాసరెడ్డి**

కథలకు బొమ్మలు : **చిదంబరం** పకపకలు : **సరసి**

రచనలు, ఉత్తరాలు పంపుటకు చిరునామా

డాక్టర్ సామల రమేష్‌బాబు, సంపాదకుడు, **అమ్మనుడి,**

జి-2, శ్రీ వాయుపుత్ర రెసిడెన్సీ, హిందీ కళాశాల వీధి, మాచవరం, విజయవాడ-520004.

దూరవాణి: కార్యాలయం : *0866-2439466* సంపాదకుడు : *9848016136*

e-mail : editorammanudi@gmail.com

పత్రికలో రచయితలు వ్యక్తం చేసే అభిప్రాయాలు వారి స్వంతం.
వారితో పత్రిక యాజమాన్యం, సంపాదకుడు ఏకీభవించవలసిన అవసరం లేదు.

తెలుగుజాతి పత్రిక

అమ్మనుడి

మాసపత్రిక

● నుడి ● నాడు ● నెనరు

సంపాదకుడు డా॥ సామల రమేష్‌బాబు

శాలివాహన శకం 1938 : దుర్ముఖినామ సంవత్సర పుష్యమి
(తైందాపి) శుద్ధ తదియ ఆదివారం మొదలు మాఘ(ఏరిమాపి)
శుద్ధ చవితి మంగళవారం వరకు

* తైందాపి * ఏరిమాపి : తెలుగు నెలలు

చందా వివరాలు

		వ్యక్తులకు	సంస్థలకు	విదేశీయులకు
శాశ్వత చందా	:	రూ.5000	రూ.7500	--
5 సం॥	:	రూ.1000	రూ.1500	150 డాలర్లు
3 సం॥	:	రూ. 700	రూ.1000	75 డాలర్లు
1 సం॥	:	రూ. 240	రూ. 400	25 డాలర్లు

ఎం.ఓ. లేదా తెనాలిలో చెల్లునట్లు బ్యాంకు డి.డి.ని **'అమ్మనుడి'** పేర పంపాలి. చెక్కు పంపేట్లయితే దయచేసి అదనంగా రు.30 లు చేర్చి పంపండి.

ఆన్‌లైన్ ద్వారా చందాను పంపేవారు NEFT / RTGS ద్వారా **'అమ్మనుడి'**-యాక్సిస్ బ్యాంకు, తెనాలి శాఖకు పంపాలి.
AMMA NUDI - AXIS BANK, TENALI
అక్కౌంట్ నెం. **915020010550189**
IFSC Code : UTIB0000556
ఆన్‌లైన్‌లో చందాను పంపినవారు, ఆ వెంటనే దయతో - చిరునామా, ఫోన్ నెం. తదితర వివరాలను జాబుద్వారాగాని, ఫోన్ మెసేజి ద్వారాగాని తెలుపగలరు.

చందాలు పంపడం, దానికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు చిరునామా
డా॥ సామల లక్ష్మణబాబు, ప్రచురణకర్త, 'అమ్మనుడి'
8-386, జీవక భవనం, అంగలకుదురు పోస్టు, **తెనాలి**
గుంటూరు జిల్లా - 522 211. ఫోన్ : 9440448244
ఇ-మెయిల్ : ammanudi@gmail.com

చందాదారులు కోరినట్లయితే ఆన్‌లైన్‌లో కూడా పత్రికను పంపగలము. ఇందుకోసం మీ ఇ-మెయిల్ ఐడిని తప్పక తెలుపగలరు.

చందాదారులకు సూచనలు

1. చందా కాలం ముగింపు తేదీ - పత్రిక కవరుమీద మీ చిరునామా పై భాగంలోనే ఉంటుంది. గమనించండి.
2. చందా పూర్తయ్యేందుకు ఒక నెల ముందే దయచేసి మీ చందాను పంపించండి.
3. మీ ఇంటి నెంబరుతో పూర్తి చిరునామాను, పిన్‌కోడ్ నెంబరుతో సహా తెలియపరచాలి. మీ ఫోన్ నెంబరును, వుంటే మీ మెయిల్ ఐడి ని తెలపాలి.
4. మీ చిరునామా మారినట్లయితే దయచేసి వెంటనే తెలియజేయండి.

ప్రాధమిక విద్య ఆంగ్ల మాధ్యమమా?

0 పరాయి భాషలో ఓనమాలు దిద్దటం పిల్లల మేధస్సును తేరుకోలేని దెబ్బతీస్తుందని తెలియని అమాయక ప్రజ వేలంవెర్రిగా ఇంగ్లీషు మాధ్యమానికి పిల్లలను బలి చేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో చదువుకొన్న వారికి, చదువుకోని వారికి పెద్ద తేడా లేదు.

0 ఇంగ్లీషుని భాషగా నేర్చుకోడానికి, మాధ్యమంగా చేయడానికి తేడా తెలియడం లేదా? మాతృభాషలో పట్టులేని వాళ్ళు (అంటే సహేతుకంగా ఆలోచించడం అబ్బకుండా)ఏ భాషలోనూ పట్టు సాధించలేరు.

0 భారత రాజ్యాంగంలో (350-ఏ) భాషాపరంగా అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రాధమిక స్థాయిలో విద్యను మాతృభాషలోనే నేర్పాలని వ్రాసుకున్నాం. అధిక సంఖ్యాకులు పరాయి భాషలో ప్రాధమిక విద్యను నేర్చుకునే దుస్థితిని అంబేద్కర్ ప్రభృతులు ఊహించి ఉండరు.

0 ఓట్లరాజకీయంలో పిల్లల జీవితాలను ఫణంగా పెట్టాల్సిన పనిలేదు.

0 శాస్త్రీయంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా నిర్ధారించిన-ప్రాధమిక స్థాయిలో మాతృభాషలోనే విద్యాబోధన జరగాలనే పాలసీని- మన ప్రభుత్వం వ్యతిరేకించడం శోచనీయం. విద్యను వ్యాపార వస్తువుగా చేసి అశాస్త్రీయమైన ఇంగ్లీషు మీడియంను ఓ తాయిలంగా చూపి, తల్లిదండ్రుల అమాయకత్వాన్ని సొమ్ముచేసుకుంటున్న ప్రైవేటు స్కూళ్లను ఒక దారిలో పెట్టకపోగా, అక్కడి అశాస్త్రీయతను ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లోకి దిగుమతి చేసుకోవడం తగునా?

0 ఉద్యోగం కోసమే చదువులనే సంకుచితమైన దృక్పథంతో ప్రాధమిక స్థాయి నుండి ఇంగ్లీషు మీడియం, ఎనిమిదవ తరగతి నుండి ఐఐటి కోచింగ్ లంటూ విద్యకున్న బహుళ ప్రయోజనాలను వమ్ము చేస్తున్నాం. సమగ్ర జీవనానికి బాట వేయాల్సిన విద్యను భ్రష్టు పట్టిస్తున్నాం.

0 రేపటి పౌరుల భవిష్యత్తును కాలరాసే అశాస్త్రీయమైన విధానాలను ప్రభుత్వం అమాయక ప్రజ మీద రుద్దుతుంటే, నిస్సహాయంగా చూస్తూ ఊరుకోవడం కూడా నేరమే అవుతుంది. మన పిల్లల భవిష్యత్తును కాపాడేందుకు ఉద్యమించడం మనందరి కర్తవ్యం.

0 ప్రాధమిక స్థాయిలో మాతృభాషలో విద్యాబోధన పిల్లల ప్రాధమిక హక్కు. ఆ హక్కును లేకుండా చేసే హక్కు తల్లిదండ్రులకు కూడా లేదు.

0 కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ప్రత్యేకంగా అనుమతి తీసుకున్న స్కూళ్ళలో తప్పించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏ స్కూళ్లలోను ఆంగ్ల మాధ్యమంలో ప్రాధమిక విద్యను నిర్వహించకూడదు.

0 ప్రైవేటు పాఠశాలలు కలుపు మొక్కలుగా విస్తరించి విద్యలో శాస్త్రీయతను మింగేసే దిశలో ప్రభుత్వ విధానాలను కూడా నిర్దేశించే స్థాయికి ఎదిగాయి. సభ్య సమాజం దీన్ని అడ్డుకొనే ప్రయత్నం చేయకపోతే భావితరాలు మనను క్షమించవు.

-డా॥ఎస్.ఆర్.పరిమి, విద్యావికాస వేదిక, విజయవాడ

డిట్రాయిట్ తెలుగు సాహితీ సమితి (యుఎస్ఏ)

తెలుగు సాహిత్య విమర్శపై వ్యాసరచన పోటీకి ఆహ్వానం

డిట్రాయిట్ తెలుగు సాహితీ సమితి (Detroit Telugu Literary Club) ఏర్పాటై సుమారు 18 సంవత్సరాలు కావొస్తోంది. తెలుగు సాహిత్యాన్ని చదవడం, చదివించడం, చదివిన పుస్తకాన్ని (ఇక్కడ కథ, కవిత, వ్యాసం, నవల, నాటకం, మొదలైన సాహిత్య ప్రక్రియలన్నిటిని కలిపి పుస్తకం అని సంబోధిస్తున్నామని గమనించగలరు) చర్చించడం, వీలైనంతలో పుస్తకాలు ప్రచురించడం, వంటివి మా కార్యకలాపాలు. వీటిలో భాగమే, ఈ పోటీ నిర్వహణ కూడా.

తెలుగు మాట్లాడేవారూ, చదివేవారూ, రోజురోజుకీ తగ్గిపోతున్నారని మనం వింటున్నదే. కానీ తెలుగులో వస్తున్న పుస్తకాల సంఖ్యలో పెద్ద మార్పు ఉన్నట్టు లేదు. అంటే తెలుగు సాహిత్య ఉత్పత్తిలో అంతగా మార్పు లేదన్నమాటే! ఇంత విరివిగా ప్రచురించబడుతున్న తెలుగు సాహిత్యంలో మంచి చెడ్డలు బేరీజువేసే ప్రయత్నాలు ఎలా ఉన్నాయో, ఎలా ఉండాలో చర్చకు తీసుకురావడానికి చేసే ప్రయత్నమే ఈ పోటీ ఉద్దేశం.

ఏ సాహిత్యమైనా, సరైన విమర్శకు నోచుకోకపోతే ఎదుగుదల ఉండదు. ప్రచురించబడిన ప్రతీ పుస్తకాన్నీ అందరూ చదవరు. ఎవరో ఒకరు పరిచయం చేస్తేనేగాని, అది చదవాలన్న కుతూహలం కలగదు చాలామందికి. ఈ పరిచయం అనేక రకాలుగా జరుగుతుంది. అది కేవలం ఆ పుస్తకానికి రచయిత పెట్టిన పేరు కావచ్చు, ముందుమాట కావచ్చు, ప్రచురణ కర్త వ్రాసిన సంగ్రహం కావచ్చు, లేక ఎవరైనా చదివి వ్రాసిన సమీక్ష కావచ్చు. వీటిలో సమీక్ష ఒక్కటే నిష్పాక్షికంగా ఉండే అవకాశం ఉంది. మంచి చెడ్డలు బేరీజు వేస్తూ పుస్తకంలోని వస్తువుకు, భాషకు, శైలికి మాత్రమే పరిమితమయ్యే సమీక్షే విమర్శ. అంటే సాహిత్యాన్ని ప్రజాబాహుళ్యానికి పరిచయం చేసే గురుతర బాధ్యత విమర్శకులది.

ఈ వ్యాస రచన పోటీకి ఎన్నుకోదగిన అంశాలు

(ఈ అంశాలకు మాత్రమే పోటీ పరిమితం కాదు)

1. సృజనాత్మక సాహిత్యంపై విమర్శ ఎలా ఉండాలి?
2. సాహిత్య విమర్శకు కావలసిన పరిజ్ఞానం ఏమిటి?
3. విమర్శ ఎవరు వ్రాయాలి? ఎవరు వ్రాయకూడదు? (ఉదాహ రణకు, విమర్శకులకు సాహిత్య ప్రక్రియలలో అభినివేశం ఉండాలా?)
4. ప్రస్తుత తెలుగు సాహిత్య విమర్శ స్థితి ఎలా ఉంది? మెరుగు పరచవలసిన ఆవశ్యకత ఉందా?
5. ఇతర భాషా సాహిత్య విమర్శకు తెలుగు సాహిత్య విమర్శకు పోలికలు, భేదాలు?
6. విమర్శ ఉద్దేశమేమిటి? ఎందుకు? ఎవరికి? ఏ విధంగా ఉపయోగం?
7. విమర్శపై రాజకీయ, సాంఘిక, సామాజిక పరిస్థితుల ప్రభావం ఎంత వరకు, ఎలా, సమంజసం?

పోటీలో పాల్గొనదల్చుకున్నవారు, తమకు నచ్చిన, అనువైన, అభినివేశం ఉన్న, స్పష్టత ఉన్న, లేదా ప్రవేశం ఉన్న, ఏ కోణం నుండైనా, ఏ పరిమితులలో నైనా, ఈ వ్యాసరచన చేయవచ్చు. ఎన్నుకున్న పరిధిలో విషయాన్ని ఎంత కూలంకషంగా, ఎంత విస్తృతంగా పరిశీలించి, ఎంత సరళంగానూ, క్లుప్తం గానూ విశ్లేషించారన్న వాటి పైనే బహుమతి నిర్ణయం ఉంటుంది కానీ, కేవలం వస్తువు పరిమాణ విస్తృతి ఒక్కటే బహుమతికి అర్హత కాజాలదు.

నిబంధనలు:

1. వ్యాసాలు తెలుగులోనే, తెలుగు సాహిత్య విమర్శ పైనే, వ్రాయాలి.
2. వ్యాసాలను చేతి వ్రాతలో కాకుండా కంప్యూటరులో టైపు చేసి, పిడిఎఫ్ ఫైలుగా మార్చి పంపాలి. (కంప్యూటరులో టైపు చేయడానికి వెసులు బాటు లేనివారు, గడువు తేదీకి కనీసం 30 రోజులు ముందుగా వ్యాస రచన పూర్తి చేసి మమ్మల్ని సంప్రదిస్తే వీలును బట్టి సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము.)
3. మొదటి పేజీలో వ్యాసం పేరు, రచయిత పేరు, చిరునామా, ఫోన్ నంబరు, ఈమెయిల్, వ్యాసం మొత్తం ఎన్ని పేజీలు, వివరాలు మాత్రమే ఉండాలి. పోటీకి పంపిన వ్యాసం ఇంతకు ముందెప్పుడూ, ఎక్కడా, ఏ భాషలోనూ, ఏ రూపంలోనూ, ప్రచురణ కాలేదని, వేరే ఏ వ్యాసానికి ఇది నకలు కాదని హామీ కూడా మొదటి పేజీలోనే ఇవ్వాలి. తరువాతి పేజీలలో వ్యాసం పేరు, వ్యాసం తప్ప వేరే వివరాలు ఉండకూడదు. న్యాయనిర్ణేతలకు రచయిత వివరాలు తెలియరాదు కనుక వ్యాస రచయితకు సంబంధించిన వివరాలేవీ వ్యాసంలో (అంటే రెండవ పేజీ మొదలుకొని) ఉండకూడదు.
4. వ్యాసం నిడివి 5 పేజీలు మించకూడదు. (పేజీ పరిమాణాలు: 7.5 x 9 అంగుళాలు లేదా 19 x 23 సెంటీమీటర్లు. వాడే లిపి పరిమాణం 12 points కు తక్కువగా ఉండకూడదు). తీసుకున్న వస్తువును విశదీకరించి, విశ్లేషించడానికి అవసరమై నంత మేరకే వ్యాసం ఉండాలి గానీ, గరిష్ఠ నిడివి వరకు వ్యాసాన్ని పొడిగించనవసరంలేదు.
5. వ్యాసాన్ని ఈమెయిల్ ద్వారా dtlcvyasamu@gmail.com కు పంపాలి. వ్యాసాన్ని పంపినవారి ఈమెయిల్‌తో, వ్యాసరచయితను, వ్యాస కర్తృత్వాన్ని, ఈ వ్యాసరచన పోటీ నిబంధ నల్ని, చట్టరీత్యా ధృవీకరిస్తు న్నట్టు, అంగీకరిస్తున్నట్టు, భావిస్తాము. వేరే ధృవీకరణల అవసరంలేదు.
6. వ్యాసాలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరు తేదీ: జనవరి 31, 2017.
7. న్యాయనిర్ణేతల దృష్టిలో ఉత్తమమైనవిగా ఎంపికైన మొదటి మూడు వ్యాసాలకు బహుమతులు (రు.27,321, రు.17,132, రు.11.213 లేదా సమానమైన విలువలో రచయిత నివశించే దేశపు ద్రవ్యంలో) ఉంటాయి. బహుమతి పొందిన వ్యాసాలతో పాటు, మిగిలిన వాటిలో ఎన్నదగినవాటిని ప్రచురించే హక్కులు నిర్వాహక వర్గానివే.
8. న్యాయనిర్ణేతల అభిప్రాయంలో ఏ వ్యాసానికి తగిన అర్హతలు లేవని తోస్తే బహుమతిని ఇవ్వడానికి, ప్రచురించడానికి, నిరాక రించే హక్కులు కూడా నిర్వాహకవర్గానివే. ఈ నిబంధన కేవలం ఆషామాషీగా వ్యాస రచన పోటీలో పాల్గొని బహుమతులను ఆశించే వారిని నిరుత్సాహ పరచడానికి; నిబద్ధతతో, క్రమశిక్షణతో, చేసిన రచనలకు తగిన విలువను ఆపాదించడానికి మాత్రమేనని మనవి.

ఈ పోటీకి సంబంధించినంత వరకు సర్వహక్కులు, బాధ్యతలు, తుది నిర్ణయాలు డిట్రాయిట్ తెలుగు సాహితీ సమితి (Detroit Telugu Literary Club, 1659 Squirrel Valley Drive, Bloomfield Hills, MI- 48302) వారివే. ఈ పోటీకి సంబంధించి ఏమైనా సందేహాలు ఉన్నా, సంప్రదింపులు చెయ్యవలసివచ్చినా, dtlcvyasamu@gmail.comకు ఈమెయిలు చెయ్యండి. ❃

తెలుగుజాతి (ట్రస్టు) విన్నపం

'నడుస్తున్న చరిత్ర' ప్రోత్సాహంతో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే కాక, పొరుగు రాష్ట్రాల్లోనూ నివసిస్తున్న తెలుగువారి శ్రేయస్సుకు, తెలుగు భాషోద్యమ నిర్మాణానికి కృషి జరిగింది. దక్షిణ భారతదేశమంతటా చిక్కగా అల్లుకొని, మొత్తం దేశంలోనేకాక, అనేక ఇతర దేశాల్లో కూడా భాషా సాంస్కృతిక మూలాలను విస్తరించుకొనివున్న తెలుగుజాతిలో చైతన్యాన్ని పెంపొందించి, వారిలో సంఘీభావాన్ని, భావసమైక్యతను బలపరచవలసిన అక్కరను గుర్తించిన కొందరు కార్యకర్తలు అందుకోసం పనిచేస్తున్నారు. అయితే, అనివార్య కారణాల వల్ల నడుస్తున్న చరిత్ర పత్రికను 2013 నవంబరు నుంచి నిలిపి వేయవలసి వచ్చింది. మళ్ళీ పత్రికను ప్రచురించడంతోపాటు తెలుగు నుడి, చరిత్ర, జాతి ముందడుగుకు అవసరమైన పుస్తకాల ప్రచురణను, ప్రచార కార్యక్రమాలను చేపట్టాలని తలపెట్టాము. ఇందుకోసం 'తెలుగుజాతి' పేరిట ఒక ట్రస్టును నమోదు చేయించాము. (92/2014). తెలుగు అమ్మనుడిగా కలిగినవారు ఎక్కడ నివసిస్తున్నా, వారి శ్రేయస్సు కోసం ఈ సంస్థ పనిచేస్తుంది.

2015 మార్చి నుంచి **అమ్మనుడి** పత్రికను ప్రచురిస్తున్నాము. పుస్తకాల ప్రచురణ కార్యక్రమంలో భాగంగా తొలుత స.వెం.రమేశ్ వ్యాసాల సంకలనం **'ఎల్లలు లేని తెలుగు'**ను విడుదల చేశాము. త్వరలోనే మరికొన్ని ప్రత్యేకమైన పుస్తకాలను వెలువరించ బోతున్నాము. ఈ ట్రస్టును బలమైన పునాదులపై, తగినన్ని వనరులతో బలపరచటానికి మీ అందరి చేయూత కావాలి. ట్రస్టు నిర్మాణంలో తోడ్పడాలని విన్నవిస్తున్నాము.

ట్రస్టుకు విరాళాలనిచ్చి తోడ్పడ గోరుతున్నాము.

రాజ పోషకులురు. 1,00,000/-లు	పోషకులు రు. 25,000/-లు
విశిష్ట పోషకులు రు. 50,000/-లు	ప్రోత్సాహకులు రు. 10,000/-లు

దాత ఫొటోను, క్లుప్తంగా పరిచయాన్ని 'అమ్మనుడి' పత్రికలో ప్రచురిస్తాము.

దాతలందరినీ శాశ్వత చందాదారులుగా పరిగణించి పత్రికను ప్రతినెలా పంపిస్తాము. ట్రస్టు ప్రచురించే పుస్తకాలను కూడా ఉచితంగా పంపిస్తాము.

సొమ్మును చెక్ / డ్రాఫ్టుగా / ఆన్‌లైన్‌లో 'TELUGUJAATHI' పేర పంపాలి. యాక్సిస్ బ్యాంక్, సికిందరాబాదు.

అకౌంట్ నెం. 914020020387880 I.F.S.C.Code : UTIB0000068

డా॥ సామల రమేష్‌బాబు, మేనేజింగ్ ట్రస్టీ, 9848016136 ట్రస్టీలు : **పారుపల్లి కోదండరామయ్య** 9505298565, **డా॥వెన్నిసెట్టి సింగారావు** 9393015584, **స.వెం.రమేశ్** 8500548142, **సామల లక్ష్మణబాబు** 9440448244

మీరు 'అమ్మనుడి' చందాదారులేనా?

'అమ్మనుడి' పత్రికకు చందాదారులు పంపే చందా సొమ్మే ఆధారం. కనుక-

1. తాము చందాదారులైతే మీకు పంపే పత్రికపై చందా ఏ నెల వరకు ఉన్నదీ పేర్కొని వుంటుంది. దయచేసి దానిని గమనించి, సకాలంలో మీ చందా సొమ్మును పంపించి పత్రికను ఎల్లప్పుడూ అందుకోండి.
2. తాము చందాదారులు కాకపోయినా, తమకు గౌరవప్రతిగా (కాంప్లిమెంటరీగా) ఉచితంగా అందుతూ వుండవచ్చు. అటువంటి మిత్రులకు పత్రిక నచ్చితే, దయచేసి చందాను పంపించి తోడ్పడగలరు. పత్రిక నచ్చకపోయినా, మీకు ఆసక్తి లేకపోయినా 'పత్రికను పంపవద్దు' అని దయచేసి ఒక కార్డుపైగాని, ఎస్.ఎం.ఎస్/మెయిల్ గాని పంపించి సహకరించగోరుతున్నాము.
3. పత్రికకు చందాను చెల్లించేవారు తమ ఇష్టాన్ని బట్టి శాశ్వత చందా (రు.5000/లు) గాని, 5 సం॥ల చందా (రు.1000/లు) గాని, 3 సం॥ల చందా (రు.700/లు) గాని పంపి పత్రికకు ఆర్థికంగా తోడ్పడగలరు. వీలుగాకపోతే సం॥చందా రు.240/లు పంపించి ఏటా పునరుద్ధరించుకొనవచ్చు.

-ప్రచురణకర్త, అమ్మనుడి

నడుస్తున్న చరిత్ర
(2013 నవంబరు వరకు)
అమ్మనుడి
(2015 మార్చి నుండి...)

పాత సంచికలు విడిగా గాని, సంపుటి (వాల్యూం) బౌండులుగా గాని కావలసినవారు సంప్రదించండి.

అమ్మనుడి, జి-2, శ్రీ వాయుపుత్ర రెసిడెన్సీ,
హిందీ కళాశాల వీధి, మాచవరం, విజయవాడ-4.
ఫోన్ : 98480 16136, 0866-2439466

సంపుటి : 2 సంచిక : 11
అమ్మనుడి
జనవరి 2017

సంపాదకీయం

తెలుగును దుంపనాశనం చేసే జి.ఓ.ను రద్దుచేయాలి

ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను ఆంగ్లప్రదేశ్‌గా మార్చడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకొన్నట్లుగా తన చర్యల ద్వారా నిరూపించుకొంటున్నది. 2003 వరకు తొమ్మిదేళ్ళపాటు సాగిన తెలుగుదేశం పార్టీ పాలనలో పనిగట్టుకొని మొదలుపెట్టిన ఆంగ్లభాషాసేవ 2004నుండి కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాంలో సద్దులేకుండా కొనసాగి, కొత్తకాంతులను సంతరించుకుంది. 2002నుండి నడుస్తున్న తెలుగుభాషోద్యమం 2014 ఎన్నికల నాటికి ప్రధాన రాజకీయ పార్టీల ఎన్నికల ప్రణాళికల్లో – తెలుగు ఉద్ధరణకు వారేంచేసేదీ చెప్పాల్సిన పరిస్థితిని తేగలిగింది. అప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకుడుగా ఉన్న నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు స్వయంగా 21-2-2012న తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య నిరసన శిబిరానికి వచ్చి సమాఖ్య 9డిమాండ్లను పూర్తిగా ఒప్పుకొంటూ సవివరంగా ప్రకటన చేశారు. ఉద్యమకారుల డిమాండ్లు కొన్నింటిని తెలుగుదేశం పార్టీ తన ఎన్నికల ప్రణాళికలో వాగ్దానాలుగా పెట్టింది. ఆ తర్వాత కూడా ఎన్నికల వరకూ, అధికారంలో కొచ్చిన తరువాతా తెలుగుకోసమే తాము ఉన్నట్లు పదేపదే ప్రకటించారు. కానీ, ఆచరణలో అంతా శూన్యం. అయినా, తెలుగుభాషోద్యమ సమాఖ్య ప్రభుత్వ వ్యతిరేకధోరణిని చేపట్టకుండా, చెప్పదలచుకున్న అంశాలను బహిరంగంగా వేదికల నుండి, పత్రికాప్రసార మాధ్యమాల ద్వారా, ప్రభుత్వాలకు విన్నపాలద్వారా తెలుపుతూనే ఉంది. మొత్తంమీద సమాఖ్య విజ్ఞప్తికి సానుకూలంగా 2016 ఆగస్టు 29న తెలుగుభాషా దినోత్సవ అధికారిక సభావేదిక మీద ప్రకటనచేసి 14-9-2016న జీవో నెం.10,11 లను ఇచ్చారు. జీవో నెం.10ప్రకారం – ఇప్పటిదాకా నిరుపయోగంగా ఉన్న అధికారభాషా సంఘం స్థానే తెలుగుభాషాభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థను ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటిస్తూ, అందుకు విధివిధానాల రూపకల్పనకై సంబంధిత మంత్రి పల్లె రఘునాధరెడ్డి, తెలుగు సంస్కృతీస్ఫూర్తిగా ప్రఖ్యాతులైన మండలి బుద్ధప్రసాద్, ప్రభుత్వ సలహాదారు, సంప్రదాయకతతో కూడిన ఆధునిక విజ్ఞాని పరకాల ప్రభాకర్ గార్లతోపాటు సంబంధిత అధికారులతో ఒక కమిటీని నియమించారు. వారు త్వరలో ప్రభుత్వానికి నివేదికను ఇవ్వనున్నారు.

ఈ సమయంలో తెలుగును విద్యారంగంలో అడుగంటజేసే ఇంతటి వికృతమైన చర్యకు తలపడుతూ, సాక్షాత్తు పురపాలక శాఖామంత్రిగారు పట్టుబట్టి ఈ జీవో (14/2-1-2017)ను తేవడం వెనుక రహస్యమేమిటి? తెలుగును సాధికారంచేసే దిశగా నివేదికను ఇవ్వబోతున్న కమిటీని ముందుగానే చెత్తబుట్టలో వేసినట్లా! ఇదేనా తెలుగుపై ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి ఉన్న ప్రేమ? ఎక్కడ మీ నిజాయితీ ?

ఎక్కడికక్కడ అడిగిన వాగ్దానాలు చేస్తూ మన్ననలను పొందుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఆచరణలో అదంతా డొల్ల అని నిరూపించుకుంటు న్నట్లు ప్రజల్లో బలమైన అభిప్రాయం పెరుగుతున్నది. ఆంగ్లం నేర్చుకోవలసిన అవసరాన్ని ఎవరూ కాదనరు. శాస్త్రీయమైన విద్యా విధానంలో అమ్మనుడిలోనే విద్యగరపడం తొలిమెట్టు. ఒక భాషగా ఆంగ్లాన్నయినా, మరొక భాషనైనా నేర్పడం నేటి ఆధునిక అవసరం. దాన్ని కాదని ఎవరూ అనరు. కానీ తాను పుట్టుకతో నేర్చిన భాషలో, తాను జీవిస్తున్న పరిసరాల భాషలో విజ్ఞానాన్ని పొందడం బిడ్డ హక్కు. ఇది రాజ్యాంగం, జాతీయ, అంతర్జాతీయ మేధోప్రపంచం – నిర్దేశిస్తున్న విధానం. దీన్ని కాదని తెలుగుజాతి వారసత్వంగా కాపాడుకుంటున్న భాషా సంస్కృతులను దుంపనాశనం చేసేందుకు పాల్పడుతూ, విద్యావ్యాపారం చేస్తున్న శక్తులకు లొంగిపోతున్న ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిలదీయాల్సిన బాధ్యత నాయకులకు లేదా? ఈ దుష్ట యత్నాలను అడ్డుకోవాలని అనుకోవడం లేదా? మేధావులంతా ఏం చేస్తున్నట్లు?

ఈ ప్రభుత్వంలో మంత్రులుగా ఉన్న ముఖ్యులకు విద్యావ్యాపారంతో ప్రత్యక్ష సంబంధం ఉంది. వారు తమ వ్యాపారాభివృద్ధి కోసం తెలుగు అణచివేతకు పాల్పడుతున్నారు. ఆంగ్లంపై ప్రజల్లో ఉన్న మోజుకు కారణాలు మన ముందు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. గత 70ఏళ్ళుగా మన తెలుగు రాష్ట్ర నేతలు, ప్రభుత్వాలు భాషపట్ల పట్టనితనంతో వ్యవహరిస్తూ, సాధికారిత దిశనుండి తెలుగును మెల్లమెల్లగా దూరం చేశారు. ఆంగ్లంతోనే సాధికారిత అనే పరిస్థితిని నిర్మాణం చేశారు. మరి మనతోపాటే పుట్టిన పొరుగు రాష్ట్రాల్లో ఈ పరిస్థితి లేదే ? కేవలం తెలుగురాష్ట్రాలకే ఈ దుస్థితి ఎందుకు ఏర్పడింది?

ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వ నేతలు కళ్ళు తెరవాలి. సద్దులేకుండా తమపట్ల వ్యతిరేకత పెరుగుతున్నదనే సంగతిని గ్రహించాలి. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు వెంటనే జోక్యం చేసుకొని ఈ జీవో నెం.14ను శాశ్వతంగా రద్దుచేయడమే కాకుండా, స్పష్టంగా తమ భాషా విధానాన్ని, విద్యా విధానాన్ని ప్రకటించాలి. ఇదే సమయంలో విద్యారంగ నేతలు, ప్రజాహిత ఉద్యమ సంఘాలు, మేధావులు స్వాభిమానం, శాస్త్రీయత కలిసిన ఉద్యమస్ఫూర్తితో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిసివచ్చేట్లుగా కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. విద్యారంగంలో మాతృభాషను రక్షించుకొనేందుకు న్యాయస్థానాలను కదిలించవలసిన అవసరాన్నికూడా ఉద్యమకారులు వెంటనే ఆలోచించాలి. దీర్ఘకాలికమైన ఉద్యమనిర్మాణంలో ప్రజలను జాగృతపరచాల్సిన బాధ్యత కూడా ప్రధానం కావాలి.

5-1-2017

సామల రమేష్‌బాబు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని మున్సిపాల్టీల్లో, కార్పోరేషన్లలోఉన్న తెలుగుమాధ్యమ పాఠశాలల్ని ఆంగ్లమాధ్యమంలోకి పూర్తిగా మార్చివేస్తూ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు. (జి.ఒ.నెం.14/2 జనవరి 2017)

2016 జూన్‌లో ఇచ్చిన జి.ఒ.(ఆర్‌టి)నెం.332 (పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధిశాఖ) తేదీ:4-6-2016తో మొదలైన ఈ దుర్మార్గం పరిపూర్ణదశకు చేరుకొంది. ఇది ఇప్పుడు జనవరి 2న విడుదల చేసిన జి.ఒ.తో స్పష్టం అయింది. దీనికి పెద్దఎత్తున నిరసన వచ్చింది. ఉపాధ్యాయులు, వారి సంఘాలు, తల్లిదండ్రులు, భాషోద్యమ సంఘాలు అంతా నిరసన తెలిపారు. ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా ఉండే పత్రికలు, ఛానెళ్ళు కూడా కొద్దిగా గొంతు సవరించుకొని, మెల్లగా మౌనముద్రకో, ప్రభుత్వానుకూల వైఖరికో మళ్లగా, కొన్ని ఛానెళ్లు, పత్రికలు ఉద్యమాన్ని సమర్థించాయి.

5వ తేదీన విజయవాడలో సమావేశమైన, తెలుగుభాషోద్యమ సమాఖ్య, విద్యావికాస వేదిక, జనసాహితి, విద్యా పరిరక్షణ వేదికల ప్రతినిధులు సమావేశమై విడుదల చేసిన పత్రికాప్రకటనను ఈ క్రింద ఇస్తున్నాము :

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పురపాలక సంఘ పరిపాలన మరియు పట్టణ అభివృద్ధిశాఖవారు పురపాలక ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత మరియు ఉన్నత పాఠశాలల్లో తెలుగు మాధ్యమాన్ని పూర్తిగా ఎత్తివేస్తూ విడుదల చేసిన ప్రభుత్వ ఆదేశాన్ని వెంటనే రద్దు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. రాష్ట్రంలో ఉన్న పురపాలక మరియు నగరపాలక సంస్థ (మున్సిపాలిటీలు మరియు మున్సిపల్ కార్పోరేషన్) లలో ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలల్లో ప్రధానంగా తెలుగు మాధ్యమమే అమలు జరుగుతోంది. ఉన్నత పాఠశాలల్లో తెలుగు మరియు ఆంగ్లం, రెండు మాధ్యమాలు ఉన్నాయి. పురపాలక సంఘ పరిపాలన మరియు పట్టణ అభివృద్ధిశాఖ జనవరి 2వ తేదీన విడుదలచేసిన 14వ నెంబరు ప్రభుత్వ ఆదేశం ప్రకారం అన్ని స్థాయిలలో తెలుగు మాధ్యమాన్ని నడుస్తున్న విద్యా సంవత్సరం నుంచే తొలగించనున్నారు. ఈ ప్రభుత్వ ఆదేశం తెలుగు మాధ్యమానికి మరణశాసనం కానున్నది.

పురపాలక మంత్రిత్వశాఖ ఆదేశం అమలు జరిగితే, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పురపాలక మరియు నగరపాలక సంస్థలలో తెలుగు మరియు ఉర్దూ మాధ్యమాలలో నడుస్తున్న ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలల్లో మాతృభాషామాధ్యమం రద్దయి చిన్న తరగతుల విద్యార్థులుకూడా ఆంగ్లమాధ్యమంలోనే విద్యనభ్యసించవలసి ఉంటుంది. ప్రైమరీ విద్యార్థులకు పరభాషామాధ్యమాన్ని తప్పనిసరిచేయడం భారతరాజ్యాంగం 350(ఎ) అధికరణానికి, విద్యాహక్కు చట్టానికి కూడా వ్యతిరేకమైన చర్య. అలాగే ఈ ప్రభుత్వం ఆదేశం అమలు జరిగితే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పురపాలక మరియు నగరపాలక సంస్థలలోని ఉన్నత పాఠశాలల్లో ఇప్పుడు విద్యార్థులకు అందుబాటులో ఉన్న తెలుగుమాధ్యమం అందుబాటులో లేకుండా పోతుంది. తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుతున్న విద్యార్థులకు ఈ చర్య చాలా నష్టదాయకమైనది. బోధనామాధ్యమంగా మాతృభాషను ఎంపికచేసుకునే అవకాశమే లేకుండా చేయడం అప్రజాస్వామికం. ఈ చర్యవలన ఆంగ్లమాధ్యమాన్ని అందుకోలేని బాలలు, ప్రధానంగా తల్లిదండ్రులు నిరక్షరాస్యులైన బాలలు పెద్దసంఖ్యలో బడి మానివేయడం, చదువులో వెనుకబడడం, పరీక్షలు తప్పడం ఖాయం. ఈ ప్రభుత్వ ఆదేశం అమలు జరిగితే బాలలు మధ్యలో బడి మానివేయడం అనేక్రమం పెరిగి ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఖాళీ అవుతాయి.

ఒకప్రక్క ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్రంలో తెలుగులోనే పరిపాలన చేస్తామనీ, విద్యారంగంలో కూడా తెలుగు అభివృద్ధి కోసం ఒక ప్రాధికార సంస్థను ఏర్పాటుచేస్తామని ప్రకటించి, అందుకోసం భాషా సాంస్కృతికశాఖ మంత్రిగారి అధ్యక్షతన జి.ఒ.నెం.10/14.9.2016ను ఇచ్చి ఒక ఉన్నతస్థాయి కమిటీని నియమించారు. ఆ కమిటీ విస్తృతంగా చర్చలు జరుపుతూ నివేదికను త్వరలో సమర్పించబోతోంది. ఇలాంటి స్థితిలో, ప్రకటించిన ప్రభుత్వ లక్ష్యాన్ని తుదముట్టించే విధంగా పురపాలక మంత్రిత్వశాఖ ఇటువంటి చర్యలు చేపట్టడాన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా అభివృద్ధిచెందిన ప్రతిదేశం, ప్రతిజాతి పబ్లిక్‌రంగంలో నడిచే కామన్ స్కూలు విధానంద్వారా, మాతృభాషా మాధ్యమంద్వారా అభివృద్ధి చెందాయి. తెలుగు ప్రజల అభివృద్ధికి కూడా కామన్ స్కూలు విధానం, మాతృభాషా మాధ్యమం తప్ప వేరొక మార్గంలేదు. రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ రంగాలు రెండింటిలోనూ మాతృభాషామాధ్యమాన్నే అమలు చేయడం సరియైన పద్ధతి. నాలుగు దశాబ్దాలుగా ప్రైవేట్ రంగంలో ఆంగ్లమాధ్యమాన్ని అనుమతించడం పెద్దచారిత్రక తప్పిదం.ప్రైవేట్ పాఠశాలలను సరియైన మార్గంలో పెట్టడానికి బదులు ప్రభుత్వరంగంలో ఉన్నత పాఠశాలల్లో తెలుగు మాధ్యమానికి సమాంతరంగా ఆంగ్లమాధ్యమం ప్రవేశపెట్టారు. ఇప్పుడు అన్నిస్థాయిలలో తెలుగుమాధ్యమాన్ని పూర్తిగా ఎత్తివేస్తున్నారు. ఈ మొత్తం ప్రక్రియను సరిదిద్దాలని, ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ రంగాలు రెండింటిలోనూ మాతృభాషామాధ్యమాన్నే అమలు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. జి.ఒ.14ను వెంటనే రద్దుచేసి, మాతృభాషామాధ్యమాన్ని కొనసాగించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం.

డాక్టర్ సామల రమేష్‌బాబు తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య	**రమేష్ పట్నాయక్** ఆం.ప్ర. విద్యాపరిరక్షణ కమిటి	**డాక్టర్ యస్.ఆర్. పరిమి** విద్యావికాస వేదిక
డా॥ వెన్నిసెట్టి సింగారావు తెలుగుభాషోద్యమ సమాఖ్య, ఆం.ప్ర.కార్యదర్శి	**దివికుమార్** జనసాహితి	**కొత్తపల్లి రవిబాబు** జనసాహితి

పరిశోధనా పత్రం

భాష-ఆర్థిక వ్యవస్థ- సామాజిక సంబంధాలు

-ఆచార్య గారపాటి
ఉమామహేశ్వరరావు,
హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం,
ఫోన్ : 98661 28846

- **భాషలు ప్రపంచ సాంస్కృతిక వారసత్వ ఆనవాళ్లు.**
- **జనం ఆలోచనలనూ జీవన విధానాన్నీ ప్రతిబింబించేవి భాషలే.**
- **చారిత్రిక సాంస్కృతిక వైవిధ్యంలో భాషల పాత్ర కీలకం.**
- **భాషాధ్వంసం జీవ ధ్వంసమే.**
- **జీవ వైవిధ్యంతోనే సృష్టి మనుగడ, భాషావైవిధ్యంలోనే మానవ మనుగడ.**
- **భాషావైవిధ్యం ఉపాధి అవకాశాలను పెంచుతుంది.**
- **అమ్మ నుడితోనే ఆకలి అంతం.**

1.0 పరిచయం :

సమాజంలో భాషకూ సంపదకూ అవినాభావ సంబంధం ఉంది. భాషతో సంపదను సృష్టిస్తాం. ఇది, భాషను ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వాడే ఉపాధ్యాయులూ, రచయితలూ, పాత్రికేయులూ, నటులూ మొదలైనవారికి మాత్రమే పరిమితం కాదు. భాషను వాడేవారందరికీ సంబంధించినది. బతకడానికి చేసే ప్రతి పనీ సంపద సృష్టితో ముడిపడివున్నదే. ఈ నేలపై బతికేవారందరూ సంపద సృష్టిలో పాలుపంచుకొనేవారే. సంపద సృష్టికి భాష ఒక ప్రధాన సాధనం. భాషలు సమాజంలోని ఆర్థిక లావాదేవీలను ప్రభావితం చేస్తాయని చెప్పడానికి వేరే రుజువులు అవసరం లేదనుకుంటాను. అదేవిధంగా, సమాజం కూడా భాషకు సంబంధించిన ఆర్థిక ప్రయోజనాలపై ప్రభావం చూపించవచ్చు. ఇంకా చెప్పాలంటే సమాజంలోని వ్యక్తుల ఆర్థిక పరిస్థితి భాషతో ముడిపడివుంటుంది. ఈ సందర్భంలో భాషల ఆర్థిక విలువల గుర్తింపు అవసరం. ప్రతి భాషకూ దాన్ని మాట్లాడే సమాజంలో అంతర్లీనంగా ఒక నిర్దిష్ట విలువ ఉంటుంది. ఒక ప్రత్యేక దృక్కోణంలో, భాషను వ్యక్తి ఆర్థిక సామర్థ్యానికి ప్రతీకగానూ సామాజిక శక్తిగానూ పరిగణించాలి.

భాషాపరమైన విలువలలో అనేక ఆర్థిక అంశాలు ముడిపడి ఉన్నాయి. ప్రతి వ్యక్తికీ భాష ఒక నిధి వంటిది. భాష వ్యక్తినీ సమాజాన్నీ కలిపివుంచుతుంది. సామాజిక వ్యవస్థకు భాషే పునాది. వ్యక్తికీ ఆర్థిక వనరులకూ మధ్య సంబంధాలలో భాషకు సంబంధించిన విధి విధానాలు ఉన్నాయి. ఒక క్రమబద్ధమైన రీతిలో భాషకూ ఆర్థికవ్యవస్థకూ మధ్య అనుబంధం ఉంటుంది. ఇందులో ఒక సైద్ధాంతిక భావన ఉంది. కొన్ని భాషలు మరికొన్ని భాషల కంటే ఎందుకు ఎక్కువ అవసరం అనిపిస్తాయి? కారణం వాటిమధ్యనున్న ఆర్థిక వ్యత్యాసాలు కావచ్చు. భాషలమధ్యనున్న ఈ ఆర్థిక వ్యత్యాసాల ప్రభావం ఆ సమాజాలపై ఉంటుంది. భాషల ఎంపికలో సూక్ష్మ ఆర్థిక ప్రయోజనాలు ఇమిడి ఉంటాయి. భారతదేశంలాంటి మిశ్రమ సామాజిక నేపథ్యంలో, సమాజంలోని చిన్నా పెద్దా ఆర్థిక విషయాలూ వాటి ప్రయోజనాలు విభిన్న భాషా సమూహాల పరస్పర ఆమోదంతో వ్యక్తం చేయబడతాయి. భిన్న భాషా సమూహాల పరస్పర ఆమోదం ఫెడరల్ వ్యవస్థకు ఆయువుపట్టు. అట్లాగే, భాషలకు సంబంధించిన ఆర్థిక విధానాలు సమాజాలలోని జాతులూ - భాషల సహజీవనాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి. జాతులూ తెగల వైవిధ్యాన్నీ, అల్పసంఖ్యాక భాషల ప్రోత్సాహానికి దోహదం చేసేవీ భాషలమధ్యనున్న ఆర్థిక సంబంధాలే. సమాజపు ఆర్థిక వ్యవస్థకు మూల స్తంభం భాష. భాషలకు వాణిజ్య పరమైన సామర్థ్యం ఉంటుంది. అంటే సమాజంలో స్థానిక వాణిజ్య శక్తులు బలపడడానికి స్థానిక భాషల ఆర్థిక స్థాయి పెరగాలి. స్థానిక భాషల ఆర్థిక స్థాయిలో పెరుగుదల ఆ సమాజపు ఆర్థిక శక్తికి నిదర్శనం. సమాజంలోని విస్తృత ఆర్థిక వ్యవస్థకు పరోక్షంగా భాషే ఆధారం. సమాజంలోని వ్యక్తులమధ్య సంబంధాలు భాషా పరంగా ముడిపడి ఉంటై. అంటే సమాజపు ఆర్థిక వ్యవస్థకు భాషే పునాది. భాషా సంస్కృతులు ఒక సమాజపు ఆర్థిక పురోభివృద్ధిని ప్రభావితం చేయగలవు. బహుళ సాంస్కృతిక సమాజాలలో, భాషా ప్రణాళికలూ భాషా ప్రయోజనాలూ సామాజిక ఆర్థిక కోణంలో ప్రత్యక్ష సంబంధాలకు సాధనాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి.

2.0 అశాస్త్రీయ బోధనాపద్ధతి - ఇంగ్లీషు మాధ్యమం:

బోధన అనేది మాతృభాషలో జరగడం సహజం. అట్లాకానిది అసహజం. మాతృభాషలో లేని బోధన అశాస్త్రీయం, అనాగరికం. బోధన మాతృభాషలోనే ఉండాలి అనేందుకు కారణాలు అనేకం ఉన్నాయి. విద్యార్థులు మాతృభాషలో నేర్పు, పటిమ కలిగి ఉంటారు. మాతృభాషలో మాట్లాడేందుకు ఎట్లాంటి అరమరికలూ, బెరుకు ఉండవు. మనో నిబ్బరం, ఆత్మవిశ్వాసం కలిగిఉంటారు. మాట్లాడే టప్పుడు తత్తరపాటు సిగ్గుపడటం ఉండదు. ప్రశ్నించడం మాతృభాషతోనే మొదలవుతుంది. మనోవైజ్ఞానిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాల ప్రకారం పసివయసులో నేర్చిన భాష విద్యాబోధనకు అన్ని విధాలా అనువైనది. ఇక బోధనా భాషగా అధిక సంఖ్యాకుల మాతృభాష ఉండటం సహజం. ప్రజల భాషలో బోధన ప్రజాస్వామిక భావనకు ఆలంబన. దీనికి విరుద్ధ భావనే పర భాషలో విద్యాబోధన. విదేశీభాషలో విద్యాబోధన అనుచితం. ఇప్పటి వరకూ అభివృద్ధి చెందిన, చెందుతున్న దేశాలలోనూ పాఠశాలవిద్య మాతృభాషలోనే కొనసాగిస్తున్నారు. ఇదే సామాజిక, పౌర న్యాయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా నడిచే పద్ధతి. ఐక్యరాజ్యసమితి విద్యా, వైజ్ఞానిక సాంస్కృతిక సంస్థ కూడా ప్రభావశీలకమైన, ప్రయోజనకారకమైన విద్యకు మాతృభాషా మాధ్యమమే కీలకమని చెబుతోంది. అంతేకాదు, పాఠశాలలో బోధనా భాషగా మాతృభాష లేనప్పుడు, పిల్లలు బడి మానేయడం లేదా మొదటి తరగతులలోనే తప్పటం ఎక్కువగా ఉంటుంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, ఇప్పటివరకూ జరిగిన ఎన్నో పరిశోధనలు, పిల్లలు తల్లి ఒడినుండి బడికి చేరేటప్పుడు చదువుకు సరైన భాష మాతృభాషే అని నిరూపిస్తున్నాయి (యునెస్కో, 2008 ఎ). తల్లిదండ్రుల డిమాండు ఉందంటూ, కొన్ని విద్యావ్యవస్థలలో కొన్నిసార్లు మాతృభాషకాని భాషలలో బోధన నిర్ణయం సమర్థనీయం కాదు. ఇట్లాంటి బోధన పద్ధతులు, మాతృభాషలను మినహా యించడం కాదు ఆ భాషలను మాట్లాడే పిల్లలను కూడా బోధన నుండి తప్పిస్తున్నట్లు పరిశోధనలు తెలియజేస్తున్నాయి.

దక్షిణాఫ్రికా మాజీ అధ్యక్షుడు నెల్సన్ మండేలా అన్నమాటలు మనం ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాలి, "మీరు ఎవరికైనా వారికి అర్థమయ్యే భాషలో చెప్పితే, అది వారి తలకు ఎక్కుతుంది! నిజమే, కానీ మీరు వారి భాషలో చెప్పితే మాత్రం గుండెలకు హత్తుకుంటుంది."

ఉపాధి అవకాశాలను మెరుగుపరిచే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నత విద్యా మాధ్యమంగా మాతృభాషకు బదులు పరిధులు లేని ప్రత్యామ్నా యంగా నేడు ఆంగ్ల భాషను ఎంపిక చేసుకోవడం రేపటి ఒక చారిత్రక తప్పిదం అవుతుంది. సామాజిక, మానవీయ శాస్త్రజ్ఞులూ విద్యావేత్తలూ, పరి శోధకులూ ప్రాథమిక విద్యామాధ్యమంగా ఆంగ్లాన్ని మాతృభాషా స్థానంలో నిల్పే ప్రయత్నం తప్పు అని భావిస్తుండగా కొందరు మాత్రం ఇంగ్లీష్ మీడియం పాఠశాలల్లో పెరుగుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్యనూ ఎప్పటికప్పుడు విస్తరిస్తున్న ఆంగ్ల మాధ్యమ పాఠశాలలనూ చూపించి ఇంగ్లీషు మాధ్యమాన్ని సమర్థించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కానీ, ప్రభు త్వాలు కేవలం డిమాండు-సరఫరా విధానాన్ని అమలుచేసే సంస్థలుగా కాక భవిష్యత్తులో సమాజానికి ఏది మంచిదో అది ఆలోచించి చేసే సంక్షేమ ప్రభుత్వాలుగా ఉండాలి. ధూమపానం, మద్యం వినియోగం వంటి అనారోగ్య అలవాట్లకు అత్యంత అధిక డిమాండ్ ఉన్నా మనం వాటిని నియంత్రణలో పెట్టను వెనుకాడడం లేదు గదా. మరి భాషా విధానంలో సహజ సూత్రాలకు విరుద్ధంగానూ సమాజ సంక్షోభానికి దారితీసే అనారోగ్య పద్ధతులను ఎందుకు అనుమతిస్తున్నట్లు. భాషా సామాజిక శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం కోసం ఎందుకు సంప్రదించటం లేదు. నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఆంగ్లభాషా మాధ్యమంతో ఏక భాషావిధానాన్ని అమలుపరచడం ప్రభుత్వాల హ్రస్వదృష్టి విధానానికి ఇది నిదర్శనం. ఇది ఒక దేశంపట్ల ఆ దేశ ప్రజలపట్ల అనాలోచిత ప్రవర్తన.

2.1 ముందుచూపు మందగించిన ప్రభుత్వ విద్యావిధానం:

గత ప్రభుత్వాలు, విద్యా విభాగంలో తమ బాధ్యతను తగ్గించు కొనేందుకు ప్రైవేటు యాజమాన్యంలో ఇంగ్లీషు మీడియంకు అపరిమి తంగా ముందూ వెనుకలు చూడకుండా అనుమతులు మంజూరు చేశాయి. 2003 నుండే మునిసిపాల్టీ, ప్రైవేటు యాజమాన్య స్కూళ్లలో ఇంగ్లీషు మీడియంను ప్రవేశపెట్టేందుకు మొదలు పెట్టారు. ఇప్పటికే ప్రైవేటు యాజమాన్యంలో ఉన్న 95 శాతం స్కూళ్లు ఇంగ్లీషుమీడియంలోనూ, 98 శాతం ప్రభుత్వ స్కూళ్లు తెలుగుమాధ్యమంలోనూ నడుస్తుండగా, వాటిల్లో ప్రైవేటు (ఇంగ్లీషు మీడియం) స్కూళ్లు అన్నీ పట్టణాలలోనూ, తెలుగు మీడియం స్కూళ్లలో చాలా భాగం పల్లెటూళ్లలోనూ ఉన్నాయి. ఐతే, పల్లెటూళ్లలో ఉన్న చిన్నకారు రైతుకుటుంబాలూ వ్యవసాయ కార్మిక కుటుంబాలూ సాంప్రదాయవృత్తులవారూ షెడ్యూల్డు కులాలూ తెగల కుటుంబాలకూ చెందినవారు ఆంగ్లభాషామాధ్యమంలో చదివే సదు పాయం లేనందువలననూ, అట్లాంటి ఆంగ్లభాషా మాధ్యమ సదు పాయాన్ని పల్లెటూళ్లకు విస్తరించే విధంగా ప్రభుత్వ స్కూళ్లలో కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని ప్రవేశపెట్టాలనుకున్నారు. ఈ ఆలోచన వచ్చిందే తడవుగా 'సక్సెస్' ప్రణాళిక పేరుతో ఇంగ్లీషు మీడియంను అమలుచేసేం దుకు వీలుగా, ఉన్న ఇంగ్లీషు మీడియమ్ స్కూళ్ల పని బావుంది అంటూ తీర్మానించారు. కానీ ఇట్లాంటి కీలక తీర్మానానికి ముందస్తుగా ఎలాంటి నివేదికనూ తయారుచేయించినట్లు లేదు. దీనికి అనుగుణంగా, 2008 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఒక జి.ఓ.ను (ఎమ్.ఎస్.నం. 76) విడుదల జేసింది. దాని ప్రకారం, 6500 స్కూళ్లలో ఇంగ్లీషు మీడియంను ప్రవేశ పెట్టేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి అని నిర్ణయించింది. ప్రైవేటు యాజ మాన్యంలో వచ్చే ఉద్యోగావకాశాలను అందుకునేందుకు వీలుగానూ, ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగుపరుచుకొనేందుకు వీలుగా ఆంగ్లమాధ్యమం అవసరం అంటూ తేల్చేసింది.

2.2 ఆంగ్లమాధ్యమంతో విద్యాబోధన-అక్షరాస్యతకు అడ్డుగోడ:

తెలంగాణా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో 2011-12 గణాంకాల ప్రకారం 1వ తరగతిలో 15లక్షలకు పైగా పిల్లలు ప్రవేశం పొందుతుంటే 8వ తరగతికి చేరుకొనేటప్పటికి 15%, 10వ తరగతికి 28%, 12వ తరగతికి చేరుకొనేటప్పటికి 46% మంది బడి మానేస్తున్నారు. 6, 9, 11 తరగతులలో చాలా స్కూళ్లలో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం ప్రవేశపెట్టడమే బడిమానేసేవారి సంఖ్య పెరుగుదలకు కారణం. అంటే మన జనాభాలో 1వ తరగతినుండి 12వ తరగతివరకూ చదివేవారు మొత్తం 1 కోటీ 87 లక్షలకుపైగా ఉండాల్సివుండగా వీరిలో బడిమానేసేవారు షుమారు 40 లక్షలమంది వరకూ ఉన్నారు. ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో బడిమానేసెయ్య డానికి బలవత్తరమైన కారణాలలో ఒకటి ఇంగ్లీషు మాధ్యమం. 2003-4 సంవత్సరాలలో 6,9,11 తరగతులలో ప్రవేశపెట్టిన ఇంగ్లీషు మాధ్య మమే ప్రధానకారణం. లక్షలాదిగా బడిమానేసిన పిల్లలు ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలకూ, పట్టణ మురికివాడలలో ఉంటున్న పేద కుటుం బాలకు చెందినవారు అని గణాంకాలు తెలుపుతున్నాయి. అయితే, అక్షరాస్యత తక్కువ ఉన్న ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడా బడిమానేసే పిల్లలు ఎక్కువ ఉన్నచోట ఆంగ్లమాధ్యమాలు ఎక్కువ ఉండడం కనిపిస్తోంది. ఆంగ్లమాధ్యమం- బడిమానేయటం- నిరక్షరాస్యతల మధ్య ఒక సూత్ర ప్రాయ సంబంధం ఉన్నట్లు కనబడుతోంది. ఇది వెనుకబడిన వర్గాలూ, పేద కుటుంబాల పిల్లలు ఇంగ్లీషు మీడియం క్లాసు నుండి ఇంటికి వచ్చిన తర్వాత మళ్లీ క్లాసుకు వెళ్లేవరకూ వారు ఇంగ్లీషులో నేర్చిన విషయాలకు ఎట్లాంటి సహాయక ప్రోత్సాహకాలు అందకపోవడమూ, క్లాసులోనే నాణ్యతలోపించిన ఇంగ్లీషు మాధ్యమ బోధనలూ కారణాలు.

తెలుగు రాష్ట్రాలలో వివిధ మాధ్యమాలలో విద్యాబోధనకూడా ఇదే విషయాన్ని గుర్తుచేస్తోంది. 5వ తరగతినుంచి 6వ తరగతిలోకి ప్రవేశించే విద్యార్థుల సంఖ్యలో తెలుగు మాధ్యమంలో గణనీయమైన తరుగుదల కనిపిస్తోంది. ఐతే ఇందులో ఒక విశేషం ఏమంటే ఈ తరుగుదలకు సమాంతరంగా ఆంగ్లమాధ్యమంలో ప్రవేశం పొందు తున్నవారి సంఖ్య పెరుగుదలకు దరిదాపుల్లో ఉంది. అంటే ఆరవ తరగతిలో తెలుగు మాధ్యమ ప్రవేశాలు తగ్గించి వేశారన్నమాట. తెలుగు మాధ్యమ బదులను తగ్గించడమూ తెలుగు మాధ్యమ ప్రవేశాలను కుదించి వేయడంతో ఇంగ్లీషు మాధ్యమ ప్రవేశాలు ఊపందుకున్నాయి అని చెప్పాలి. దీన్ని ఈ కింది పట్టిక నిరూపిస్తోంది. అంతే కాదు ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో 5వ తరగతి నుండి 6వ తరగతికి తెలుగు మాధ్యమంలో ప్రవేశానికి 24 శాతం పైగా తరుగుదల ఉంటే అదే ఇంగ్లీషు మాధ్య మంలో 21 శాతం పెరుగు దల కనిపిస్తోంది. తెలంగాణలో అయితే తెలుగు మాధ్యమంలో 17 శాతం తగ్గితే ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో 11 శాతం పెరిగారు. తెలుగు మాధ్యమంలో తరుగుదల, ఇంగ్లీషు మాధ్య మంలో పెరుగుదల, తగ్గిన తెలుగు మాధ్యమ పాఠశాలలనూ, ప్రవేశా లనూ సూచిస్తుంది. ఈ అంచనా సరైనదేనని 6వ తరగతినుంచి 10వ తరగతికి తెలుగు మాధ్యమంలో ప్రతి ఏడాదికీ తరుగుదల గణనీయంగా తగ్గితే, ఆంగ్ల మాధ్యమంలో మాత్రం తరుగుదల గణనీయంగా పెరి గింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్లో తెలుగు మాధ్యమంలో 6 నుంచి 10వ తరగతి వరకు 14 శాతం దాకా తరుగుదల కనిపిస్తే ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో

మాత్రం 31 శాతం పైగా తరుగుదల కనిపిస్తోంది. అంటే ఇంగ్లీషు మీడియంలో చేరినవాళ్ళు 30 శాతం దాకా మధ్యలో ఆపేసి వెళ్లిపోతున్నారన్నమాట. ఇదే వైపరీత్యం తెలంగాణలో ఇంకా ఎక్కువగా కనబడుతోంది. తెలంగాణలో తెలుగు మాధ్యమంలో తరుగుదలకు బదులు పెరుగుదల, ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో తరుగుదల ఇంకా పెరిగి 35 శాతానికి ఎందుకు చేరిందో మన విద్యా ప్రణాళికలు మదింపు చేసే అధికారులూ నాయకులూ ఆలోచించాలి.

[illegible]

[illegible] (2013-14)

[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1.	[illegible]	I	453708	300861	16242	770811
2.		II	476043	277364	16944	770351
3.		III	481262	273150	17573	771985
4.		IV	491580	263628	17106	772054
5.		V	477155	272858	16099	766112
6.		VI	359994 (-24.55%)	345009 (+21.18%)	8275	713978
7.		VII	368846 (+2.54%)	332898 (-03.69%)	8156	710898
8.		VIII	363447 (-01.74%)	302318 (-09.19%)	7152	672917
9.		IX	358278 (-01.42%)	268370 (-11.22%)	6250	632899
10.		X	312186 (-12.86%)	245033 (-08.70%)	5329	562548
11.		XI	3749	15216	0	18965
12.		XII	3882	6657	0	10539
13.		[illegible] (I-XII)	4131131	2903822	119576	7174329
14.		%	57.58	40.47	1.67	100.00
1.	[illegible]	I	352356	332237	26895	711488
2.		II	309425	299629	25575	634629
3.		III	309505	295000	25587	630092
4.		IV	306656	286959	24582	618195
5.		V	304865	285015	22274	612154
6.		VI	250345 (-17.66%)	330734 (+11.17%)	18571	599780
7.		VII	262019 (+04.67%)	307755 (-06.99%)	18494	588282
8.		VIII	265791 (+01.50%)	275200 (-04.83%)	16910	560187
9.		IX	267874 (+01.43%)	247900 (-09.68%)	14739	530574
10.		X	254137 (-05.13%)	228794 (-07.70%)	12301	495287
11.		XI	1363	14437	0	15798
12.		XII	2036	6360	0	8396
13.		[illegible] (I-XII)	2887580	2801479	296208	5985272
14.		%	48.16	46.40	1.44	100.00

16-17 వయసులోని ఇంటరు విద్యార్థులు ఇందులో చేరలేదు; బ్రాకెట్లలోని +/- తో మొదలయ్యే సంఖ్యలు ప్రతి ఏడాదీ విద్యార్థుల సంఖ్యల పెరుగుదల/తరుగుదలలో వచ్చిన మార్పులను తెలుపుతాయి.

2.3 ఆంగ్లమాధ్యమం అమలు-సమాజంలో సంక్షోభం:

ప్రతి సంవత్సరం శైశవస్థాయి పరిచయ తరగతి, ఆపైన 1 వ తరగతినుండి 12వ తరగతివరకు చదివే పిల్లల సంఖ్య తెలుగు రాష్ట్రాలలో మొత్తం రెండుకోట్లు ఉంటుంది అన్నాం. ఈ రెండు కోట్ల మంది 12 వ తరగతి పూర్తిచేసుకోడానికి 23 ఏండ్లు పడుతుంది. అంటే 23 ఏండ్లలో 2 కోట్లమంది ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో మాత్రమే చదివినవారు తయారవుతారు. ఇక ఊహించండి ఏం జరుతుందో. పిల్లలు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుతుంటే తల్లిదండ్రులు వాళ్ల పిల్లలకోసం ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ప్రతి విషయంలోనూ అన్ని సందర్భాలలోనూ ఇంగ్లీషును వాడే ప్రయత్నం చేస్తారు. నానమ్మలూ అమ్మలూ, తాతయ్యలూ సొంత ఇంటిలోనే తెలుగు మాట్లాడేవారు ఎవరైనా ఉన్నారేమోనని వెతుక్కోవాలి. లేదంటే బిక్కుబిక్కుమంటూ ఒంటరిగా కూర్చోవాలి. ఒక వేళ ఎవరైనా దొరికినా ఏ గోడ చాటుకో పోయి మాట్లాడుకునే కాలం దాపురిస్తుంది. ఇంగ్లీషు పుస్తకాలనే కొంటారు. తెలుగు పుస్తకాలు రాసేవాళ్లూ కొనేవాళ్లూ ఉండరు. ఇంగ్లీషు సినిమాలకే అలవాటు చేస్తారు. తెలుగు సినిమాలు తీయరు. తీసినా ఆడవు. ఆడినా ఇంగ్లీషు

టైటిల్సుతోనో లేక డబ్బింగు చేసో ఆడించాలి. ఇంట్లో ఇంగ్లీషు టీవీ చానెళ్లే నడుస్తాయి. ఇంగ్లీషు వార్తాపత్రికలే అమ్ముడుబోతాయి. ఇంగ్లీషులో చెప్పగలిగినవారి ఉద్యోగ అవసరాలే తీరతాయి. మాళ్లు, మార్కెట్లు, హాళ్లు, హోటళ్లు, షాపులూ అన్నింటా డబ్బు నీళ్లలా ఖర్చయ్యే ప్రతి చోటా ప్రతివారూ మరొకరిని మెప్పించటానికి ఇంగ్లీషు వాడే ప్రయత్నం చేస్తారు. దీనితో ఊహించరాని వేగంతో ఇంగ్లీషు వరద ముంచెత్తుతుంది. అయితే ఇదంతా ఉన్నత, మధ్యతరగతి వర్గాలకు మాత్రమే పరిమితం అవుతుంది. ఇది సమాజంలో అనేక ఉద్రిక్తతలకు దారి తీస్తుంది. సమాజం పూర్తిగా ఇంగ్లీషును వాడేవారూ అసలు ఇంగ్లీషును వాడనివారు అని రెండు భాగాలుగా చీలిపోతుంది. ప్రభుత్వ బడులలో ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదివే బడుగు, బలహీన, కింది - మధ్యతరగతి వర్గాలకు ఇది పిడుగుపాటు లాంటిదే. కార్పొరేట్ స్కూళ్లలోనూ ప్రైవేటు బడులలోని ఇంగ్లీషుమాధ్యమంలో చదివే ఉన్నత మధ్య తరగతివారి పిల్లలతో పోటీ పడలేక ప్రభుత్వబడులలోని ఆంగ్లమాధ్యమ విద్యార్థులు పూర్తిగా నష్టపోయే పరిస్థితులు ఎదురవుతాయి. బడుగు వర్గాల పిల్లల తల్లిదండ్రులు తలతాకట్టు పెట్టైనా తమ పిల్లల్ని ప్రైవేటు స్కూళ్లకు పంపటానికి ప్రయత్నిస్తారు. మళ్లీ ప్రభుత్వ బడులకు విద్యార్థులు రావటం లేదని చెప్పి మూసేసే పరిస్థితి వస్తుంది. అంటే మెల్లగా విద్య ప్రైవేటు పరమైపోతుంది. ఉన్న ఉద్యోగాలు అన్నీ ప్రైవేటు పరమైపోతాయి. బడుగువర్గాలవారు విద్యలోనూ ఉద్యోగాలలోనూ అవకాశాలు తగ్గి రిజర్వేషన్లు అమలు చేసే అవకాశాలుకూడా అడుగంటుతాయి. అప్పటికి స్థానికభాషల ఆధారంగా పనిచేసే పరిశ్రమలూ మూతపడతాయి. దీనితో సమాజం సంక్షోభంలో పడుతుంది.

2.4 ఆంగ్లమాధ్యమం ఎందుకు ఉండకూడదు?

ఇంగ్లీషు అత్యధిక ప్రజల మాతృభాష కాదు. ఇంగ్లీషు ఈ దేశంలో ఎక్కువమందికి తెలిసిన భాషకాదు. 2001 జనాభా గణాంకాల ప్రకారం ఇంగ్లీషు కేవలం 2.3 లక్షలమంది భారతీయులకు ప్రాథమిక భాషగా ఉంది. ఐతే, 8.6 కోట్ల మంది తమ ద్వితీయ భాషగానూ మరో 3.9 కోట్ల మంది తమ మూడవ భాష గానూ జనాభా లెక్కల సేకరణలో చెప్పుకున్నారు. అంటే ఈ లెక్కన, భారతదేశంలో ఎంతో కొంత ఇంగ్లీషును వాడగలిగేవారి సంఖ్య మొత్తం 12.5 కోట్లు అంట. వీరిలో ఎంతమందికి వాడకానికి అవసరమైనంత ఇంగ్లీషు వచ్చో? దీనిని ఎవ్వరూ కొలిచి మదింపుచేసే ప్రయత్నం చేయలేదు. కొన్ని ఇంగ్లీషు పదాలు మాట్లాడగలిగినంత మాత్రాన ఆ భాష వచ్చినట్లగాదు. ఆ లెక్కన మన దేశంలోనూ మరికొన్ని దేశాలలోనూ అందరికీ సంస్కృతం వచ్చినట్లే. మన దేశంలో ఉన్నత విద్య అంటే గ్రాడ్యుయేషన్ ఆపైన చదువుకున్నవారి సంఖ్య, 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 8.15% మంది మాత్రమే. వీరిలో 30% పైగా గ్రామీణ ప్రాంతాలవారే. అందులోనూ అరవై శాతంపైగా విజ్ఞానసాంకేతిక రంగాలుకాని భారతీయ భాషా సాహిత్యాలూ సామాజిక శాస్త్రాలు చదివినవారే.

ఇంగ్లీషు భాషలో నైపుణ్యం ఉన్నవారు అతి తక్కువమంది. నూట పాతిక కోట్లమందికి ఇంగ్లీషు నేర్పే సమయంగానీ వనరులుగానీ మనకు లేవు. ఒక భాషను నేర్చుకోవడం అంటే ఆ భాష వ్యాకరణాన్ని నేర్చుకుంటే చాలదు ఆ భాషకు సంబంధించిన ఎంతో కొంత సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని వంటబట్టించుకోవాలి. ఇక్కడే వచ్చింది చిక్కు. ఈ పరిస్థితులలో నేర్చుకున్న భాషలో సృజనాత్మక విలువలున్న రచనలు చేయగలగడం అసాధ్యం. భారతదేశంలో ఉన్న వందలాది విశ్వవిద్యాలయాలలోని వేలాదిమంది ప్రొఫెసర్లు దశాబ్దాల తరబడి పనిచేస్తున్నా వీరిలో బహు తక్కువమంది మాత్రమే ఆంగ్లంలో టెక్స్టుబుక్కులు రాస్తున్నారు. కానీ, ఇంగ్లండు, అమెరికా సం.రా.లలోని జూనియర్ ప్రొఫెసర్లు కూడా అతి తేలికగా విరివిగా టెక్స్టు బుక్కులు రాయడానికి కారణం ఇంగ్లీషు వారి మాతృభాష కావటమే. వచ్చీరాని ఇంగ్లీషు మాధ్యమం ద్వారా నేర్చిన విద్యతోనూ ఇంగ్లీషులో ప్రావీణ్యం లేకపోవడంతోనూ అడుగడుగునా తత్తరపాటుతో ఆత్మవిశ్వాస లోపంతో అన్నింటా వెనకడుగు వేయడం జరుగుతోంది.

అత్యంతవేగంతో అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆధునిక సమాచార సాంకేతిక యుగంలో ఇంగ్లీషు మాధ్యమ విద్యాబోధనతో రెండు దశాబ్దాలలో స్థానిక భాషల ఆధారంగా నడిచే దేశీయ పరిశ్రమలు అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఉదాహరణకు, సృజనాత్మక రచనలూ, పుస్తక ప్రచురణలూ, ముద్రణ, చిత్రపరిశ్రమ, టీవీ, తరతరాల వారసత్వ జ్ఞానసంపద ఆధారంగా నడిచే వృత్తి వ్యాపారాలూ మొదలైనవి. ఈ పరిశ్రమలు అంతరించడంతోబాటు వాటి ఆధారంగా ఉపాధి పొందుతున్న లక్షలాది పనివారు వీధిన బడతారు. భారతదేశ జనాభాలో 68% గ్రామీణులే. వీరిలో అధిక శాతం ఇప్పటికీ సాంప్రదాయ వృత్తులు చేసుకొనేవారే. ఇవే వారి జీవికకు ప్రధాన ఆధారం. ఇంగ్లీషు విద్యతో ఇవి అర్థరహితం ఔతాయి. ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువుకున్నవారితో మన సమాజంలో కొత్త అంతరాలు మొలకెత్తి మన ఉనికికి స్పందించని కొత్త పోకడలున్న తరం తయారౌతుంది.

3.0 బోధనా మాధ్యమాల స్థితి-గతి :

మన దేశంలో ఉన్న మొత్తం గ్రాడ్యుయేట్ల (పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్లు, ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, డాక్టరేట్లు) సంఖ్య పదమూడు కోట్ల అరవై అయిదు లక్షలకు పైనే (13,65,77,942) ఉంది. తెలుగు రాష్ట్రాలలో అయితే, గ్రాడ్యుయేట్లు కోటీ పదకొండు లక్షలకు పైగానే (1,11,54,774) ఉన్నారు; మన గ్రాడ్యుయేట్లలో 60% ఆర్ట్సు సామాజికశాస్త్రాలకు చెందినవారే. తెలుగు రాష్ట్రాలలో(2011) 5-17 సంవత్సరాల వయస్సు వారి జనాభా రెండు కోట్లకు పైగానే (2,02,00,638) ఉండగా, 18-23 సం. వయస్సువారి జనాభా తొంభై లక్షలకు పైనే (90,28,047) ఉంది- రెంటినీ కలుపుకుంటే ఏడాదికి మూడు కోట్ల మంది విద్యార్థుల వరకూ ఏదో ఒకచోట చదువుకుంటూ ఉంటారు. ఐతే, తెలుగు రాష్ట్రాలలో పాఠశాల విద్యలోనూ జూనియర్ కాలేజీ విద్యలోనూ రెండు కోట్లమంది వరకూ ఉంటే ఉన్నత విద్యలో మిగిలిన కోటిమందీ ఉంటారు.

షుమారుగా గ్రాడ్యుయేటు స్థాయిలో అత్యధికంగా అంటే 34% శాతం ఆర్ట్సులోనూ ఆపైన ఇంజనీరింగూ టెక్నాలజీలో 19%, కామర్సులో 14.5%, సైన్సులో 12%, మిగిలిన పది శాతం ఇతర విషయాలలోనూ చేరుతున్నారు. భారతదేశంలో మొత్తం 17 లక్షల 40 వేల 614 పాఠశాలలున్నాయి. వీటిలో 10 లక్షల 31 వేల 361 స్కూళ్లు ప్రాథమిక పాఠశాలలే. ఐతే 4,72,350 ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలూ 1,74,240 మాధ్యమిక పాఠశాలలూ, 62,663 మాత్రమే ఉన్నత పాఠశాలలు ఉన్నాయి (8వ అభాపావిస, 2015). 8వ సర్వే ప్రకారం పాఠశాల విద్యలో 86.62% శాతం మాత్రమే మాతృభాషలో బోధన జరుగుతోంది. ఇది 7వ సర్వే నుంచి 5.55 శాతం తరుగుదల. పట్టణప్రాంతాలలో మాతృభాషలో బోధన ఇంకా తగ్గి 81 శాతానికి పడిపోయింది (7వ సర్వేలో 90 శాతం పైనే).

పట్టిక-2 భారతదేశంలో మాతృభాషామాధ్యమంలో ప్రాథమిక విద్యాబోధన				
క్ర.సం.	★అ.భా.పా.వి.స.	మొత్తం	పట్టణప్రాంతం	గ్రామీణప్రాంతం
1.	8 (2009)	86.62%	80.99%	87.56%
2.	7 (2002)	92.07%	92.39%	90.39%
3.	6 (1997)	91.65%	91.32%	91.70%

ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో పాఠశాల విద్యాబోధన 1997 లో ప్రాథమిక విద్యాబోధనలో 5శాతం ఉండగా 2002కి అది 13శాతం అయి 2009కి 15.50 శాతానికి చేరింది. ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో ఉన్నతపాఠశాల విద్యాబోధన 33 శాతానికి చేరుకోవడం ఏమంత సంతోషించదగ్గ విషయం కాదు. ఇక్కడే అసలు సమస్య మొదలవుతోంది. ఇంగ్లీషుమాధ్యమంలో పాఠశాల స్థాయిలో విద్యాబోధన అంచెలంచెలుగా పెరగడం సరిగ్గా ప్రాథమిక స్థాయినుండి ఉన్నత పాఠశాల స్థాయివరకూ బడిమానేసే విద్యార్థుల పెరుగుదలతో సమాంతర నిష్పత్తిలో ఉండటం ఆలోచించవలసిన విషయం.

పట్టిక-3 భారతదేశంలో ఇంగ్లీషుమాధ్యమంలో పాఠశాల విద్యాబోధన					
క్ర.సం.	అ.భా.పా.వి.స.	ప్రాథమికస్థాయి	ప్రాథమికోన్నతస్థాయి	మాధ్యమికస్థాయి	ఉన్నతస్థాయి
1.	8 (2009)	15.49%	21.08%	28.73%	33.06%
2.	7 (2002)	12.98%	18.25%	25.84%	33.59%
3.	6 (1997)	4.90%	15.91%	18.37%	28.09%

ప్రజాప్రభుత్వాలు ప్రజల భాషలో పరిపాలన, విద్యాబోధన చేయవలసివున్నా ఎలాంటి శాస్త్రీయ సైద్ధాంతిక ఆధారాలు లేకుండా ఇంగ్లీషు మాధ్యమాన్ని అమలు జేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి? దీనివలన భవిష్యత్తులో దేశ ఆర్థికవ్యవస్థ ఎంత ఛిన్నాభిన్నమై పోతుందో ఆలోచించే ప్రయత్నం ఎందుకు చేయటం లేదు. తేట తెలుగనీ, తీయనిదనీ, అమ్మనుడి అనీ, అధిక సంఖ్యాక ప్రజల భాష అనీ, వేల ఏండ్ల చరిత్ర, సంస్కృతి గలదనీ చెబితే వినే రోజులు కావు ఇవి. వాస్తవాలను మరుగుపరిచి, ఇంగ్లీషు నేర్చితేనే ఉపాధి ఉద్యోగావకాశాలు వస్తాయని భ్రమలు కల్పించి ఆంగ్ల మాధ్యమం వైపు చూసేవారికి, ఒక శాస్త్రీయమైన ఆలోచనా విధానంలో తెలుగూ తదితర దేశ భాషల శక్తి సామర్థ్యాలను-ఆర్థిక కోణం నుండి చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఆధునికత, అభివృద్ధీ, ఉద్యోగాల పేరుతో ఇంగ్లీషు మాధ్యమాన్ని తవ్వి తలకెత్తుకుంటున్నాం. ఊహాజనిత ప్రకటనలూ కథనాలద్వారా యువతకు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంపై విపరీతమైన ఆశలను కల్పిస్తున్నాం. ఇంగ్లీషుకు లేనిపోని గొప్పతనాన్ని అంటగడుతున్నాం. మంచి విద్యా విధానం అంటే ఇంగ్లీషు చదువేనన్నట్లుగా వ్యాఖ్యానించటం అలవాటయింది. తెలుగుమాధ్యమ విద్యను అన్ని విధాలా ఆగమాగంచేసి ప్రభుత్వ బడుల్లో నుంచి కూడా తరిమేస్తున్నాం. ఇంగ్లీషు పేరుతో విద్యను వ్యాపారంగా మలిచి సమాజంలో కింది వర్గాలవారికి అందరాని మానిపండుగా చేశాం. ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో నేర్చితేనే ఉద్యోగావకాశాలు వస్తాయనీ, అధిక సంపాదనకు ఆస్కారం ఉంటుందనే భ్రమను కల్పిస్తున్నాం. విద్యార్థులకూ, తల్లిదండ్రులకూ ఆ భాషపై మోజు పెరగడానికి ఇదే కారణం. ఈ కథనాల జాబితాలో ఎంత నిజం ఉందో, చెప్పేవాళ్లల్లో ఎంత నిజాయతీ ఉందో ఎప్పుడన్నా ఎవరన్నా శాస్త్రీయ దృక్పథంతో విశ్లేషించి చూశారా? భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఇంగ్లీషూ తదితర భారతీయ భాషల ఆర్థిక సామర్థ్యాన్నీ వాటిద్వారా సమాజానికి ఉద్యోగాల రూపంలో కలుగుతున్న ఆర్థిక ప్రయోజనాలనూ మనం ఒక్కసారి బేరీజు వేసి చూసుకోవాలి. మాతృభాష వాడకం మన జన్మ హక్కు. మాతృభాష ఆర్థిక స్వావలంబనకు ఆధారం. ఈ స్థానాన్ని మరొక భాష ఆక్రమణకు అవకాశం కల్పించడం మన హక్కులను కాలరాయడమే ఔతుంది. భాషా హక్కులను గుర్తించివాటిని పరిరక్షించే బాధ్యత ప్రజా ప్రభుత్వాలదే. అట్లా జరగనప్పుడు జనభాషలు న్యాయం చేయండి అంటూ జనతా గ్యారేజీ ముందుకు రాకతప్పదు.

అదే ఇప్పుడు తెలుగు భాష లేక జననుడికి వచ్చిన సమస్య. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి అవసరమైనది కొన్ని విషయాల వివరాలూ వాటిపట్ల అవగాహన. ఈ అవగాహనను తెలుగు మాట్లాడే వాళ్లందరికీ కల్పించాలి. ఈ అవగాహనకోసం కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాబట్టాలి.

1. వాణిజ్య వ్యాపార రంగాలలో స్థానిక భాషల వాడకం ఎంత?
2. స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో మాతృభాషల భాగస్వామ్యం ఏమిటి?
3. వివిధ రాష్ట్రాలలో స్థూల రాష్ట్ర ఉత్పత్తులలో మాతృభాషల భాగస్వామ్యం ఏమిటి?
4. ఉద్యోగ ఉపాధి రంగాలలో భారతీయభాషల భాగస్వామ్యం ఎంతెంత?
5. ప్రాథమిక స్థాయినుండి ఉన్నత విద్యాస్థాయి వరకూ ఏ స్థాయిలలో భారతీయ భాషల వాడకం ఎంతెంత?

ఈ పై ప్రశ్నలకు రాబట్టిన సమాధానాలే మన మాతృభాష పట్ల సమాజంలో దాని స్థానంపట్ల మన అవగాహనను ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతిలో తర్కబద్ధంగా ఆలోచింపజేస్తుంది.

4.0 విరుద్ధ వాదనలూ ప్రతికూల ఆధారాలూ:

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం జనాభా 8 కోట్ల 45 లక్షల 8 వేల 777 మంది (ఇప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్లో : 4, 93, 86,799- నేటి తెలంగాణలో : 3, 52, 86,757). వైశా ల్యంలో 2,75,045 చ. కిమీ. లేక 1,06,195 చదరపు మైళ్ళు (ఇప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ : 160,205 చ. కిమీ., 61,855 చ.మై. - నేటి తెలంగాణ : 114,840 చ. కిమీ., 44,340 చ.మై.). జనాభా సాంద్రతలో చదరపు కిలోమీటరుకు 308 మంది లేదా చదరపు మైలుకు 796 మందితో (ఇప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్: చ. కిమీ.కి 308, చ. మై.కి 800- నేటి తెలంగాణా: చ.కిమీ.కి 307, చ.మై.కి 800). సగటు భారతదేశ జనసాంద్రతకంటే తక్కువే. తెలుగు రాష్ట్రాల జనాభాలో షుమారు 11 శాతం 6 ఏండ్ల లోపువారే. 67 శాతం అక్షరాస్యులతో దేశంలో అట్టడుగు స్థానం మనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలుగు రాష్ట్రాల)లో చదువుకున్నవారూ చదువులేనివారూ, చిన్నా పెద్దా ఉద్యోగస్తులు అనే తేడా లేకుండా (అధ్యాపకులూ, లాయర్లూ, డాక్టర్లూ, ఇంజనీర్లూ, వ్యాపారస్తులూ అందరినీ, ఇంటిపనీ బైటిపనీ అన్నీ కలుపుకొని) కార్మిక శ్రామిక శక్తి మొత్తం సంఖ్య 3,48,93,859 మంది. ఇది మొత్తం భారత దేశంలో పనిచేసే జనాభాలో 8.67%. వీరిలో అక్షరాస్యులు 1 కోటీ 50 లక్షల మంది అంటే 42.85%. ఐతే కొద్దోగొప్పో ఇంగ్లీషు వాడగలిగినవాళ్లు (గ్రాడ్యుయేట్లూ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్లూ) 16 లక్షల 86 వేల104 మంది అంటే 4.85% మాత్రమే. తెలుగు రాష్ట్రాలలోని మొత్తం పనివారిలో 80.74 శాతం గ్రామీణ ప్రాంతాలకు చెందగా 19.26 శాతం మాత్రమే పట్టణ ప్రాంతాలవారు. స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తికి తోడ్పాటునందించే పని వారిలో 34.33 శాతం గ్రాడ్యుయేట్లు గ్రామీణ ప్రాంతంనుండే. భారతదేశంలో ప్రతి ఏటా 15 లక్షలమంది ఇంజనీర్లు తయారవు తున్నారు. ఐతే వారిలో 20% మాత్రమే ఉద్యోగాలు పొందగలుగు తున్నారు. భారతదేశంలో 2011-12 సంవత్సరంలో మొత్తం నిరు ద్యోగులలో 30 శాతం మంది గ్రాడ్యుయేట్లే ఉన్నారు. భారతదేశంలో పనివారిలో నిరుద్యోగ రేటు 9.4 శాతం కాగా, యువతలో ఇది 20% గా అంచనా. ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్లలో షుమారు 80% మంది నిరుద్యోగులే. భారతదేశపు 2013 జాతీయ ఉపాధి నివేదికలో ఇంజనీర్లలో 21% మాత్రమే వాస్తవానికి ఉద్యోగాలు పొందినవారు. భారతదేశంలో యూనివర్సిటీ విద్యార్థులలో 16% మాత్రమే సాంకే తిక విద్యను అభ్యసించినవారు. ఆంగ్లం-మాట్లాడే జనాభా పెద్దగా ఉందనుకుంటున్న భారతదేశం, వ్యాపార వాణిజ్య సేవలతోపాటు సమాచార సాంకేతిక సేవలకూ, సాఫ్ట్‌వేర్ కార్మికులకూ ప్రధాన ఎగుమతిదారు. అయితే ఈ సేవలకు ఇంగ్లీషు మాట్లాడే దేశాలకంటే ఇంగ్లీషేతర దేశాలే ప్రధాన ఆధారం.

స్థూలజాతీయోత్పత్తి ఆధారంగా (2011-12) దేశంలో నాల్గవ అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. రాష్ట్రంలో ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రధానంగా వ్యవసాయం, పరిశ్రమలూ సేవారంగాల ద్వారా జరుగుతుంటుంది. రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఆహార ప్రాసెసింగ్, సాఫ్ట్‌వేర్ ఎగుమతులు, ఆర్థిక సేవలూ, ఎలక్ట్రానిక్స్, విద్యుత్తు, వస్త్రాలూ పర్యా టక రంగాలు ప్రధానమైనవి. ప్రస్తుతం స్థూలరాష్ట్ర జాతీయోత్పత్తి 464, 184 కోట్లు. వ్యవసాయాధారిత ఉత్పత్తులద్వారా 87,096 కోట్లు (19.04%), పరిశ్రమలు గనుల తవ్వకంద్వారా 1,08,000 కోట్ల రూపాయలు (23.61%), సేవారంగం ద్వారా 2,62,256 కోట్ల రూపాయల (57.34%) సంపదను మన పనివారు సృష్టిస్తు న్నారు. సుమారు వెయ్యి కిలోమీటర్ల పొడవున్న తీరప్రాంతంతో భారత దేశ మొత్తం సముద్ర ఉత్పత్తులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ భాగస్వామ్యం 22 శాతంపైగానే (7500 కోట్లు),

స్థూలజాతీయోత్పత్తి దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు అద్దం పడుతుంది. మొత్తం స్థూలజాతీయోత్పత్తికి వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, సేవలు అనేవి మూడు ప్రధాన అంగాలు. వ్యవసాయ అనుబంధ ఆర్థిక వనరులకింద పాడిపంటలూ, చేపలపెంపకం, అడవులూ, గనుల తవ్వకం మొదలైనవాటి నుంచి వచ్చే రాబడి కాగా పరిశ్రమలకింద వస్తువుల తయారీ, విద్యుత్ ఉత్పత్తి, నిర్మాణాలు మొదలైనవి ఉంటే, సేవలకింద ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు, సమాచార, రవాణా, ఆర్థిక, ఇంకా వస్తూత్పత్తి లేని ఇతర ఆర్థికవనరులకు సంబంధించిన కార్య కలాపాలు ఉంటాయి.

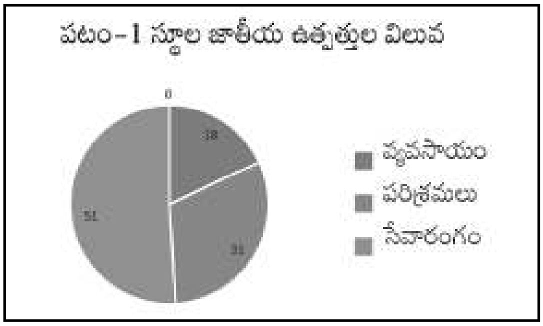

జాతీయ నమూనా అధ్యయన కార్యాలయం (ఎన్ఎస్ఎస్ఓ) 2011-12లో నిర్వహించిన సర్వే ప్రకారం భారతదేశంలో మొత్తం శ్రామిక శక్తి (అన్ని వర్గాల ఉద్యోగస్తులను కలుపుకొని) 47.41 కోట్లు. ఐతే, వీరిలో 40 కోట్లకు పైగా గ్రామీణ ప్రాంతంలోనే ఉన్నారు. ఇది ప్రపంచంలోనే 2వ స్థానం. వృత్తిపరంగా చూస్తే, వీరిలో 49% వ్యవసాయంలో, 20% పరిశ్రమలలో, 31% సేవారంగంలో ఉన్నారు. భారతదేశంలో గ్రామీణ జనాభా 68.84%. వ్యవసాయాధారిత స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే అగ్రస్థానంలో ఉన్న దేశం మనది. 2014 సిఐఏ ఫాక్టుబుక్ ప్రకారం, భారతదేశపు వ్యవసాయ రంగంలో స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తుల విలువ 25 లక్షల కోట్ల రూపాయిల పైనే. ఇది మన దేశ స్థూలజాతీయోత్పత్తిలో సుమారు 18 శాతం. పరి శ్రమల రంగంలో స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తుల విలువ 33 లక్షల కోట్ల రూపాయలు అంటే స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో 31 శాతం పైనే. ఇక సేవారంగంలో స్థూలజాతీయ ఉత్పత్తుల విలువ 79.46 లక్షల కోట్ల రూపాయిలు ఇది స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో 51 శాతం.

4.1 అక్షరాస్యత-భాష-స్థూలజాతీయఉత్పత్తి:

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం, 125 కోట్లమంది ఉన్న మన దేశంలో అక్షరాస్యుల సంఖ్య 56.1 కోట్లు. వీరిలో 52% 'ప్రాథమిక' స్థాయి దాటనివారే. అట్లాగే, 30.20%మంది సెకండరీ

స్థాయిని మించనివారు. ఇక మొత్తం అక్షరాస్యులలో 4 కోట్లమంది మాత్రమే 'పట్టభద్రులు'. అంటే, భారతదేశం మొత్తం జనాభాలో వీరు 6.59% శాతం మాత్రమే. సాంప్రదాయికత మేళవించిన ఆధునిక వ్యవసాయం, హస్తకళలూ, విస్తృత ఆధునిక పరిశ్రమలూ పలు రకాల సేవలూ కలిగిన వైవిధ్య భరితమైన భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రపంచంలోనే బహు అరుదు. మన శ్రామిక వర్గంలో సగం వ్యవసాయంలోనే ఉంది. ఐతే మన ఆర్థికాభివృద్ధికి వ్యవసాయేతర సేవలు ప్రధాన కారణమవుతున్నాయి. మన శ్రామికశక్తిలో ఒక వంతు ఉద్యోగులతో భారతదేశపు స్థూలజాతీయ ఉత్పత్తిలో దాదాపు నాల్గింట రెండు వంతులవరకూ సేవారంగంద్వారా సమకూడుతోంది. శ్రామిక శక్తిలో మిగిలిన ఒక వంతు వివిధ పరిశ్రమలలో వస్తూత్పత్తిలోనూ గనులతవ్వకంలోనూ ఉంటూ స్థూలజాతీయ ఉత్పత్తికి నాలిగింట ఒక భాగాన్ని అందిస్తున్నారు.

ఆర్థిక శాస్త్ర సిద్ధాంతాలలో 'మూడు విభాగాల సిద్ధాంతం' అని ఒకటి ఉంది. అది ఆర్థిక వ్యవస్థను మూడు విభాగాలుగా విభజిస్తుంది, మొదటిది ప్రాకృతిక వనరుల నుండి ముడి పదార్థాల వెలికితీత, రెండవది ముడిపదార్థాల నుండి ఉత్పత్తుల తయారీ, మూడవది సేవలు:

ఆర్థిక వ్యవస్థకు మొదటి రంగంలో జీవనాధారమైన వ్యవసాయం, పాడి ఇతర ఆహార ఉత్పత్తులూ. అటవీ వనరులు, వేట, మేత, ఆహార సేకరణ, చేపలపెంపకం, గనుల తవ్వకం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

ఆర్థిక వ్యవస్థ రెండవ రంగంలో వస్తూత్పత్తి ప్రధానం. వస్తువుల తయారీ, ఉత్పాదనా ప్రక్రియలతో నిర్మాణాలూ, లోహాలనుంచి వస్తు వాహనాల తయారీ, వస్త్ర ఉత్పత్తి, రసాయన, ఇంజనీరింగ్ పరిశ్రమలలో వస్తువుల తయారీ, విద్యుత్తు తయారీ దానీ వినియోగాలు, మద్యపానీయాల తయారీ, నౌకానిర్మాణం, భవన నిర్మాణాలూ మొదలైనవి ఉన్నాయి.

ఆర్థిక వ్యవస్థ తృతీయ రంగం సేవా పరిశ్రమగా గుర్తించవచ్చు. ఈ రంగం సాధారణ జనాభాకూ భిన్న వ్యాపారాలకు కావాల్సిన సేవలను అందిస్తుంది. ఈ రంగంలో కార్యకలాపాలు చిల్లర, టోకు అమ్మకాలు, ముద్రణా, రవాణా, పంపిణీ ఇంకా వినోదం (చలన చిత్రాలు, టెలివిజన్, రేడియో, సంగీతం, సినిమా హాళ్లు మొదలైనవి), గుమస్తా సేవలు, ప్రసార మాధ్యమాలూ, ఇన్సూరెన్స్, బ్యాంకింగ్, పర్యాటకం, రెస్టారెంట్లూ హోటళ్లూ, ఆరోగ్యం-సంరక్షణ, విద్య ఇంకా న్యాయసంబంధ లావాదేవీలు ఉంటాయి. అభివృద్ధిచెందుతున్న దేశాలలో ఉద్యోగావకాశాలు పెరుగుదలకు ఈ రంగమే ప్రధాన ఆకర్షణ.

మన చుట్టూతా ఉన్న ఆర్థిక వనరుల ఆధారంగా శ్రమ శక్తితో సంపదను సృష్టిస్తాం. సంపద సృష్టికి మనం చేసే ప్రతి పనిలోనూ ఏదో ఒక జ్ఞానం ఎంతో కొంత అవసరం అవుతుంది. సంపదను సృష్టించే ప్రతి పనిలోనూ శ్రమే ప్రధాన సాధనం. ఈ శ్రమకు ఆధారం జ్ఞానం. ఆ జ్ఞానం మనకు అనుభవంద్వారా వస్తుంది. ఈ అనుభవం ఇంటా బైటా, చదువుతోనూ చదువులేకుండానూ సంపాదించవచ్చు. సాంప్రదాయకంగానూ వారసత్వంగానూ వచ్చిన జ్ఞానానికి చదువు తోడైతే వచ్చే జ్ఞానంతో తక్కువకాలంలో ఎక్కువ సంపదను సులువుగా సృష్టించే వీలు కలుగుతుంది. ఈ చదువుకి భాష ఆధారం. అంటే భాషతో జ్ఞానార్జన జరుగుతుంది. ఈ భాష మన మాతృభాష అయితే జ్ఞానార్జన సులువు అవుతుంది. ఇది మళ్లీ నేర్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉండదు. దీనితో తరగతిగది సహజంగా అనిపిస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్నవారు ఏయే భాషలు వాడుతూ సంపద సృష్టిస్తున్నారో తెలుసుకోవడానికి ఈ కింద చూపిన పట్టిక చూస్తే తెలుస్తుంది. ఈ పట్టికలో ఇచ్చిన ఆర్థిక వనరులూ (నిలువుగడి-2), సంఖ్యలూ (3-10 నిలువగడులలో) 2001-2011 సంవత్సరాల జనాభా గణాంకాల నుండి తీసుకున్నవి. ఈ పట్టికలో మన తెలుగు రాష్ట్రాలలో స్థూల రాష్ట్ర ఉత్పత్తీ, దాన్ని సృష్టించిన పనివారూ (వ్యవస్థిత అవ్యవస్థిత రంగాలలోనూ), ఆ పనివారల చదువుల స్థాయికి సంబంధించిన గణాంకాలూ ఉన్నాయి. వీటి ఆధారంగా ఎవరెవరు ఎంతెంత సంపదను సృష్టించారో తేలికగా కనుక్కోవచ్చు. మొత్తం పనివారిలో నిరక్షరాస్యులు 32.50 శాతం. గ్రాడ్యుయేషనూ అంతకంటే ఎక్కువచదివిన పనివారి శాతం 15.48 మాత్రమే. వివిధ ఆర్థిక వనరుల కార్యకలాపాలలో పాల్గొన్న గ్రాడ్యుయేట్లైనవారి సంఖ్యలూ శాతాలు 8వ నిలువుగడిలో కనిపిస్తాయి. గ్రాడ్యుయేట్ అయిన పనివారు తాము చేసేపనిలో ఎంతో కొంత ఇంగ్లీషును వాడివుంటారు. అంటే 15.48శాతం మంది తాము చేసేపని ఇంగ్లీషు వాడి చేసి వుంటారని అనుకుందాం. ఇక, తెలుగు రాష్ట్రాల ఆదాయానికి షుమారు లక్షన్నర కోట్లు సంపాదించి పెట్టే వ్యవసాయ అనుబంధ ఆర్థిక వనరులలో నేలను చదును చేసి, దుక్కి దున్ని, నీరు పెట్టి, నారు పోసి, నాట్లు వేసి, కలుపు తీసి, ఎరువు వేసి, మందు చల్లి, పంట కోసి మార్కెట్లకు తరలించే పనిచేసే పనివాళ్లు తెలుగునో మరో మాతృభాషనో వాడతారు కానీ ఇంగ్లీషు కాదు. ఈ రంగంలో గ్రాడ్యుయేట్లైనవారుకూడా మాతృభాషలను వాడతారేగానీ ఇంగ్లీషును వాడరు. ట్రాక్టరుతో దున్నినా, రసాయనిక మందులు వేసినా, ఆధునిక ఎరువులు వేసినా అన్నీ మాతృభాషలను వాడుతూనే గానీ ఇంగ్లీషుని వాడుతూ పనిచేయరు. ట్రాక్టరుతో దున్నడానికి ఇంగ్లీషు అవసరంలేదు. ఈ పనిలో ఇంగ్లీషునుంచి అరువు తెచ్చుకున్న కొన్ని పదాలు వాడినంతమాత్రాన ఇంగ్లీషు వచ్చు అని కాదు. అయితే, ట్రాక్టరు తయారీలో ఇంగ్లీషు వాడలేదా అంటే వాడి వుండవచ్చు కానీ అది తయారీ మరమ్మతుల కింద వస్తుంది. అక్కడ దాని తయారీలో పాలుపంచుకున్న ఇంజనీర్లూ సైంటిస్టులూ 5.43 శాతంమంది(3వ వరుస) ఇంగ్లీషు వాడినవారిలో భాగమే. అట్లాంటిదే రసాయనికి మందులూ ఎరువుల వాడకం. వాటిని వాడటానికి ఇంగ్లీషు అవసరం లేదు. కానీ వాటి తయారీలో కొంతమేరకు ఇంగ్లీషు వాడివుంటారు. ఆ లెక్క 3వ వరుసలోకి వస్తుంది.

శిశువు శారీరక వికాసానికి తల్లిపాలు మానసిక వికాసానికి తల్లి భాష

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
								[illegible]	[illegible]
1	2	3	4	5	6	7	8	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
6	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
9	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
				[illegible]				[illegible]	[illegible]

పటం-2 తెలుగురాష్ట్రాలలో
ఆర్థిక కార్యకలాపాల వాడుక భాషలు

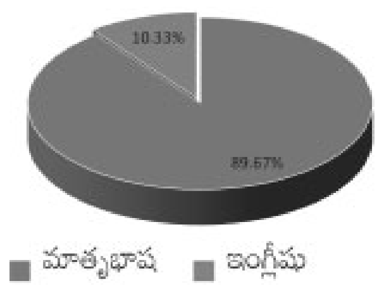

తెలుగు రాష్ట్రాలలో ఉన్న మొత్తం 1 కోటీ 7 లక్షల 77 వేల 950 మంది ఉద్యోగులలో 32.50 శాతం మంది నిరక్షరాస్యులే. ఇక మిగిలిన 67.50 శాతం అక్షరాస్యులలో 15.48 శాతం మాత్రమే గ్రాడ్యుయేటూ ఆ పైన చదువుకున్నవారు. అంటే నిరక్షరాస్యులనూ గ్రాడ్యుయేట్లుకాని అక్షరాస్యులనూ(52.02%) కలుపుకుంటే మొత్తం 84.52 శాతం ఉద్యోగులు మాతృభాషను మాత్రమే వాడగలిగినవారు. వీరిలో మెట్రిక్ చదివిన 22.95 శాతం మందికి మాత్రమే కొద్దోగొప్పో ఇంగ్లీషు భాషతో పరిచయం ఉంది. ఇక స్థూలరాష్ట్ర ఉత్పత్తికి తోడ్పడుతున్న ఉద్యోగులలో గ్రాడ్యుయేట్లను(15.48%) మాత్రమే కొంత వరకూ ఇంగ్లీషు వాడగలిగినవారిగా గుర్తించవచ్చు. ఐతే, వ్యవసాయ అనుబంధ శాఖలలోనూ, తయారీ మరమ్మత్తులలోనూ, నిర్మాణరంగంలోనూ, హోటళ్లు- రెస్టారెంట్లలోనూ, టోకు వ్యాపారం, చిల్లర వర్తకం, ఇంకా రవాణా, నిల్వలూ సమాచార ప్రసారాలు మొదలైనరంగాలలో గ్రాడ్యుయేట్లైన పనివారు కూడా తెలుగే వాడతారని అనుకోవడం సమంజసమే. ఎంతలేదనుకున్నా గ్రాడ్యుయేట్ పనివారలలో మూడింటి ఒక వంతు (15.48%/3-5.16%) తెలుగే (మాతృభాష) వాడతారనుకుంటే, తెలుగురాష్ట్రాల స్థూలరాష్ట్ర ఉత్పత్తి షుమారు 90 (వ84.52ఉ5.16%) శాతం తెలుగుభాష వాడుక ద్వారానే సమకూరుతోందని అని ఈ పట్టిక నిరూపిస్తోంది.

ఇక కింద చూపిన పట్టిక, భారతదేశంలో వివిధ ఆర్థిక కార్యకలాపాలలో పాలుపంచుకొని మాతృభాషలూ ఇంగ్లీషూ ఎంతెంత వాడి 48 లక్షల 79 వేల కోట్ల విలువ (2010-11 మార్కెట్ ధరలలో దీని విలువ 78 లక్షల 77 వేల 947 కోట్లు) చేసే దేశ స్థూల జాతీయోత్పత్తి సృష్టికి కారణమయ్యారో తెలుపుతోంది. 2010-11 స్థూల జాతీయోత్పత్తి సాధనలో పాల్గొన్న మొత్తం పనివారలలో గ్రాడ్యుయేట్లైన పనివారు 14.83 శాతం కాగా నిరక్షరాస్యుల మొత్తం 25.50 శాతం. ఇక మిగిలినవారు (ప్రాథమిక విద్య, సెకండరీవిద్యా స్థాయి వారు 59.63 శాతం. గ్రాడ్యుయేట్లు కాక మిగిలినవారు మొత్తం 85.13 శాతం. స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో వీరి మొత్తం తోడ్పాటు 82.73 శాతం. అంటే స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో 17.26 శాతం మాత్రమే ఇంగ్లీషు ద్వారా సమకూరుతోంది.

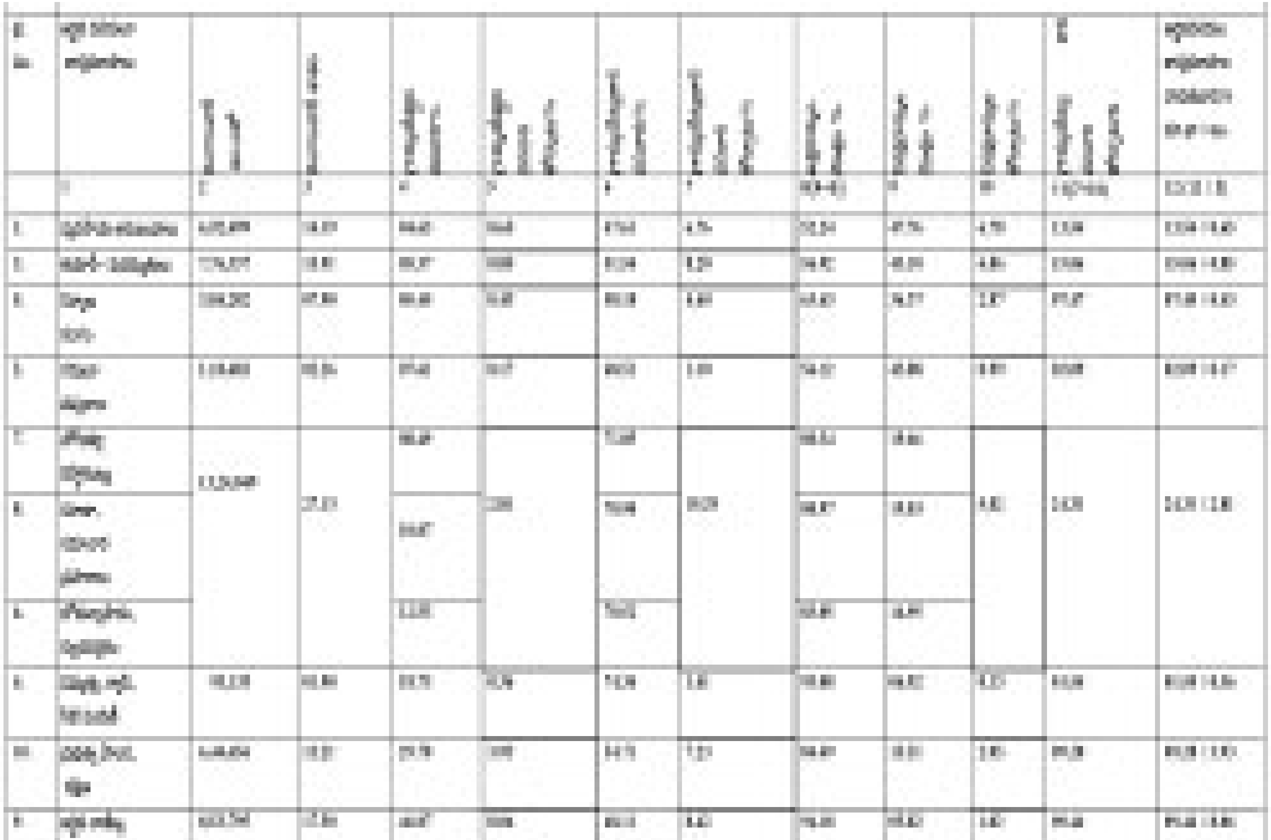

ఆర్థిక కార్యాచరణ ద్వారా (2004–05 స్థిరాంక ధరలలో) జస్థూలజాతీయోత్పత్తివ స్థూ.జా.ఉ. ముందస్తు అంచనాలు కోట్ల రూ.లలో (2011). వ్యవసాయ అను.వ వ్యవసాయం, పశుపాలన, చేపల పెంపకం. గ్రా. ఐనవ గ్రాద్యుయేట్లు ఐన గ్రా. కానివ గ్రాద్యు యేట్లు కాని గ్రా.ఏతరవ గ్రాద్యుయేట్లు కాక మిగిలిన పనివారు.

అక్షరాస్యతలో వెనుకబాటుతనం: 36 రాష్ట్రాలూ కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో మనది 32వ స్థానం. అది భారత సగటుకంటే 7 స్థానాల కింద. అక్షరాస్యతలో వెనుకబాటుతనానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక వెనుకబాటుతనం కారణంకాదు. తెలుగు రాష్ట్రాల స్థూలజాతీయోత్పత్తి భారతరాష్ట్రాలలో రెండు మూడుస్థానాలకు పోటీపడుతోంది. తెలుగు రాష్ట్రాలలో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం 1981–1991 మధ్యన ప్రవేశ పెట్టడం మొదలుపెట్టారు. అప్పటిదాకా మధ్యస్థంగా ఉన్నా 1991 నుండి నానాటికి తీసికట్టుగా మారి జాతీయ సగటు కంటే తగ్గి ప్రతి దశాబ్దం కిందికి జారుతూ ఇప్పుడు తెలుగురాష్ట్రాలు దక్షిణాది రాష్ట్రాలన్నిటికంటే తక్కువ అక్షరాస్యత కలిగివుండడమే గాక, అక్షరాస్యతలోనూ అభివృద్ధిలోనూ అట్టడుగునవున్న బీమారు (బీహారు, మధ్యప్రదేశ్, అరుణాచలప్రదేశ్, రాజస్థాన్, ఉత్తరప్రదేశ్) రాష్ట్రాల వరుసలో చేరింది. ఇంకా చెప్పాలంటే మన పక్కనే ఉన్న ఒడిశా కంటే తక్కువలోకి దిగిపోయాం. మరి కారణం ఏమిటోనని వెదికితే అక్షరాస్యతలో మన తగ్గుబాటు ఇంగ్లీషు మాధ్యమం ప్రవేశంతో మొదలైనట్లు తెలుస్తోంది. అంటే అక్షరాస్యతలో తక్కువ ఆర్థికంలో ఎక్కువను ఎట్లా అర్థంచేసుకోవాలి.

పట్టిక–6 తెలుగు రాష్ట్రాల (ఆంధ్రప్రదేశ్) అక్షరాస్యత స్థాయి భారతదేశ సగటు అక్షరాస్యత స్థాయితో తులనం

జనాభా దశకం	భా.దే. అక్షరాస్యత%	సగటు ర్యాంకు	తె.రా.ల లో అక్షరాస్యత%	తె.రా.ల ర్యాంకు	దేశ–రాష్ట్ర ర్యాంకుల తేడా
1951	18.33	(10)	-	-	-
1961	28.30	(14)	21.19	(21)	-06
1971	34.45	(15)	24.57	(25)	-10
1981	43.57	(18)	35.66	(23)	-05
1991	52.21	(24)	44.08	(28)	-04
2001	64.84	(23)	60.47	(29)	-06
2011	74.04	(25)	67.66	(32)	-07

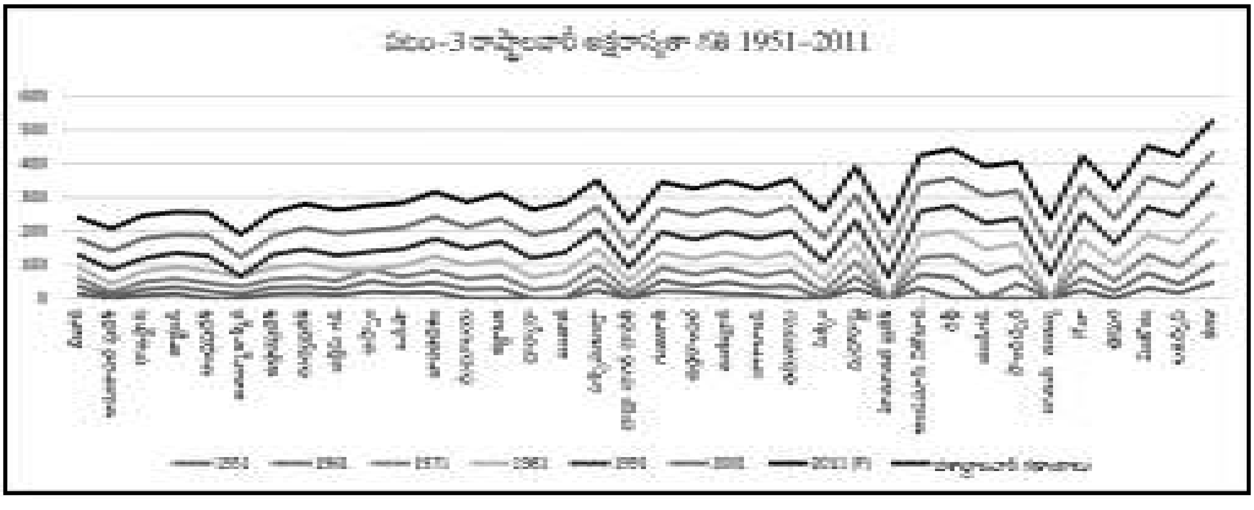

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ఫిలిఫీన్సు సాహితీవేత్త శాన్ జువాన్ ఇంగ్లీషుభాష గురించి చెబుతూ, ఇంగ్లీషు మధ్యవర్తిత్వం ద్వారానే ఫిలిప్పిన్సు అమెరికీకరణం జరిగిందని అంటారు. ఇదంతా అక్షరాలా విద్యా, వ్యాపార, ప్రభుత్వ రంగాలలో అధికారిక మాధ్యమంగా ఆంగ్లం విస్తరించటం ద్వారానే జరిగింది. సామాన్య పౌరులను, వారి మూలాల నుండి విడగొట్టి ఆంగ్లో–సాక్సన్ ఆధిపత్యానికి తలవంచి సేవలు అందించే మధ్య తరగతి బుద్ధిజీవులను సృష్టించేందుకు వీలుగా ఆంగ్లభాష ఒక ఉప కరణంగా ఆశ, ఆకాంక్షలే ఆలంబనగా ఆంగ్ల మాధ్యమ బోధనా వ్యూహం రూపొందించబడింది.

4.2 వలసవాదాలు– భారతదేశంలో వలసలు:

భారతదేశంలో వలసల గురించిన జనాభా గణాంకాలు (భారత దేశం, 2001 ప్రభుత్వం) కొన్ని ముఖ్యమైన నిజాలను తెలుపు తున్నాయి. వలసల గురించిన అనేక విషయాలు భాషాపరమైన పునరావాసం వారి స్థితిగతుల గురించి అర్థం చేసుకోడానికి ఎంతో ముఖ్యమైనవి. బహుభాషా దేశంగా పేరుపొందిన మనదేశంలో, భాషకు సంబంధించినంతవరకూ జనాభా వలసల అధ్యయనం దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లోని భాషలూ వారితోపాటు సమాజ స్థితి గతులను అర్థం చేసుకోవడానికి పనికివస్తుంది. దేశంలో, ముఖ్యంగా పలు రాష్ట్రాల్లో వేగవంతమైన ఆర్థికాభివృద్ధి, ముఖ్యంగా వస్తువుల తయారీ, సమాచార సాంకేతిక, సేవా రంగాలలో పనిచేసేందుకు వలసవెళ్ళే జనం వారి భాషలగురించిన సమాచారం సందర్భోచితం అవుతుంది. భారతదేశంలో వలసపోయేవారు ఎక్కువనీ, అందుకని ఇంగ్లీష్ వంటి ఒక సాధారణ ఉమ్మడి భాష ఒకటి అవసరమనీ తరచు మనం వింటుంటాం. అయితే, జనాభా గణాంకాల (2001) ప్రకారం, ఈ వలసలలో సుమారు 85% రాష్ట్ర పరిధులకే పరిమితం కాగా రాష్ట్రాల మధ్య వలసలు 13% మాత్రమేనని తెలుస్తోంది. ఇక దేశం వెలుపలి నుండి వలసలు 2% మాత్రమే. మరొక అధ్యయనంలో అంతర రాష్ట్రీయ వలసలు పొరుగునున్న రాష్ట్రాలకే ఎక్కువ పరిమితం. పనీ లేదా ఉపాధి అనేది 3% సందర్భాల్లో మాత్రమే వలసలకు కారణంగా ఉంది. ఇట్లాంటి వాస్తవాలు వలస దారుల భాషలలో ఎట్లాంటి గణనీయమైన మార్పునూ కలిగించటం లేదు. అందుకే, విద్యాబోధనలో ఒక సాధారణ ఉమ్మడి మాధ్యమంగా ఆంగ్లం అవసరం అనే వాదనకు ఎట్లాంటి ఆధారమూ లేదు.

4.3 అంతర్జాతీయ వలసలు:

విదేశీయ భారతీయ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ (MOIA) ప్రకారం, భారతదేశం ప్రపంచంలోకెల్లా రెండవ అతి పెద్ద ప్రవాసుల దేశం. దాదాపు 110 దేశాలలో 25 మిలియన్ల మంది నివసిస్తు న్నారు. ప్రవాస భారతీయులలో దేశాంతరం వెళ్లిన భారతీయులు, భారత సంతతివారు అని రెండురకాలు. ఇటీవల వలసలలో అధిక నైపుణ్యం గలిగిన విద్యావంతులు కొంతవరకూ ఉన్నా నైపుణ్యం లేనివారూ, ఎంతోకొంత వృత్తినైపుణ్యం కలిగినవారే ఎక్కువ శాతం. ప్రవాసభారతీయుల నుండీ భారతదేశానికి వచ్చే రాబడిలో వీరిదే ఎక్కువ శాతం. భారతదేశం నుండి అంతర్జాతీయ వలసలు: ప్రధాన ప్రాంతాలవారీగా కింది పట్టికలో చూడవచ్చు.

[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	42%
2	[illegible]	21%
3	[illegible]	12%
4	[illegible]	4%
5	[illegible]	5%
6	[illegible]	2%
7	[illegible]	14%

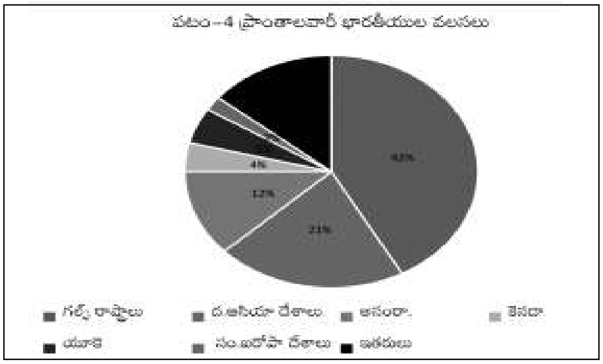

ప్రస్తుతం చాలామంది అనుకొనేది ఇంగ్లీషులో మాధ్యమంలో చదువుకుంటే అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, బ్రిటన్ లాంటి విదేశా లకు వెళ్లి అక్కడ ఉద్యోగాలు చేయవచ్చునని. కానీ ఈ వాదనలో ఉన్న లొసుగును తెలుసుకుంటే ఇది ఎంతటి అర్థరహితమైన వాదనో తెలిసిపోతుంది. ప్రతి ఏడాదీ అమెరికా వెళుతున్నవారిలో 95% మందికి పైగా తాత్కాలికంగా వెళ్లివస్తున్నవారే. వీరివలన అమెరికాకు విపరీతమైన రాబడీ అక్కడి మార్కెట్లకు ఇబ్బడిముబ్బడిగా పెరిగే కొనుగోళ్లూ. ఇదీ అమెరికా వీసా పిచ్చి. చదువుకోసం వెళ్లే మనవాళ్లు ఖర్చుపెట్టేది లక్ష కోట్ల రూపాయలకు పైగానే. గత సంవత్సరం (2015) అ.సం.రా. ఒక కోటీ పద్నాలుగు లక్షలకు పైగా వీసాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా విడుదల చేస్తే అందులో 95.35 శాతం తాత్కాలిక వీసాలే. అంటే వివిధ దేశాలనుండి జనం అధికార అనధికార పర్యటనలకో, విద్యా వాణిజ్య వ్యాపారాలకోసమో పోతున్నారు. శాశ్వత వలసవీసాలు వీటిలో 4.65% మాత్రమే. వీటిలో విద్యార్థి వీసాలు (ప్రపంచవ్యాప్తంగా) 6.77లక్షలు (6%) మాత్రమే (ఇక వీటితో ఏటా అమెరికాకు వచ్చే ఆదాయం రెండున్నర లక్షల కోట్లకు పైనే). ఐతే, ఈ మొత్తం వీసాలలో 25% జనాభా కలిగిన ఉత్తర, దక్షిణ అమెరికా ఖండాలూ యూరపు, యూరేశియా దేశాలకు 50 శాతం వీసాలు ఇచ్చి ప్రపంచ జనాభాలో 26% ఉన్న భారతదేశంతో కూడిన దక్షిణమధ్య ఆసియాకు 8.72% వీసాలు మాత్రమే ఇవ్వటం అంటే అమెరికావారి పక్షపాతానికి నిదర్శనం. ఇక విద్యార్థి వీసాలలో 10 నుంచి 15 శాతం (60–70 వేలు) భారత దేశానికి దక్కుతున్నాయి. ఇట్లా అమెరికా వెళ్లగోరే విద్యార్థులలో, ప్రపంచంలోని పది అగ్రగామి పట్టణాలలో ఎనిమిది మనదేశంలోనివే. ఐతే, ఆశ్చర్యం కలిగించే

విశేషం ఏమంటే, మొదటి ఐదింటిలో నాలుగు తెలుగు రాష్ట్రాలలోనే ఉన్నాయి. విజయవాడ, విశాఖపట్నం, చెన్నై, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాద్, పూనే, టెహరాన్, బెంగళూరు, కోల్కత, ఢాకా మొ.ఇక మనదేశంనుంచి విద్యార్థులుగా వెళ్లేవారిలో సగంమందికైనా స్కాలర్షిప్పులు వచ్చినా మిగిలినవారి ఫీజులకూ ఉండటానికీ అయ్యే ఖర్చు మొత్తం లక్షకోట్ల రూపాయలకుపైనే.

"భారతీయ విద్యార్థులకు...ఇంగ్లండులో స్కాలర్‌షిప్పులు పొందడం ఊహించనంతగా కష్టమే కాక ఒక యు.కె. పౌరుడు చెల్లించిన దానికంటే మూడు రెట్లు ఎక్కువ రుసుము చెల్లించాలి. అందుకనే ఎక్కువమంది అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలకు వెళ్లడానికి ఇష్టపడతారు", అని భారతదేశం యొక్క వాణిజ్య, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి, నిర్మల సీతారామన్, ఈ నెల లండన్‌లో ఒక కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతూ అన్నారు.

క్ర.సం.	పట్టిక-10 అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాల వీసావిధానం (2015)		
1.	మొత్తం వీసాలు- ప్రాంతాలు	[illegible] (శాతం-లేదా)	[illegible]
2.	మొత్తం వీసాలు	1,14,23,208	–
3.	తాత్కాలిక వీసాలు	1,08,91,745 (95.35%)	–
4.	వ్యాపారవాణిజ్య వీసాలు	85 లక్షలమంది (8%)	–
5.	విద్యార్థి వీసాలు	6.77లక్షలు (6%)	–
6.	శాశ్వత నివాస వీసాలు	5,31,463 (4.65%)	–
7.	ఉత్తర, దక్షిణ అమెరికా ఖండాలు	44,82,630 (39.24%+26.24)	13%
8.	యూరప్, యూరేషియా	11,15,116 (9.76%-2.25%)	12%
9.	మధ్యప్రాచ్య దేశాలు	6,39,413 (5.60%,+0.6%)	5%
10.	తూర్పుఆసియా పసిఫిక్-దేశాలు (15% చైనాలోనే)	32,81,441 (28.73%-3.27%)	32%
11.	దక్షిణమధ్యఆసియా (భారతదేశం8.50%)	9,95,672 (8.72%-17.28%)	28%
12.	ఆఫ్రికా దేశాలు	3,59,568 (3.15%-8.85%)	12%

4.4 విదేశాలనుంచి రాబడి:

ప్రపంచవ్యాప్తంగా సుమారు యాభై లక్షల మంది భారతీయ పనివారు విదేశాల్లో పనిచేస్తున్నారు వీరిలో 90% గల్ఫ్ దేశాలలోనూ ఆగ్నేయ ఆసియాలోనూ ఉన్నారు. ఇక, 2014 లెక్కలప్రకారం దాదాపు 8.04 లక్షల మంది పనివారు భారతదేశం నుండి విదేశాలకు వలస వెళ్లారు. వీరిలో 3.29 లక్షలమంది సౌదీ అరేబియాకు, 2.24 లక్షలమంది సంయుక్త అరబ్బు అమీరేట్లకు (యు.అ.ఎ.), 0.75 లక్షలు ఖతర్ కూ, 0.51 లక్షలమంది ఒమాన్ కు, 0.22 లక్షలమంది మలేషియాకు వెళ్లారు. మిగిలిన ఒక లక్షా మూడు వేలమంది అమెరికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, మొదలైన దేశాలకు వెళ్లారు. ఇట్లా వెళ్లినవారిలో ఎక్కువగా ఉత్తర ప్రదేశ్, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, బీహార్, కేరళ, తమిళనాడు, మొదలైన రాష్ట్రాలవారే ఉన్నారు.

మనదేశంనుండి విదేశాలకు భారతీయ సేవల ఎగుమతుల గణనీయమైన పాత్ర చాలా ప్రాముఖ్యాన్ని సంతరించుకుంది. ఐతే విదేశాలలోని భారతీయులు దేశానికి పంపే ఆర్థికవనరుల సంపదను అంతగా ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. భారతదేశం ప్రపంచంలోనే అత్యధిక వలసవాసుల చెల్లింపులను స్వీకరించే దేశాలలో ఒకటిగా ఉంది. వ్యక్తిగత చెల్లింపులూ లేక బదిలీలు స్థూల జాతీయోత్పత్తికి నికరంగా 4% సంపాదించిపెడుతున్నాయి.

2012 లో భారతదేశానికి చేరిన నికర వ్యక్తిగత చెల్లింపులు సుమారు 4 లక్షల74 వేల 565 కోట్ల వరకూ ఉంది. ఇది తెలుగు రాష్ట్రాల స్థూలజాతీయోత్పత్తిలో సగం.

ఈ విషయంలో, సాంప్రదాయకంగా గల్ఫ్ దేశాలనూ ఉత్తర అమెరికాని రెండు ఆర్థిక ప్రాబల్యంగల ప్రదేశాలుగా గుర్తించాలి. ఉదాహరణకు 2008-09లో భారతదేశానికి వచ్చిన చెల్లింపుల-స్వీకరణ సర్వే ఆధారంగా చేసిన అంచనాలు ఇట్లా ఉన్నాయి:

క్ర.సం.	పట్టిక-11 ప్రవాస భారతీయులు పంపే దేశం	చెల్లింపులు %
1.	గల్ఫ్ దేశాలు	30.90%
2.	ఉత్తర అమెరికా	29.40%
3.	యూరోప్	15.50%
4.	ఇతర దేశాలు	28.30%

అయితే, అ.సం.రా. కెనడా, యూరోప్ వలసపోయినవారు అధిక నైపుణ్యం కలవారు అనీ మరోవైపు, గల్ఫ్ దేశాలకు వలస పోయినవారు ఎక్కువగా అర్థనైపుణ్యం లేదా నైపుణ్యతపెద్దగా అవసరం లేని పెట్రోలియం, నిర్మాణం మరియు సేవలూ పరిశ్రమలలో నిమగ్నమై ఉన్నట్టుగా కొంతమంది నమ్మకం. ఐతే, ఈ మొత్తంలో సాఫ్ట్‌వేర్, ఐటీ నిపుణుల భాగస్వామ్యం సంఖ్యాపరంగా 26% ప్రముఖంగా కనిపిస్తున్నా ఇతర వృత్తులవారి చెల్లింపులే ఎక్కువగా (74%) కనిపిస్తున్నాయి. వృత్తి సాఫ్ట్‌వేర్ నిపుణుల భాగస్వామ్యం వివిధ దేశాలవారీ ప్రాతినిధ్యం ఇట్లా ఉంది:

క్ర.సం.	పట్టిక-12 సాఫ్ట్‌వేర్ వృత్తి నిపుణుల దేశాలవారీ ప్రాతినిధ్యం	భాగస్వామ్యం
1.	[illegible]	16.70%
2.	[illegible]	18.40%
3.	[illegible]	11.20%
4.	యు.కె.	11.20%
5.	[illegible]	18.40%
6.	[illegible]	02.20%
7.	ఇతరులు	31.90%

గల్ఫ్ దేశాల్లో సాఫ్ట్‌వేర్-సంబంధిత సేవల నియామకం అమెరికా కంటే గణనీయమైన పరిమాణంలో ఉండటాన్ని గమనించండి. అమెరికాపై ఇప్పటివరకూ మనకున్న అవగాహన ఈ ఆధారాలను బట్టి ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలి.

5.0 స్థానిక భాషల ఆధారిత పరిశ్రమలు:

భాషా పరిశ్రమ ఒక పెద్ద వ్యాపారం. గత 15 సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రపంచీకరణ స్థానికీకరణ సందర్భాలలో భాషాసేవలూ ఉత్పత్తుల పరిశ్రమ అతి వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న పరిశ్రమ. అనువాదం, భాషా శిక్షణ, యంత్రానువాదం, బహుభాషీయ అంతర్జాలానికి సంబంధించి ఉత్పత్తులూ సేవల ఆవశ్యకత గణనీయంగా విస్తరించింది. అనేక పరిశ్రమల రంగాల్లో వ్యక్తులూ సంస్థలూ ప్రభుత్వం, సాంకేతిక, వైద్య, చట్టపరమైన కార్యకలాపాలలోనూ, ఆర్థిక శాస్త్ర విధులలోనూ, ఆసుపత్రులూ, న్యాయస్థానాలూ, పాఠశాలలూ విశ్వవిద్యాలయాలూ, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలూ, సైనిక స్థావరాలలో అనువాదకులూ, వ్యాఖ్యాతలూ భాషాసాంకేతిక తంత్రజ్ఞులూ, శిక్షకులూ ఇతర భాషా సేవల నిపుణుల అవసరాలు ప్రత్యేకంగా గుర్తింపు పొందాయి.

భాష ఒక పరిశ్రమగానూ పెద్ద వ్యాపారంగానూ పరిణామం చెందింది. భాషా సేవలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా మార్కెట్లో 5.52% వార్షిక రేటు చొప్పున పెరుగుతున్నాయి. కొత్తతరం స్థానీకరణ కేంద్రం స్థానికీకరణాన్ని అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలలో 4 వ అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న పరిశ్రమగా

పేర్కొంది. ఇంకా, కొత్తగా వ్యాపారం మొదలుపెట్టేందుకు భాషా పరిశ్రమ నేటి అగ్రశ్రేణి వ్యాపార పరిశ్రమల జాబితాలో ఒకటిగా గుర్తింపుపొందింది. ఈ పరిశ్రమ భిన్న సాంకేతిక పద్ధతులపై ఆధారపడి నడుస్తోంది. రోడురోజుకూ పెరుగుతున్న దీని ప్రభావం ప్రపంచవ్యాప్తంగానూ ప్రాంతీయంగానూ రెండు ఆర్థికవ్యవస్థలపైనా కనబడుతోంది. 2016 లో మొత్తం ప్రపంచ భాషా పరిశ్రమ సేవలూ ఉత్పత్తుల విలువ షుమారు 2 లక్షల 70వేల కోట్ల రూపాయలు. ఏడాదికి వృద్ధి రేటు అంచనా 6.5-7.5% గా ఉంది. ఇంకా, భాషా సాంకేతిక పరిశ్రమ షుమారు 2 లక్షల కోట్ల రూపాయల వరకూ ఉండవచ్చని అంచనా. సంయుక్త ఐరోపా డైరెక్టర్ జనరల్ నివేదిక ప్రకారం, 2012 లో, ప్రపంచవ్యాప్తంగా సుమారు 3 లక్షల30 వేల భాషా సాంకేతిక నిపుణులు భాషా పరిశ్రమలో పనిచేస్తున్నారని లెక్కగట్టింది. బహుభాషా దేశమైన భారతదేశానికి భాషావైవిధ్యాన్ని కాపాడుకోవటానికీ భాషావైవిధ్యంతో ఉపాధీ ఉద్యోగావకాశాలను విస్తృతంగా అందించే పరిశ్రమగా ప్రభుత్వాలు గుర్తించాలి. ఆంగ్లమాధ్యమ విస్తరణ భారతీయభాషలను కబళించే దిశలో నడుస్తోంది. ఇది మన భవిష్యత్ ఉపాధీ ఉద్యోగావకాశాలను దెబ్బతీస్తుంది.

5.1 ముద్రణా పరిశ్రమ:

భారత ముద్రణా మార్కెట్ అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధిచెందుతున్న ఆర్థిక రంగం. భారతదేశం లో సుమారు 2 లక్షల 50వేల ముద్రణదారుల ఉన్నారు. అచ్చు పరిశ్రమ గత దశాబ్దంలో గణనీయంగా ఆధునీకరణ చెందింది. భారత ముద్రణా మార్కెట్ 2016 కి 2 లక్షల కోట్ల రూపాయలు విలువ చేసే వ్యాపారానికి చేరింది. ఇది మన దేశ జిడిపి వృద్ధి వేగాన్ని అధిగమించింది. భారతదేశంలో ప్రింటింగ్ పరిశ్రమ- వార్తాపత్రికలు (70,000 పైనే), పుస్తకాలు, తదితరాలతో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు దీటుగా తయారయింది. ఈ పరిశ్రమలో 25 లక్షలకు పైగా ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారు. భారతదేశంలో ముద్రణా రంగం బహుముఖీన వ్యాపారంతో దినదినాభివృద్ధి చెందుతోంది. సరుకుల ప్యాకేజీ కాగితాల ముద్రణ15 శాతంవరకూ, ప్రకటనా లేబుళ్ల ముద్రణ 10 వేల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారంవరకూ చేరింది. ప్రకటనల ముద్రణ 18 వేల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారంవరకూ చేరింది. వీటిలో 60 శాతం పైగా ముద్రణ భారతీయ భాషలలోనే.

5.2 సినిమా పరిశ్రమ:

ఒక లక్షా 15 వేల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారంతో(ఫిక్కి 2014), భారతదేశంలో ఆర్థిక పరిపుష్టికి తోడు శక్తివంతమైన ఆకర్షణ కలిగిన వినోద మాధ్యమ పరిశ్రమ. 600 పైగా టెలివిజన్ ఛానళ్లు, 10 కోట్ల పే-టీవీ గృహాలు, ఏటా 1,000 పైగా చిత్రాలతోనూ, 10,000 కుపైగా సినిమా హాళ్లతోనూ ఆకర్షణీయమైన అభివృద్ధి అవకాశాలతో సరళీకృత ఆర్థిక విధానాలతో రెండంకెల వార్షిక వృద్ధితో అంతర్జాతీయ విపణిసీమను ఆకర్షిస్తోంది. సినిమాహాళ్ల సంఖ్యలో అసంరా. (40,194), చైనా (36, 112) తర్వాత ఇండియా 10,189తో మూడవస్థానంలో ఉన్నా ముందు ముందు పెరగడానికి విపరీతమైన అవకాశాలు ఉన్న రంగం ఇది. ఇంకా, ఇటీవల సంవత్సరాల్లో, శీఘ్రగతిని పెరుగుతున్న మధ్యతరగతి జనాభా, నూతన బహుళజాతి కంపెనీలు దేశంలోకి పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు అనువైన వనరులు విరివిగా ఉన్న నాటు భాషలపై ఆధారపడిన దేశీ పరిశ్రమ ఇది. ఏడాదికి పదివేల కోట్ల రూపాయల బాక్సాఫీసు కలెక్షన్లతో ప్రపంచంలో 5వస్థానంలో ఉంది. ఐతే సినిమా ప్రేక్షకుల సంఖ్యలో 300 కోట్లు దాటింది. (ప్రపంచంలో అత్యధికంగా అసంరా. 130కోట్లు). డజన్లకొద్దీ కథా, గీత రచయితలూ, గాయకులూ, దర్శకులూ, నిర్మాతలూ, వందలాది నటీనటులూ, వేలాది సాంకేతిక సిబ్బందితో దేశంలోనే అత్యంత ప్రభావశీల పరిశ్రమగా పేరుపొంది 20 లక్షలమందికి జీవనోపాధినికల్పిస్తోంది. ఇది పూర్తిగా దేశీయ భాషలపై ఆధారపడి లక్షలాదికి జీవనోపాధి కల్పిస్తున్న పరిశ్రమ.

6.0 ముగింపు :

ప్రస్తుతం చదువుకోడానికీ, ఉద్యోగావకాశాలకూ సాంప్రదాయ పిరమిడ్ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నాం. అంటే ఈ విధానంలో అవసరాలు అత్యధికం గానూ పంపిణీ అత్యల్పంగానూ ఉన్నప్పుడు పిరమిడ్ విధానం ఏర్పడుతుంది. ఉన్న కొన్ని అవకాశాలు కొందరికే సమకూడుతాయి. అందరికీ అవకాశాలు సమస్థాయిలో అందేటట్లుగా చేయాలంటే అవకాశాలను పెంచాల్సి వుంటుంది. దీన్ని సరిచేసే మార్గాలలో ఒక్కటి వైవిధ్యీకరణం. అంటే మనం చేసే పనులలో వీలైనన్ని రకాల మార్పులు తీసుకురాగలగడం. ప్రపంచీకరణ అంటే ఆంగ్లీకరణ కాకుండా స్థానికీకరణ జరగాలి. అంటే ప్రపంచంలోకి కొత్తగా వచ్చే ప్రతిదీ అందరికీ అందుబాటులోకి రావాలి. ఒక వస్తువును గురించిన సమాచారం స్థానిక భాషలో ఉండాలి. ఉదాహరణకు, రకరకాల అంగళ్లూ, దుకాణాలూ కొట్లూ షాపులూ సంస్థల పేర్లు తప్పనిసరిగా ఆయా రాష్ట్రాలను బట్టి రెండూ అంతకంటే ఎక్కువ భాషలలో ఉండాలి అనే చట్టం వలన పేర్లపలకలు తయారీలో ఉద్యోగావ కాశాలు రెట్టింపు అవుతాయి. అట్లాగే మనం తయారుచేసే దిగుమతులద్వారా వచ్చే ఉత్పత్తులు గానీ తప్పకుండా స్థానిక భాషలలో ప్రకటనల లేబుళ్లు ఉండాలనే చట్టంతో స్థానిక భాషలో అనువాదకులకూ, రాసేవారికీ, అచ్చువేసేవారికీ ఉద్యోగావకాశాలు పెరుగుతాయి.

ప్రపంచంలోని ఎక్కడి ఉత్పత్తి అయిన వస్తువైనా ఇక్కడ అమ్మాలంటే ఇక్కడి భాషలో తప్పక ఉండాలి అనేది మన వాణిజ్య విధానం కావాలి. ఇప్పటివరకూ 2లక్షలకోట్ల వ్యాపారంలో 15శాతం మాత్రంగా ఉన్న ప్రకటనా లేబుళ్ల ముద్రణా వ్యాపారం ఇబ్బడిముబ్బడిగా పెరిగి ఉద్యోగావకాశాల్ని పెంచుతుంది. ఇదంతా భాషావైవిధ్యం ద్వారానే సాధ్యం. పాఠశాల స్థాయిలో ఇంగ్లీషుమాధ్యమం ఈ వైవిధ్యాన్ని నాశనం చేస్తుంది. అంతేకాదు వందలాది స్థానీయ సాంప్ర దాయ వృత్తివ్యాపారాలను ఆధునీకరించి వేలాదిమందికి ఉపాధి అవకాశా లను మెరుగుపరిచేందుకు మాతృభాషలద్వారా మాత్రమే సాధ్యం అవుతుంది. స్థానిక భాషలలో విద్యాబోధన, వృత్తివ్యాపారాలూ వాణిజ్యం, పరిశ్రమలను చవకగానూ, సులువుగానూ ఎక్కువమందిని కలుపుకుంటూ నిర్వహించే వీలు కలుగుతుంది.

2026 కి, భారతదేశం జనాభాలో 80% పైగా 15-59 మధ్య వయస్కులే ఉంటారు. అప్పటికి ప్రపంచ పని వారిలో 25% మంది భారతీయులే ఉంటారు. అంటే ప్రతి నలుగురిలో ఒకరు భారతీయులే. ఉద్యోగాల కోసం విపరీతమైన ఒత్తిడి తప్పదు.

భాషావైవిధ్యాన్ని కాపాడు కుంటేనే విద్యా, ఉద్యోగ ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగుపడతాయి.

మాతృ భాషా మాధ్యమంతో వ్యవహార నైపుణ్యాలనూ ఇంగ్లీషూ ఇతర భాషలలో నైపుణ్యాన్నీ సంపాదించటం సులువు అవుతుంది. ❊

సాహిత్యం
వర్ణనలు

తెలుగు సాహిత్యంలో సేద్యం

-సుకన్య
ఫోను : 98665 26619

"పులకరించి భూపతి రామచిలుకయయ్యె
హుంకరించి యాబోతులు ఱంకెవేసె
నాగలిని బట్టి కృషికుడు నడుము గట్టె
నాశలుప్పొంగి పాటె వర్షాగమమున"

అని వ్యవసాయానికి నిర్వచనం చెప్పారు. డా.పల్లాదుర్గయ్య గారు తమ గంగిరెద్దు కావ్యంలో. భారతదేశం కర్మభూమి, వేదభూమి కర్షకభూమిగా ప్రసిద్ధమైంది. ఆర్థిక శాస్త్రం భారతదేశాన్ని వ్యవసాయక దేశంగా తెలియజేస్తూ నూటికి డెబ్బైశాతం ప్రజలు వ్యవసాయంపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారని అభివర్ణించింది.

ప్రపంచంలో భారతీయత, భారతీయ సంస్కృతి. ప్రఖ్యాతం కావడానికి ప్రధాన కారణం గ్రామీణ సంస్కృతి. ఆ సంస్కృతికి మూలకం వ్యవసాయం. చాణుక్యుడు తన నీతిసూత్రాలలో "సత్యేన ధార్యతే పృధివి" అని తెలియచేశాడు. దీని అర్థం ఏమిటంటే భూమి సత్యము యొక్క శక్తి చేత ధరించబడుచున్నది అని. అంటే- సత్య స్వరూపము భూమిగా తెలియజేసినట్లు స్పష్టమౌతుంది. శాస్త్రం కూడా "కాలఃపచతిభూతాని" అని తెలియజేసింది. అంటే కాలం పంచభూతాలలో తన వినియోగాన్ని చాటుకుంటోంది అని అర్థం. పంచభూతాలలో భూమి "క్షమయా ధరిత్రి" అనే పేరు తెచ్చుకుంది. దీన్నే స్త్రీకి కూడా పోలిక చెప్పడం జరిగింది.

ఉపనిషత్తులు "పృధివ్యాంత్రణి రత్నాని జలమన్నం సుభాషితమ్" అని తెలియజేశాయి. అంటే భూమి యందు అన్నము, జలము సుభాషితము అనే మూడు రత్నాలున్నట్లు తెలియజేశాయి. శాస్త్రంలో మరింత లోతుకు వెళ్ళి పరిశీలిస్తే పరశురాముడు భూమినిస్తాడని, కుబేరుడు విత్తనాలిస్తాడని, బలరాముడు నాగలినిస్తాడని తెలియజేసిన విషయాలు తేటతెల్లమౌతాయి. అంతే కాకుండా జానపదుల భాషణలో పార్వతీదేవి శివుని భిక్షాటనం చేయడం వల్ల నలుగురిలో నగుబాటుగా వుందని కావున దానిని మానివేసి వ్యవసాయం చేయమని చెప్పినట్లు తెలియవచ్చింది. (ఈ విషయానికి ఆధారగ్రంథం రైతురామాయణం- వానమామలై జగన్నాథాచార్యులు గారు)

ఈ విధంగా పంచభూతాలలో పేర్కొన్న భూమి ద్వారా అందబడే ఫలం వ్యవసాయం ద్వారానే సంక్రమిస్తుంది. అందుచేత వ్యవసాయ వృత్తి సర్వదేశాలలోనూ, సర్వ కాలాలలోనూ సర్వ జనుల చేత స్తుతించబడినది. ఈ సందర్భంలో తెలుగునాట ధాన్యలక్ష్మితో ధనలక్ష్మి ఓపదు అనే సామెతను మనం గుర్తుంచుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

ఋషి సంస్కృతిలో ఈ వ్యవసాయానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత కన్పిస్తుంది. అరవై సం॥ల కాలచక్రంలో తెలుగు సం॥ల ఆధారంగా ఏ సంవత్సరం వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందుతుందో కూడా తెలియజేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు పంటల సమృద్ధి సం॥లు విభవ, శుక్ల, ప్రజాపతి, చిత్రభాను, తారణ, పార్థివ, నందన, శుభకృతు, శోభకృతు, పరాభవ మొదలైనవి వ్యవసాయం సమృద్ధి కావడానికి దోహదపడే సం॥లుగా కాలమానం తెలియజేసింది.

అంతేకాకుండా విత్తనాలు కట్టడానికి మూల, అనూరాధ, స్వాతి, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, పుష్యమి, విశాఖ ఆదిగా గల నక్షత్రాలు అనుకూలం అని జ్యోతిష్యం తెలియజేసింది. అలాగే గింజలు రాసి కొలవడానికి బుధవారం, ఆదివారం, గురు, శుక్రవారాలు అనుకూలం అని 'ముహూర్త సుధాసార సంగ్రహం' తెలియజేసింది. అలాగే ఏరువాకకు రోహిణి, హస్త, స్వాతి, మృగశిర నక్షత్రాలతో పాటు, గురు, సోమ, బుధ, శుక్రవారాలు, కన్య, కర్కాటక, మీన, మకరలగ్నాలు అనుకూలం అని జ్యోతిష్య గ్రంథాలు తెలియ జేస్తున్నాయి.

వ్యవసాయ ప్రారంభానికి హస్త, చిత్త, స్వాతి, ధనిష్ట, మఖ, అశ్వని, నక్షత్రాలతో పాటు బుధ, గురు, శుక్ర వారాలు అనూకూలం అని కూడా జ్యోతిష్య గ్రంథాలు తెలియజేస్తున్నాయి. ఏతం ఎత్తడానికి బుధ, గురువారాలు, కుప్పలు వేయడానికి మూల, శ్రవణ, రోహిణి, ధనిష్టలు, నూర్పడానికి ఆరుద్ర, మఖ, మూల నక్షత్రాలు అనుకూలంగా తెలియజేసిన ఫలాల పట్ల రైతులు అనాదిగా విశ్వాసం కలిగి ఆ విధంగానే వ్యవసాయం చేసి సమృద్ధి పొందారు, పొందుతున్నారు. ఈ విధంగా శాస్త్రాలు వ్యవసాయాభివృద్ధికి దోహద పడే అనేకాంశాలను ప్రస్తావించాయి.

ఇక సాహిత్యం విషయానికి వస్తే వ్యవసాయాన్ని గురించిన విషయాలను కవిత్రయ భారతంలోనూ, భాగవతంలోను, మరియు శతక సాహిత్యంలోనూ ప్రస్తావించడం జరిగింది. శ్రీకాళహస్తీశ్వర మహత్యంలో ధాన్యాల గురించిన విశ్లేషణ ప్రస్తావించడం జరిగింది. వొద్రిధాన్యం, కొర్రెధాన్యం, ములకల ధాన్యం, సిరిధాన్యం అనే నాలుగు రకాల ధాన్యాల గురించి ధూర్జటి తెలియజేశాడు. అలాగే కృష్ణరాయలు ఆముక్త మాల్యదలో వర్ణనాత్మకంగా వ్యవసాయ పొలాలను తెలియజేశాడు.

"తల భక్షచ్ఛట గ్రుబ్బి బాతువులు కేదారంపు గుల్యాంతర స్థలి నిద్రింపఁగ జూచి" అంటాడు.

దీనర్థం ఏమిటంటే పొలాల్లో వరిమళ్ళకు కాలువలు తీశారు. ఆ కాలువల మధ్య ఉదయ సమయంలో బాతులు తమ రెక్కల సందుల్లో తలలు దూర్చి నిద్రపోతున్నాయి అని చమత్కరించాడు.

అలాగే పంటచేల వర్ణన :

"గూండ్లకై శాలి మంజరుల్ గొనుచు మూగి
యంబరంబున బఱచు కీరాళి వొలిచె
బసరు టొంటొంటి యాకుతో బండబాఱి
ఛేద భయమున నెగసిన చేలనగ"

దీని అర్థం ఏమిటంటే వరిచేలు పండినవి. వరి మొక్కల నుండి ధాన్యపు గింజలు గుత్తులుగా వ్రేలాడుచున్నాయి. చిలుకలు ఆ ధాన్యపు గుత్తులను గొంతికి తన యెఱ్ఱని ముక్కులతో గఱచి పట్టుకుని ఆకాశ మార్గమున గుంపులు గుంపులుగా గూండ్లకు చేరుచున్నాయి. అది

రాబోవు కోతలకు భయపడి వరిచేలు నింగికెగసి పాటిపోవు చున్నట్లుగా వర్ణించాడు.

"రామాభ్యుదయ" కర్త "అయ్యలరాజు రామభద్రుడు" తన ప్రబంధములో నాల్గవ ఆశ్వాసం 176 పద్యంలో ఇలా తెలియజేశాడు.

"పంట వలంతికి బొడమి భాసిలు సీతవుగాన జేలతో
నంటిన ఘర్మ వారి బదనై పూలకోదయ సస్య సంపదన్"

దానికి అర్థం ఏమిటంటే సీత భూమికి పుట్టింది.

పంట వలంతి కుమార్తె (భూజాత) అందుకే పులకింతలనే పంటల సంపద ఏర్పడిందని అయ్యలరాజు రాముని ద్వారా చమత్క రిస్తాడు.

సామాన్య ప్రజలకు సహితం సులభంగా అర్థమయ్యే భాషలో శతకాల్లో వ్యవసాయ ప్రస్తావనలు కల్పిస్తున్నాయి.

"అడిగిన జీతం బియ్యని
మిడిమేలపు దొరలగొల్చి మిడుకుట కంటెన్
వడిగల యెద్దుల గట్టుక
మడిదున్నుక బ్రతుక వచ్చు మహిలో సుమతీ!"

దీని అర్థం ఏమనగా అడిగినంతనే జీతం ఇవ్వకుండా పొద్దంతా చాకిరి చేయించుకునే దయలేని దొరల వద్ద పనిచేస్తూ లోలోన కుమిలిపోయే దానికంటే శక్తి కలిగిన ఎడ్లను గట్టుకొని పొలం దున్నుకుంటూ బ్రతకడం మంచిదని భద్రభూపాలుడు ఈ పై పద్యంలో వివరించాడు.

ఇక జానపదులు వ్యవసాయ పరంగా అందించిన వాగ్రూప సాహిత్యం అంతావ్యవసాయమే. 20వ శతాబ్దంలో దువ్వూరి రామిరెడ్డి రచించిన ఉత్తమకావ్యం "కృషీవలుడు". ఈ కావ్యంలో కృషీవలుని జీవిత చిత్రణ చేయబడింది. ఈ కావ్యంలో గ్రామం ప్రకృతి సృష్టి, అని గ్రామాన్ని దాని స్వచ్ఛతను తెలియజేశారు. శ్రమజీవనమే రైతు జీవనం అనే అర్థంలో

"శ్రమలు లేకయె ఫలములు దుముక బోవు
పిండికొలదియె రొట్టె మోపిన విధాన
గష్టపడుము కృషివలన గలుగు సుఖము"

వ్యవసాయంలో శ్రమజీవనాన్ని అభివర్ణించారు.

అదే విధంగా గంగుల శాయిరెడ్డి కాపుబిడ్డ కావ్యం పూర్తిగా వ్యవసాయక కావ్యంగా ప్రఖ్యాతమైంది. కాపు అంటే వ్యవసాయ దారుడని, కాపుదనం అంటె వ్యవసాయం అని తెలియజేసింది. ఈ కావ్యాన్ని కట్టమంచి వారు ఉత్తమ కావ్యంగా మెచ్చుకున్నారు. కాళోజి *'సేద్యమంటె సంబరపడు కాపుబిడ్డ తెలుగువాడు. చెట్టుకొట్టి మెట్టత్రవ్వి, కలిపపొరలు నరికి కాల్చి పుడమి దున్ని పండించిన వాడు తెలుగువాడు కాపువాడు'* అని ప్రస్తుతించారు. ఈ కావ్యంలో శాయిరెడ్డి గారు రైతు భార్యను లక్ష్మీదేవిగా అభివర్ణించారు.

"ఇందిరాదేవి బోలెను ఇల్లు వెడలి
వచ్చు గరితను కనుగొని మెచ్చుకొనుచు
ఱంకెవేసెడి యెద్దుల లంకెబెట్ట
కనుల పండువు కర్షకా గాదె నీకు"

పై పద్యంలో రైతుభార్య ఇంటినుండి పొలానికి బయలుదేరిన వైనాన్ని కవి వర్ణిస్తూ రైతు తన భార్యను ఆ విధంగా చూసి అనం దించాడని శాయిరెడ్డి గారు తమ కాపుబిడ్డ కావ్యంలో తెలియజేశారు.

ఏటుకూరి నరసయ్యగారు తమ క్షేత్రలక్ష్మి కావ్యంలో వ్యవసాయ వర్ణనలను చేశారు.

రైతు రామాయణ కర్త వానమామలై జగన్నాథాచార్యుల వారు తమ రైతురామాయణ కావ్యంలో రైతు జీవితాన్ని రామాయణ కావ్య సారూప్యతలో తెలియజేశారు. శ్రీరాముని పుడమిపై కాపుగా పుట్టి పుడమిలోని రైతాంగాన్ని ఉద్ధరింపుమని వేడుతూ ఇలా అంటారు.

"కాపులకు గాపువైన నీ కాపు లేక
కాపు బ్రతుకెల్ల పడుగాపులయ్యె
కాపులందున నీ వొక కాపుగ
బుట్టి రావయ్య రామయ్య పుడమిలోకి"
(రైతు రామాయణం నాందీ మంగళాచరణం 5 పద్యం)

అదే విధంగా పింగళి కాటూరి కవుల 'తొలకరి' రైతు ప్రాశస్త్యం తెలిపిన ఖండకావ్యం. తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారి "పరిగపంట" లో వ్యవసాయ విషయాలు ప్రస్తావితం అయ్యాయి. విశ్వనాథ వారు తమ "ఋతు సంహారం" లో "పంట కాపు" జీవితంలోని ఘట్టాలను వర్ణించారు. కొండవీటి వెంకటకవి "కర్షకా" మకుటంతో శతకం వ్రాశారు.

వాన మామలై వరదాచార్యులు గారు "రైతురాజు" నాటకం రచించారు. కె. శివారెడ్డి గారు తమ 'మోహనా! ఓమోహనా!' లో

భూమి, విత్తు అందులోంచి నే పుట్టుకొస్తా
మట్టి నా జీవితం, నా అనుభవం, నా స్వప్నం

అని అభివర్ణించారు.

చిలుకూరి దేవపుత్ర గారు. "భూమి నా పానం రా! దాన్ని అమ్మేది అంటే తల్లిని అమ్మినట్టేరా'' అని భూమి పవిత్ర మాతృమూర్తిగా తెలియజేశారు.

దర్భశయనం శ్రీనివాసాచార్యగారు "బతుకును బతికించే నిలబెట్టే, కదిలించే కీలక మూలకం" అని అంటారు.

కథాసాహిత్యం కూడా వ్యవసాయ రంగాన్ని ప్రస్తుతించింది. అనేక కథలు వ్యవసాయ పరంగా చోటుచేసుకున్నాయి.

నవలా సాహిత్యంలో డా॥కాలువ మల్లయ్య భూమిపుత్రుడు, నేలతల్లి నవలలు వ్యవసాయ సంబంధ విషయాల నందించాయి. తెలుగునాట ఎన్నో నవలలు వచ్చాయి, వస్తున్నాయి.

తెలుగు సాహిత్య ప్రక్రియలో విశ్వవిఖ్యాతమైన హైకు, నానీలు, రెక్కలు, వ్యంజకాలు, వంటి ప్రక్రియలు కూడా వ్యవసాయ విషయాలను స్పృశించాయి.

తెలుగు చలన చిత్రాలలో వ్యవసాయ సంబంధ పాటలు కోకొల్ల లుగా కన్పిస్తాయి. జానపద కవిరాజు కొసరాజు గారు వ్రాసిన

"ఏరువాకా సాగాలో'' అన్నపాట ఏనాటికీ తెలుగు నాట ప్రతిధ్వనిస్తూ ఉంటుంది.

అలాగే డా॥ సి.నారాయణ రెడ్డి గారు–

'దేవుడు సృష్టించాడు లోకాలు
ఈ మనిషే కల్పించాడు భేదాలు' అనే పల్లవి గల పాటలో
"పంచెగట్టి భూమిలో దిగితె
పేదా బిక్కి భేదముండదు
వొళ్ళువంచి చాకిరికి లొంగితె
నీది నాదని వాద ముండదు

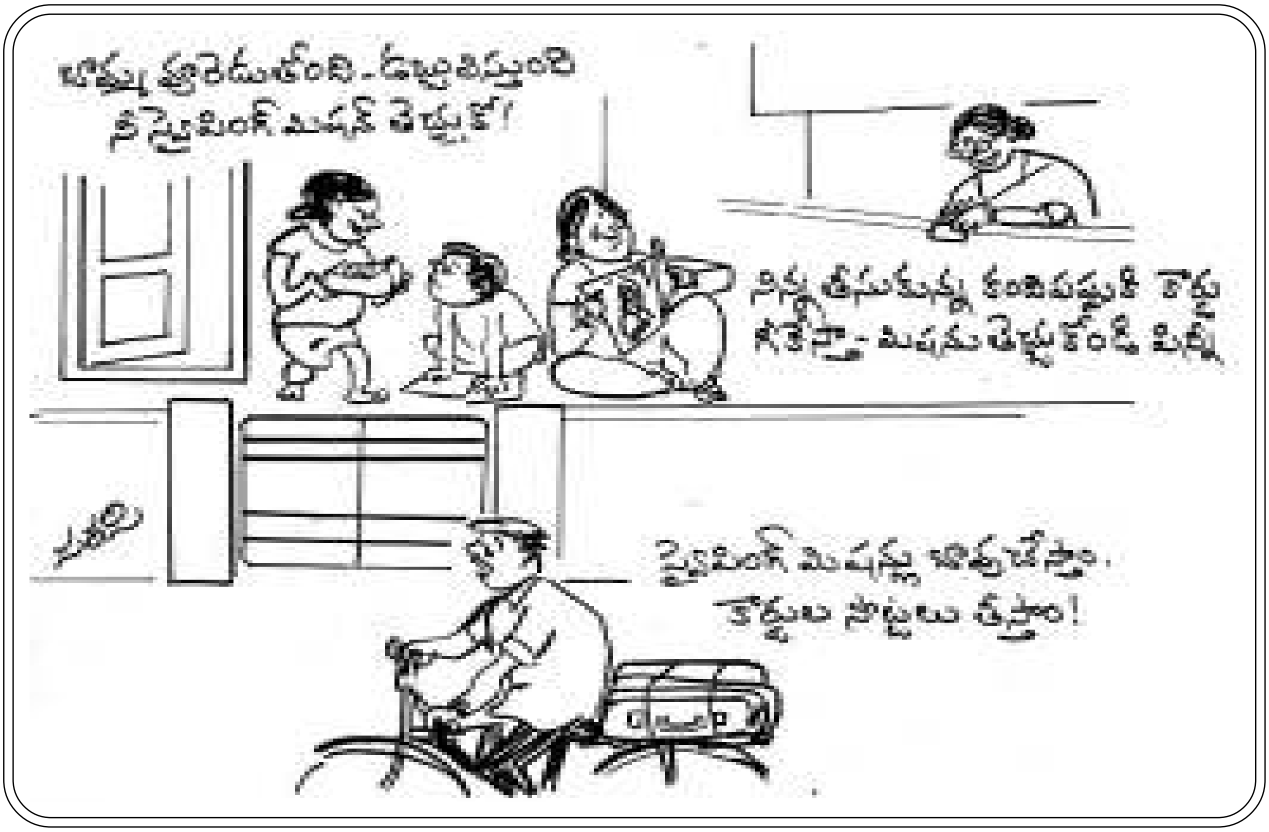

రైతేనాగలి పట్టకపోతే
ధనధాన్యం పండించక బోతే
తింటానికి తిండెక్కడిది
మండే ఆకలి దొక్కమాడుతది"

అని రైతును వ్యవసాయ మూలాధారిగా అభివర్ణించారు. అలాగే "తోడికోడళ్ళు" సినిమాలో శ్రీశ్రీ వ్యవసాయం అందరూ కలిసి చేస్తే కమ్మని ఫలసాయం ఇస్తుందంటారు.

జానపదుల మాట పాట వ్యవసాయం. వారు మనకందించిన జ్ఞాన భాండాగారం జ్ఞానసాగరం. సామెతలు, పొడుపుకథల రూపంలో అందించారు. ఉదాహరణకు ఈ సామెతలను పరిశీలించండి.

0. మడికి గట్టు, ఇంటికి గుట్టు మంచిది.
0. ఆరుద్రలో అడ్డెడు చల్లితె పుట్టెడు పండును.
0. ఉత్తర ఉరిమితె, ఎత్తర గంప
0. ఏతాము పాటకు ఎదురు పాట లేదు.
0. చేమలు చెట్టెక్కితే భూములు పండుతాయి.
0. క్షేమం కోరినవాడు సేద్యం చేస్తాడు.

వంటి సామెతలు ఎన్నో కన్పిస్తాయి. సేద్యాన్ని సుసంపన్నం చేసిన తెలుగు సాహిత్యం కాలగర్భంలో కలిసిపోతుంది. దాన్ని పరిరక్షించుకోవాల్సిన బాధ్యత మనందరిపైన ఉంది. భూమిలో విత్తునాటి ఫలాన్ని కోరినట్లే భూమిలో కలిసిన వ్యవసాయ సంబంధ విషయఫలాలను తిరిగి మనలోగిళ్ళలో మన హృదయాల్లోకి స్వాగతించాలి. ఏ ప్రాంతమైనా ఆ ప్రాంత వ్యవసాయ సంబంధ సాహిత్యాన్ని జనశ్రుతుల నుండి సేకరించాలి. ఇది మొక్కుబడిగా చేసేపని కాదు. మొక్కవోని ధైర్యంతో మనకు అన్నం పెడ్తున్న భూమికి, రైతుకు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా తీర్చుకునే పాక్షిక ఋణంగా భావించి చేయాలి. అదే భూమిపుత్రులమైన మన బాధ్యత.

–రచయిత్రి ప్రభుత్వ సిటీ కళాశాల
హైదరాబాదులో అధ్యాపకులు

పురస్కారాలకు ఆహ్వానం

శ్రీమతి కొలకలూరి విశ్రాంతమ్మ నవలా పురస్కారం 2017 సంవత్సరానికి ముద్రిత నవలకు ఇస్తారు.

శ్రీమతి కొలకలూరి భాగీరథీ కథానికా పురస్కారం 2017 సంవత్సరానికి ముద్రిత కథానికా సంకలనానికి (ఒకే రచయితవి) యిస్తారు. ఇందుకోసం 2014 జనవరి నుండి 2016 డిశంబరు వరకు ముద్రితమైన పుస్తకాలను మూడేసి ప్రతులు పంపాలి. ముద్రిత నవలను **డా॥ కొలకలూరి సుమకిరణ్** (99635 64664), ఆంధ్రశాఖ ఆచార్యులు, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వ విద్యాలయం, తిరుపతి-517 502కు; కథానిక సంకలనాలను **ఆచార్య కొలకలూరి మధుజ్యోతి** (9441923172), తెలుగుశాఖ ఆచార్యులు, శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం, తిరుపతి-517502కు **18-1-2017 లోపుగా పంపాలి**.

ఫిబ్రవరి 15 కల్లా పురస్కార ప్రకటనచేసి, ఫిబ్రవరి 26న హైదరాబాదులో పురస్కార ప్రదానం చేస్తారు. పురస్కారంగా పదివేల రూపాయల నగదు, శాలువా, జ్ఞాపికలతో సత్కరిస్తారు.

బయటి తెలుగు బతుకు కతల మాలిక-7

ఓ సంచారి అంతరంగం

కుప్పె నాగరాజు గారు
కన్నడంలో రచించిన
'అలెమారియ అంతరంగ'కు
రంగనాథ రామచంద్రరావు
(9059779289) గారి
తెలుగు అనువాదం

నిద్రపల్లి ఆకర్షణ

ఉగాది పండుగ మరుసటి రోజున చేపల మాంసపు భోజనం చేసి మా దాసరుల మేళం మళ్ళీ వారం పది రోజులు "నిద్రపల్లి"కి వెళ్ళే నిర్ణయం తీసుకున్నారు నేను ఎలాగైనా వారి వెంబడి వెళ్ళాలని గత మూడునాలుగు రోజులుగా మనసులో అనుకుంటున్నాను. అయితే నా ఆలోచనను కార్యరూపానికి ఎలా తీసుకుని రావాలా అని ఆలోచిస్తున్నాను. అమ్మ ఎటువంటి పరిస్థితిలోనూ నన్ను ఈ నిద్రపల్లికి పంపటానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆమెకు పిల్లలు చెడిపోతారని భయం. ఈ పరిసరాల నుంచి పిల్లలను దూరం పెట్టాలని నిరంతరం ప్రయత్నించేది. నాకు అమ్మ వండిపెడుతున్న ఒకే విధమైన వంట కాలను తిని తిని విసుగొచ్చింది. మేళం వెంబడి వెళితే రకరకాల వంటకాలతో భోజనం దొరికేది. మావాళ్ళు వేటాడి తెస్తున్న ఉడు తలు, తాబేళ్ళు, చేపలు, పక్షుల మాంసంతో తయారవుతున్న చీకులు, చారు, ఉప్పుకారం వేసిన ముక్కల్ని నిప్పుల్లో కాల్చుతున్న విధానం -వీటన్నిటిని వింటూ నోట్లో నీళ్ళూరేవి. ఎలాగైనా ఈ మేళం వెంబడి వెళ్ళాలని నిర్ణయించుకున్నాను. దాంతో మా మేనమామ రామణ్ణ దగ్గర నా కోరిక తెలిపి, "నేనూ మీ జొత మ్యాళంకి వస్తాను మామా. మా అబ్బ అమ్మకి సెప్పు" అని బతిమిలాడాను. అందుకు మామయ్య- "పిల్లోడా, నువ్వు స్కూలుకు పోయోవాడు. ఇదంతా నీకేమట్కు? ఆమింట నువ్వు మా కసుబ్నే ఆస్పట్కని స్కూల్ ఇడిస్తె అమ్మ బాధపడ్తి. ఒద్దు" అన్నాడు. అయినా నేను నా పట్టును వదలక, "ఇప్డు రజ్మ మామా, దాన్కె మీ జొత్లా వస్తాను. స్కూలు శురువైనంక పోతాను" అన్నాను.

చివరికి మామయ్య తల్లితండ్రులకు నచ్చజెప్పి నన్ను తమ

వెంబడి పిలుచుకుని వెళ్ళడానికి ఒప్పించాడు. అయితే అమ్మ కరాకండితంగా మామయ్యతో, "వాడకి ఇంక ఒక వారము అంతొట్లో స్కూల్ శురువాయితుంది. అంతట్లో వాడ్ని పిలిస్కొని రావాల" అని గట్టిగా అంది. నేను వాళ్ళు చెప్పిన దానికంతా తలూపుతూ నుంచున్నాను. మా నాన్న నాయకత్వంలో ఏడెనిమిది మంది దాసరుల మేళం కె.ఆర్.నగరం వైపు బయలుదేరింది. అందరి భుజాలకు ఏకతార, జోలెలు, తలమీద కొన్ని పాత్రల, బట్టల, బొంతల పెద్ద మూటలు ఉన్నాయి. అందరూ ఒకరి వెనుక ఒకరు అడుగులు వేస్తూ ఎవరెవరు ఏ ఏ ఊరికి వెళ్ళాలి, సాయంత్రం ఎక్కడ కలవాలి? అని మాట్లాడుకుని చెరువుగట్టు మీది నుంచి ప్రయాణించి రంగయ్య కొప్పలు గుండా భోళనహళ్ళి చేరారు. అక్కడి నుంచి అందరూ విడిపోయి సాయంత్రం కె.ఆర్. నగర్ రేడియో మైదానంలో కలిసేలా నిర్ణయించుకున్నారు. నాన్న, మామయ్య మరియు నేను ఒక బృందంగా ప్రధాన దారిలో ఉన్న కొన్ని పల్లెలను తిరిగాం. నాన్న పాడుతుండగా మామయ్య దానికి కోరస్ పాడేవాడు. నేను వాళ్ళిద్దరి ముఖాలు చూస్తూ నాకు తెలిసినట్టు చిన్నగా గొణుగుతూ పాడుతూ వారిని అనుసరించసాగాను.నాన్నను ప్రేమగా పలకరించిన కొందరు, ఆయన్ను కూర్చోబెట్టి, నా గురించి విచారించి బడికి పంపుతున్న విషయం విని ఆశ్చర్యపోయేవారు.

ఆ ఊరు దాటి మరొక ఊరు వెళ్ళటానికి మధ్యన ఒక పెద్దతోపు కనిపించింది. ఆ తోపులో అనేక చెట్లుచేమలు ఉండి, ఉడుతలు ఎదకు వచ్చి కిచకిచమని శబ్దం చేస్తూ ఆ చెట్టు నుంచి ఈ చెట్టుకు గంతులేస్తున్నాయి. దీన్ని చూసిన నాన్న నన్ను ఒక చెట్టు నీడలో కూర్చోబెట్టి మామయ్యను పిలిచి జోలెలో ఉన్న వలను తెమ్మని చెప్పాడు. మామయ్య జోలె నుంచి వలను తీసి నాన్న చేతికి ఇచ్చాడు. ఏ చెట్టులో ఆడ ఉడుత ఉందో, నాన్న ఉడుతలు పెడుతున్న కూతను బట్టి పసిగట్టి ఆ చెట్టు బుడుము దగ్గర వలను కట్టాడు. పాపం ఆ ముద్దులొలికే ప్రాణులు తమ సంతానాభివృద్ధికి నైసర్గికంగా కూడవలసిన సంభ్రమంలో ఆడ ఉడుతలను వెదుక్కుంటూ గుంపులు గుంపులుగా మగ ఉడుతలు ఆ చెట్టు దగ్గరికి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి మానవుడి మోసపూరిత కృత్యం తెలియక ఆ వలలో పడి ప్రాణాలు పోగొట్టుకునేవి. వలలో పడిన వెంటనే మామయ్య పరుగున వెళ్ళి వాటి తల మీద తుండుగుడ్డ వేసి ఆ చిన్నారి జీవిని అదిమి పట్టుకుని దాని తల భాగాన్ని బలంగా అదిమి చంపి దాన్ని సంచిలో వేసుకునేవాడు. ఈ వంచన తెలియని ఆ జీవాలు ఒక్కొటొక్కటిగా వచ్చి ఈ వలలో పడి ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్నాయి. వీటన్నిటిని చూస్తూ నేను ఆ చెట్టు నీడలో కూర్చునే ఉన్నాను. ఇలా తమ బ్రహ్మాండమైన వేటను ముగించిన నాన్న, మామయ్యలు ప్రాణాలు కోల్పోయిన ఆ జీవులను సంచిలో నింపుకుని చెట్టు బుడుముకు కట్టిన వలను సున్నితంగా విప్పి, మడతలు పెట్టి దాన్ని జోలెలో దాచుకుని ముందుకు సాగారు.

మాదకవళం రుచి

సాయంత్రం అందరూ మళ్ళీ ఆ రేడియో మైదానంలో చేరారు. ఆ మైదానం చుట్టూ ఉన్న అంగళ్ళ ముందు జనసందోహం ఉండటంతో ఆ స్థలం తమకు సరిపడక దగ్గర్లోని కావేరి ఒడ్డున ఉన్న అర్కనాథేశ్వర దేవాలయం సమీపానికి తమ మకాం మార్చారు. ఆహ్లాదకరమైన కావేరి నది ఒడ్డు. ఒడ్డు పొడువున బృహదాకారపు వృక్షాలు. ఆ చెట్ల కింద రాళ్ళు పెట్టి వంట ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు. కావేరి నుంచి నీళ్ళు తెచ్చి, చుట్టుపక్కల ఉన్న పుల్లలను, కట్టెలను ఏరుకొచ్చి మంట చేశారు. మా మామయ్య, అన్నయ్య రేవణ్ణలు మేము వేటాడి తెచ్చిన ఉడుతలను బాగా కడిగి, కోసి, కొన్నింటిని నిప్పుల్లో కాల్చి, కొన్నింటితో చారు చేయడానికి సన్నద్ధమయ్యారు. మా మారయ్య తన ఉచ్చుతో రెండు కౌజుపక్షులను పట్టి తెచ్చాడు. వాటిని శుభ్రం చేసి, నది ఒడ్డున ఉన్న బండరాయి మీద మిరపకాయలు, రుబ్బి, రుచికరమైన రెండు రకాల సాంబరు, పులుసులు చేసి, ముద్ద, అన్నం వండారు. అంతలో మా వెంకటరామ నాలుగు సీసాలు సారాయి తెచ్చాడు. ఎవరి అడ్డూ ఆటంకాలు లేని ఆ స్థలంలో అందరం తాగి, కడుపు నిండా తిన్నాం. తరువాత కొందరు ఆ దేవాలయం పడసాలలో, మరి కొందరు ఆ రైల్వేస్టేషన్ పక్కనున్న ఇంటి అరుగు మీద నిద్రపోయారు. నేను కోరుకున్నట్టే మొదటి రోజే మంచి అడవి వేట మాంసం దొరికి నేను సంతృప్తిగా భోంచేసి ఆనందించాను.

తెల్లవారుతుండగానే మా ప్రయాణం హనసోగె వైపు సాగి ఆ రాత్రి హనసోగెలో బసచేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. పగలంతా పల్లెలు చుట్టి భిక్షం అడుక్కుని, సాయంత్రానికి హనసోగె చేరాలని అనుకున్నారు. ఇంతలో నా కాళ్ళు చేతులు తప్పటడుగులు ప్రారంభించి ఎక్కడైనా ఒక చోటు దొరికితే కాస్సేపు అలసట తీర్చుకుందామని అనిపించింది. ఊరి మధ్యలో ఉన్న మారెమ్మ గుడిలో మా సామాన్లు దింపాం, ఎవరైనా ఆ రాత్రి పదాలు పాడించుకుంటారేమో అడుగుదామని, గతంలో ఆ ప్రాంతంలో పదాలు పాడి ఊరివారికి పరిచితులైన మా మరియప్ప, చన్నప్పలు ఊళ్ళోకి వెళ్ళారు. ఆ రోజు ఎందుకో రాత్రి చీకటి పడుతున్నా భోజనానికి ఎలాంటి ఏర్పాట్లు చేయకుండా ఉండటం చూసి ఈ రాత్రి ఉపవాసంగా ఉండాల్సి వస్తుందేమోనని నాకు అనిపించింది. అదే విషయం గురించి మా చిన్నాన్న వెంకటప్పను అడిగాను. ఆయన నవ్వి "నిన్ని ఉపవాసం కెడపెలేదు ఉండు" అని ధైర్యం చెప్పారు. అయితే నాకు మాత్రం ధైర్యం కలగలేదు. రాత్రి చీకటి ఆ ఊరిని ఆవరించి అక్కడొక, ఇక్కడొక మిణుకు మిణుకుమంటూ దీపాల వెలుతురు ఇళ్ళ తలుపుల సందులోంచి తోసుకొచ్చి మేమున్నామంటూ ధైర్యం చెబుతున్నాయి. ఇళ్ళల్లో ఉడుకుతున్న రాగిముద్ద వాసనలు, కుతకుతమని ఉడుకుతున్న సద్దు , గుమగుమలాడే తాళింపు వాసనలు మా చెవుల్లో పడి, ముక్కును తాకటంతో ముక్కు చెవులు వాసనను, శబ్దాన్ని గ్రహిస్తున్నాయి.

అంతలో మా వాళ్ళంతా ఏదో జ్ఞానోదయమైనట్టు భుజానికి ఒక్కో జోలె, చేతిలో ఒక ఖాళీ పాత్ర పట్టుకుని ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క దిక్కులో బయలుదేరారు. నాన్న, నేను మా సామాన్లకు కాపలా కాస్తూ అక్కడే కూర్చున్నాం. నేను కుతూహలం ఆపుకోలేక నాన్నతో, "యాల్నబ్బ! ఇట్ల పాత్రలు తీస్కని పోతావుండారు?" అన్నాను. "మాదకవళం అడుక్కుని వచ్చుని పోతావుండారు" అన్నాడు. పెద్ద గ్రామాల్లో బస చేసే అవకాశం దొరికినపుడు మా వాళ్ళు వంట చేసుకునే తంటాకు పోకుండా అందరి ఇళ్ళ ముందు నిలబడి "అమ్మా, తల్లీ ముద్ద" అని అడిగి పెట్టించుకునేవారు.

ఇలా అడుక్కునదాన్ని మా భాషలో 'మాదకవళం' అని

అంటారు. మా వాళ్ళు ఆరోజు ఊరంతా తిరిగి కొంచెం కొంచెం ముద్ద, అన్నం తమ భుజాలకున్న జోలెలో వేయించుకుని, చేతిలో ఉన్న గిన్నెలో అనేక ఇళ్ళ రకరకాల చారులు, పులుసులు, సాంబరులు పోయించుకుని వచ్చారు. అది శాఖాహారం కాకుండా, మాంసాహారమూ కాకుండా అంతా కలగలిసి గిన్నె నిండిపోయింది.

ఆ జోలెలో ఉన్న రాగిముద్దలు, జొన్న ముద్దలు, అన్నం అన్నిటిని పెట్టుకుని, గిన్నెల్లో సంగ్రహించిన పులుసును ముందు పెట్టుకుని చీకట్లోనే నోటికి, చేతికి పని చెప్పి మా ఆకలిని తీర్చుకున్నాం. ఆ సమ్మిశ్రితమైన ఆహారం నిజానికి చాలా రుచిగా ఉందనిపించింది. జీవితంలో మొదటిసారిగా ఈ విధమైన రుచిని చవి చూశాను.

రకరకాల అనుభవాల ఈ "నిద్రపల్లి"కి ఊరు వదిలి వచ్చి అప్పటికే ఒక వారం గడిచింది. మరో రెండు మూడు రోజుల్లో బడులు తెరుస్తారు. ఊరికి నన్ను పంపేయమని నాన్నను, మామయ్యను బతిమిలాడాను. మామయ్య, మరునాడు వెళదామని, ఎలాగో తాను ఇంటికి సరుకులు ఇవ్వడానికి వెళ్ళాలని, అప్పుడే నన్ను ఇంటి దగ్గర దిగబెట్టి వస్తానని అన్నాడు.

ఈ మధ్యలో ఒక రోజు నేను, నాన్న చందగాలు అనే పల్లెకు వెళ్ళాం. ఆ ఊళ్ళో గోవిందదాస అని గురుభక్తులు ఉన్నారు. ఆయన అందరికీ గురు దీక్ష ఇస్తుండేవారు. గతంలో మా ఊరికి పెద్ద గురువుల వెంబడి వచ్చారు. వక్కలిగ కులంలోని వారు వైష్ణవ దీక్ష పొంది ప్రచారకులయ్యారు. నాన్నకు ఆయన బాగా పరిచయం. నాన్న ఆయన్ను చూసినట్టు ఉంటుందని ఆ ఊరికి భిక్షకు వచ్చాడు. ఆ ఊళ్ళో ఇళ్ళన్ని తిరిగి, కూర్చుని, నిలబడి, తత్త్వపదాలు, లావణిలు, కందపద్యాలు పాడి వాళ్ళు ఇచ్చిన గింజల్ని జోలెలో వేయించుకుని చివరగా గోవిందదాసగారింటికి వెళ్ళాం. అయితే ఆయన అప్పటికే ఇల్లు వదలి వెళ్ళి ఒక వారం గడిచింది. నాన్నతో పూర్వ పరిచయం ఉన్న ఆ ఇంటివారు నన్ను, నాన్నను కూర్చోబెట్టి తాగడానికి మజ్జిగ ఇచ్చి సత్కరించారు. ఆ ఇంటివాళ్ళకు తత్త్వపదాలు అంటే చాలా ఇష్టం. ఆ కారణంగా నాన్నను ఒకటి రెండు పదాలు పడమని కోరారు. నాన్న హార్మోనియం శృతి చేసి-

గురువనె కూడిదెనె ॥
నా నొందు హరువిన లయదల్లి
నూరెంటు నాయిగళ బొగళిదదేనవ్వ ॥ గురువనె ॥
ఒంబత్తు తూతిన
కుంబార గడిగవ్వ
అంబలి కాసి అదమాడె గెళతి ॥ గురువనె ॥

ఇలా మూడు నాలుగు తత్త్వాలు తన్మయత్వంతో పాడాడు.

దీర్ఘ ప్రయాణ ప్రసంగం

నాకు ఒక దీర్ఘ ప్రయాణపు కథ గుర్తుకు వస్తూవుంది. అప్పుడు నేను మూడో లేదా నాలుగో తరగతి చదువుతూ ఉన్నాననిపిస్తోంది. మా తమ్ముడు కెంపరేవణ్ణ బహుశా ఇంకా బడిలో చేరలేదు. మా పిన్నమ్మ భద్రమ్మ గవిగంగప్ప గుడిలో ఒక 'పర'(మొక్కుబడి) తీర్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తూ ఉన్నారు. ఈ గవిగంగప్ప గుడి కె.ఆర్. పేటకు సంతేబాచనహళ్ళికీ మధ్యన ఉంది. వారిది అక్కడే అఘలయ పక్కనున్న నాయిసింగనహళ్ళి. ఇది మా తాత ఊరు అని కూడా అంటారు. అయితే ఆ ఊళ్ళో మా తాతదంటూ ఏమీ ఉండలేదు. నాన్న చాలా కాలం క్రితమె ఇటువైపు వచ్చేశాడు. ఆ మొక్కుబడికి రావాలని ఆహ్వానించి, మా పిన్నమ్మ మా అమ్మను ముందుగానే పిలుచుకునిపోయింది. పిల్లలను పిలుచుకుని ఖచ్చితంగా రావాలని నాన్నకు గట్టిగా చెప్పిపోయింది.

'మొక్కుబడి' జరిపే వెనుకటి రోజున నాయసింగనహళ్ళికి వెళ్ళి అక్కడి నుంచి అందరితోపాటు గవిరంగప్ప గుడికి వెళ్ళాలని నిర్ణయించుకుని నాన్న ఆరోజు నన్ను, తమ్ముడ్ని పిలుచుకుని కె.ఆర్. నగరకి(ఎడతొరెకి) వచ్చి అక్కడి నుంచి రైలెక్కి అక్కిహెబ్బాళలో దిగారు. అక్కడి నుంచి కె.ఆర్.పేటకు వెళ్ళి, కె.ఆర్. పేట నుంచి నాయిసింగనహళ్ళికి వెళ్ళాలి. అక్కిహెబ్బాళలో సాయంత్రం సుమారు నాలుగు గంటలకు రైలు దిగాం. అయితే అక్కడి నుంచి కె.ఆర్. పేటకు వెళ్ళటానికి బస్సులేవీ లేవని తెలిసింది. నాన్న అక్కడ మా ఇద్దరికి పప్పులు ఇప్పించి, "ఇప్పుడు యావ బస్సు లేదు. మనము ఆడ్తా పాడ్తా నడెస్కొని పోదాము. సాయంత్రం 6-7 గంట్లు తొట్కి ఆ కె.ఆర్. పేటకి పోదాము. ఆడ్నించి యావుదయ్యిన బస్ సిక్తె పిన్నమ్మ ఇంటికి రై (రాత్రికి) సేర్కొంటాము" అన్నారు. తొందరగా పిన్నమ్మ ఇల్లు చేరవచ్చు, అమ్మను చూడవచ్చునని ఆశతో నాన్న ఇప్పించిన పప్పులు జేబులో నింపుకుని చెంగు చెంగున గంతులేస్తూ నాన్నతోపాటు అడుగులు వేశాం. అది భేర్యా నుంచి కె.ఆర్. పేటకు వెళ్ళే ప్రధాన రహదారి. అయితే ఎడ్లబండ్లు కూడా నడపటానికి పనికిరాని దారి. దారిపొడుగునా గుంటలు, గోతులు, రాళ్ళు రప్పలు, ముళ్ళు కంపలు ఉన్న ఆ దారిలో మేము నడుస్తున్న కొద్దీ ఆ దారి ముందు ముందుకు సాగుతున్నట్టుగా ఉంది. నాన్న దారిపొడువునా మాకు ఏదేదో ఆశలు చూపిస్తూ చిరుతిళ్ళు కొనిస్తానన్న మాట ఇచ్చి మాయలమరాఠీ, రాజకుమారి మొదలైన నానా కథలను చెప్పి మభ్యపరుస్తున్నారు. కాళ్ళు నొప్పులు పుట్టి నడవలేక, అక్కడక్కడ కూర్చుంటూ, దారి మధ్యలో ఆగిపోతూ, కాళ్ళీడుస్తూ అక్కిహెబ్బాళ దగ్గర హేమావతి నదికి వేసిన వంతెన దాటి హరియలపుర చేరి అక్కడొకరి ఇంట్లో నీళ్ళు తాగి దాహం తీర్చుకుని, కొద్దిసేపు కూర్చుని అలసట తీర్చుకుని, మళ్ళీ ప్రయాణం కొనసాగించి బొమ్మనహళ్ళి చేరాం. మా కాళ్ళుచేతులు పూర్తిగా అలసిపోవటంతో ఒక్క అడుగూ ముందుకు వేయలేక అక్కడే కూలబడ్డాం. అప్పటికే పొద్దుపోయి చీకటి ఆవరించింది. సమయం సుమారు 7:30 అయివుంటుంది. ఆకాశంలో చంద్రుడు స్వేచ్ఛగా విహరిస్తూ పాలవెలుతురును ప్రసరింపజేస్తున్నాడు. నాన్న కొంత దూరం తమ్ముడిని, కొంత దూరం నన్ను భుజం మీద ఎక్కించుకుని ఒట్టి కాళ్ళతో నడుస్తున్నాడు. చుట్టూ పొలాల మధ్యన మేము నడుస్తున్న కచ్చా దారి తప్ప అంతా నిర్మానుష్యం. పీడలు పెట్టే పిశాచాలకు, దెయ్యాలకు నాన్న భయపడేవాడు కాదు. పైగా మేము బికారులం కావటం వల్ల దారిదొంగలు మా మీద పడ్డా ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. ఆ కారణంగా మాకు దోపిడి దొంగల భయం లేదు. నడుస్తున్నట్లల్లా దూరానికి జరుగుతున్న ఆ దారి చివరికి ముగిసి రాత్రి 8-9 గంటలకు కె.ఆర్.పేటకు చేరాం. నేను, "అబ్బ, ఇప్పుడు ఈ రేత్రి యాడాన పన్నకొని తెల్లారు బస్కి పోదాము. నాకి ఇంక నడసేకి కాదు" అని అన్నాను. నా తమ్ముడు కూడా ముఖం వేలాడేసుకుని కూలబడ్డాడు. అప్పుడు నాన్న, "ఇంక రొవంచ దూరము పోదాము. ఈడ్నె ఆ సెరువు కొడి పక్కుములేనె

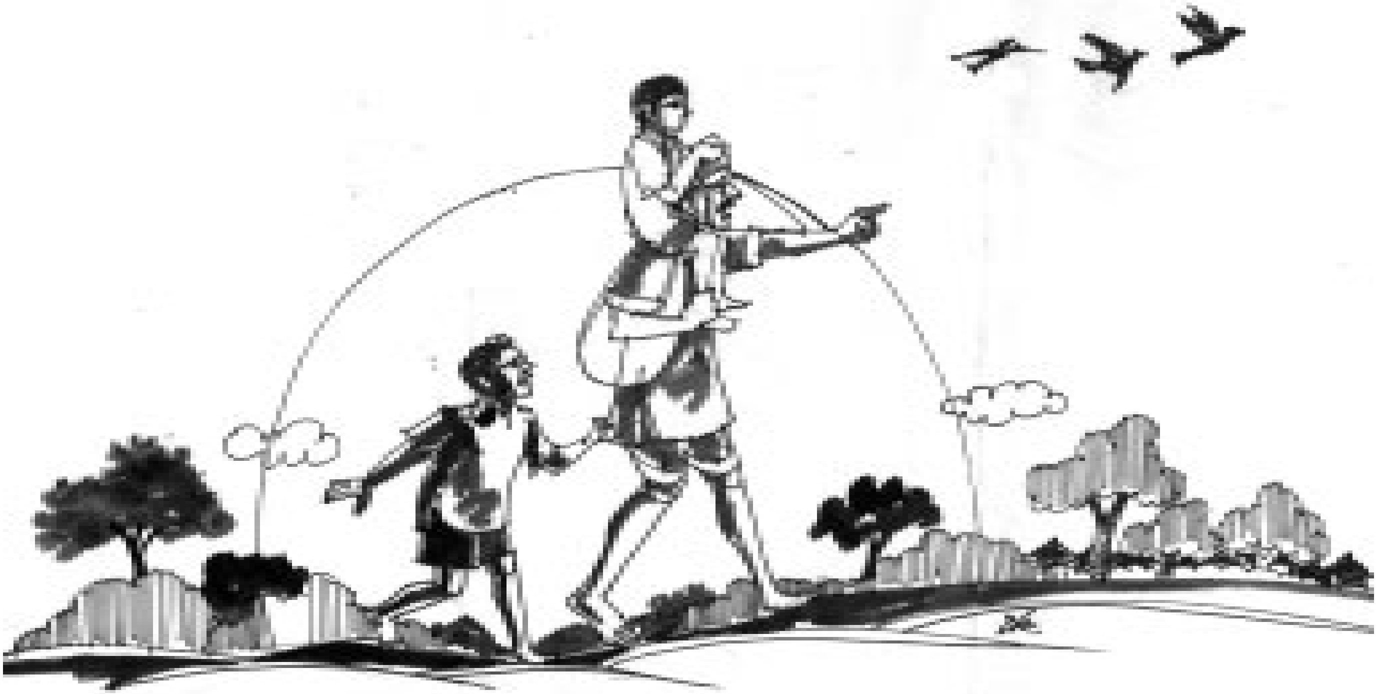

కరీగౌడ్ర ఇల్లు ఉంది. ఆడికి పై తిన్నకోని ఈ రై పన్నకోని తెలవారుత్లె బస్‌కి పోదాము" అని ఆశ పుట్టించాడు.

కె.ఆర్. పేట నుంచి సంతేబాచనహళ్ళి మీదుగా వెళ్ళే దారిలో ఈ కరీగౌడ నివసిస్తున్న హనుమనకట్టె, గుడ్డెనహళ్ళి అనే గ్రామాలున్నాయి. కె.ఆర్. పేట చెరువుగట్టు మీదుగా సుమారు 2-3 కిలోమీటర్లు నడిచి ఆ ఊరు చేరాం. ఆ కరీగౌడ, వారి కుటుంబంవారు మా మామయ్యకు బాగా పరిచయం ఉన్నవారు. మా మామయ్య ప్రతీ సంవత్సరం ఈ ఊళ్ళో నాటకం నేర్పించి, వారి చేత ప్రదర్శన ఇప్పించేవారు. ఈ కరీగౌడ అప్పుడప్పుడు మా ఊరికీ వస్తూ మా తల్లితండ్రులకు బాగా పరిచయమయ్యారు. ఈ చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో ఏ నాటకమైనా కానీ, శనిదేవుడి కథను చదివించే కార్యమైనా కానీ అన్నిటికీ మా మామయ్యను పిలిచేవారు. మామయ్య అంతగా వారికి పరిచయం. రాత్రి సుమారు 9-10 గంటల సమయంలో వాళ్ళిల్లు చేరాం. ఇంటి అరుగుమీద కూర్చుని బీడీ కాలుస్తూ లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుతూ కూర్చున్న గౌడగారు ఆ వెన్నెల వెలుతురులో నాన్నను చూడగానే, "ఇదేమిటి కోడంగయ్యగారు, ఈ సమయంలో ఈ పిల్లలను వెంటబెట్టుకుని వచ్చారేమిటి?" అని అడిగారు. అందుకు నాన్న "మేము అక్కిహెబ్బాళకి రైల్లో వచ్చాం. అక్కడి నుంచి బస్సు లేక ఇంత దూరం నడుచుకుంటూ రావాల్సి వచ్చింది. గవిరంగప్ప గుడిలో మొక్కుబడి తీర్చాల్సి వుంది. ఈ రాత్రి ఇక్కడే పడుకుని రేపు పొద్దున్నే లేచి బయలుదేరుతాం" అన్నాడు.

గౌడ మమ్మల్ని కూర్చోమని చెప్పి, భార్యను పిలిచి, "ఏమేవ్, ఇదిగో మా మాస్టరు మామగారు, ఆయన పిల్లలు వచ్చారు. వాళ్ళకు తినటానికి ఏమైనా చెయ్" అన్నారు. మేము అక్కడే ఉన్న తొట్టిలోని నీటితో కాళ్ళు చేతులు ముఖం కడుక్కుని అలసట తీర్చుకున్నాం. కొద్దిసేపట్లోనే ఆయన భార్య భోజనానికి పిలిచారు. ఆమె వడ్డించిన వేడి వేడి ముద్దను, అన్నాన్ని ఆనపగింజల చారుతో తిని వాళ్ళు ఇచ్చిన చాప పరుచుకుని ఆ అరుగుమీద ముడుచుకుని నిద్రపోయాం. గౌడ ఆ రాత్రిలో పిల్లల్ని అంత దూరం నడిపించుకుని వచ్చారు కదా అని కలతచెందారు.

మేము సుమారు 25 కి.మీ. దూరం నడిచాం.

నాన్న తెల్లవారుతుండగానే మమ్మల్ని లేపి చెరువు దగ్గరికి తీసుకుని వెళ్ళి కాలకృత్యాలు ముగించుకోమని చెప్పాడు. మేము అన్నీ ముగించుకుని వచ్చేసరికి గౌడ ఇంటిలో రాగిరొట్టెలు, చట్నీ సిద్ధం చేశారు. మేము ఆ చట్నీతో రొట్టెలు తిన్నాం. నాన్న గౌడగారికి నమస్కారాలు చెప్పి బయలుదేరాడు. నాన్న మమ్మల్ని బస్సులో పిల్చుకుని పోతాడని చాలా ఆశపెట్టుకుని ప్రధాన దారిలోకి వచ్చాం. నాన్న దగ్గర అక్కడి నుంచి గవిగుడికి వెళ్ళటానికి బస్సుకు డబ్బులు ఉన్నాయో లేదో మాకు తెలియదు. అప్పుడు నాన్న, బస్సు కోసం ఎదురుచూడటం వద్దని, ఆ బస్సు వచ్చేంతలో దేవస్థానం చేరవచ్చుని, ఇంకా కొద్ది దూరమే ఉందంటూ మమ్మల్ని మళ్ళీ నడిపించుకుంటూ బయలుదేరాడు. సుమారు అక్కడి నుంచి 15-16 కి.మీ దూరంలో ఉంది ఆ దేవస్థానం.

గవిరంగప్ప గుడి చేరేసరికి సూర్యుడు నడినెత్తి మీదికి వచ్చాడు. నిన్నటి నుంచి ప్రారంభమైన మా దీర్ఘ ప్రయాణం ముగిసి సుమారు 40-45 కి.మీ. దూరం నడిచాం. చిన్నమ్మ ఇంటివారు ఎద్దుల బండిలో సామాన్లన్నీ వేశారు. దాంతోపాటు దేవుడికి మొక్కు చెల్లించటానికి వదిలిన మేకను తెచ్చి మొక్కు చెల్లించి వంట మొదలుపెట్టారు. మా రాక కోసం ఎదురుచూస్తున్న అమ్మ, పిన్నమ్మలు "యాల, నెన్నే వచ్చేస్తాము అన్నోళ్ళు ఇప్పుడు వస్తావుండారు మామా?" అని నాన్నను అడిగింది. నాన్న ఏమీ మాట్లాడకుండా చెట్టుకింద ఉసూరంటూ కూలబడి ఒక చెంబు నీళ్ళు ఇవ్వమని అడిగాడు. నేను, నా తమ్ముడు నిన్నటి రోజు నుంచి పడ్డ కష్టాన్ని అమ్మకు చెప్పాం. అమ్మ నాన్నను బాగా తిట్టి "నీకి కొద్దగానూ ధర్మకర్మమి లేదా. బిడ్లని అందూర్మించి నడిపిచ్చోని వచనావా? ఆ బిడ్లుసూడు ఎట్ల వడలిపోయిండారో" అని తిట్టి మా ఒళ్ళు తడిమింది. దేవస్థానం చేరి, అమ్మ ముఖం చూసిన వెంటనే మా అలసట, నొప్పులు అంతా మటుమాయమైంది. అక్కడ వచ్చిన పిల్లలతో కలసి మేము ఆ కొండ దేవుడి విగ్రహం ఉన్న ఆ బండల చుట్టుంతా పరుగులుతీసి నిన్నంత పడిన కష్టాన్ని అప్పటికే మరిచాం.

–ఇంకావుంది

-ఎస్.ఆర్.పృథ్వి,
చరవాణి: 9989223245

స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో తెలుగు కవులు

భారతదేశానికి వ్యాపారనెపంతో వచ్చి, దేశ పరిపాలనను చేజిక్కించుకున్న కుతంత్ర రాజకీయానికి ప్రత్యక్ష వారసులు ఆంగ్లేయులు. భారతీయులు స్వేచ్ఛని కోల్పోయి, బానిసలుగా జీవనం గడిపారు అనడంలో అతిశయోక్తి లేదు. అటువంటి తెల్లదొరల దోపిడీ విధానాన్ని, పాలనా వైచిత్రిని దుయ్యబట్టని కవి లేరని చెప్పాలి. ఆ కాలంలో బ్రిటిష్ పాలనని అక్షరాలలో బంధించిన వైనం గురించి నాలుగు మాటలు చెప్పుకోవాలి.

1895 సం॥లో గోదావరి ప్రాంతంలో జాతీయ కాంగ్రెస్ స్థాపించబడింది. అదే సంవత్సరం జూన్ నెలలో మొదటి గోదావరి మండల సభని కాకినాడలో ఏర్పాటుచేశారు. ఆ సభకి శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షత వహించారు. ఆంధ్ర భీష్ముడుగా ఖ్యాతి గాంచిన మహనీయుడు, ఈ రోజున అంతర్జాతీయ ఖ్యాతినొందిన 'హిందూ' పత్రికను స్థాపించినవారు. వారి అధ్యక్షతన జరిగిన తొలి సభకి శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు కూడా హాజరయ్యారు. ఆనాటి ఆంగ్లేయుల పాలనావిధానాన్ని దుయ్యబడుతూ చక్కని పద్యాలు చెప్పారాయన. చూడండి-

నేల దన్నుదుమన్న జాల తరము పన్ను
నీరు గావలెనన్న నీటి పన్ను
వాణిజ్యమొనరింప వచ్చు రాబడికి పన్ను
సరుకులమ్ముదమన్న సంత పన్ను
కర్రలమ్ముదమన్న గలప కింకొక పన్ను
పట్టణంబుల మున్సిపాలు పన్ను
పారిపోవుదమన్న బండి హాసీల్ పన్ను
కొంపమ్ముకొన్నచో స్టాంపు పన్ను
ఉన్న మట్టుకు తినకుండ నుప్పు పన్ను
ననెడు పన్నులె దిగదీసె జనులనెల్ల
కటకటా! ఎట్టులున్నదో కాపులదశ
సుగుణ ధనులార! జనులార చూదరయ్య!

ఆంగ్లేయుల పాలనలో పన్నుల పేర జరుగుతున్న దోపిడీని నిష్కర్షగా ఆ వేదికమీద చెప్పారాయన. స్వపరిపాలనలో పరిస్థితి అంతకంటే దారుణంగా ఉన్న సంగతి మనకు తెలిసిందే. ఈ పద్యాన్ని శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావుగారు గురజాడ అప్పారావు గారికి పంపి, ఇంగ్లీషులోకి తర్జుమా చేయించారు.

1906,1907 ప్రాంతంలో బిపిన్ చంద్రపాల్‌గారు దేశమంతటా పర్యటించి, వారి ఉపన్యాసాలతో ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యోద్యమం పట్ల ఉత్తేజితులను చేయడం జరిగింది. 1906లో వారు కాకినాడ, రాజమండ్రిలలో పర్యటించారు. రాజమండ్రి వచ్చిన సందర్భంలో వారి ఆంగ్ల ఉపన్యాసాన్ని ఆంధ్రీకరించే బాధ్యతను చిలకమర్తి వారు స్వీకరించారు. క్రిక్కిరిసిన ప్రేక్షకులు వున్న సభలో ఉపన్యాసమంతా జాగ్రత్తగా విని, మనసులో ధారణచేసుకుని, అతి చాకచక్యంగా తెలుగులో తర్జుమా చేసి చెప్పారు. అనంతరం బ్రిటీషువారి పరిపాలనా వైఖరిని విమర్శిస్తూ సూటిగా ప్రజల హృదయాల్లోకి చొచ్చుకుపోయే విధంగా చక్కని పద్యమొకటి చెప్పారు.

'భరతఖండంబు చక్కని పాడియావు
హిందువులు లేగదూడలై యేడ్చుచుండ
తెల్లవారను గడుసరి గొల్లవారు
పితుకుతున్నారు మూతులు బిగియగట్టి'

ఆ పద్యం విన్న సభలోని జనులందరు ఆనందోత్తేజంతో చప్పట్ల వర్షం కురిపించారు.

స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి స్పందించని కవి లేరనే చెప్పాలి. గౌతమీ కోకిలగా పిలవబడే జాతీయ తెలుగుకవి శ్రీ వేదుల సత్యనారాయణ గారు కూడా వారి కవిత్వం ద్వారా దేశభక్తిని ప్రకటించటం జరిగింది. వీరేశలింగంగారి సంస్కరణలకు ముగ్ధుడై వితంతు వివాహం చేసుకున్న మార్గదర్శి. వీరి రచనలలో దేశభక్తిని ప్రేరేపించే కవితా ఖండికలెన్నో కనిపిస్తాయి. రాణా ప్రతాప్‌సింగు నాటకం దేశభక్తికి మారుపేరు. అందులోని ఒక అంశాన్ని 'జాతీయగీతి' కవితా ఖండికగా, 'దీపావళి' కావ్యంలో ప్రకటించారు. చూడండి-

"తృణము తృణమున శాంతి విరిసెను
దిక్కు దిక్కుల కాంతి మెరిసెను
దేవళంబుల మెరిసె జయ
ఘంటాది తానమ్ము
అదే త్రివర్ణ ధ్వజ పటాంచల
ముదపవనోచ్చలిత మయ్యెను
వదిలె జయ శంఖారావమ్ముల
నిదుర మైకమ్ము
వీర శౌర్యము, సతుల తేజము
పేద భక్తియు, సాధు దీక్షయు
వృద్ధ పౌరుష మొక్క నూత్నా
వేశమున వెలుగన్"

స్వాతంత్ర్యోద్యమం పట్ల ప్రజలను ఆకర్షించేందుకు ఇటువంటి కవితా ఖండికలు అవసరమయ్యాయి ఆ కాలంలో. 1919లో జలియన్‌వాలాబాగ్ లో జరిగిన అమానుషమైన కాల్పులు, డయ్యర్ దురంతానికి ప్రతీకగా 'కాగడా' అనే గీతరచన చేసినట్లు డా॥ పంపన సత్యనారాయణ గారు వారి సిద్ధాంత గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు. చూడండి-

'వెలిగించు కాగడా వెలిగించవోయి

ప్రళయ రుద్రుని ఫాలభాగమ్మున
అతని నిశాత శూలాగ్రమ్ము నందు
అతని నేత్ర గోళాంతమ్ము లందు
జ్వలియించు శిఖ శిఖజ్వలనమ్ముతోడ
వేడిగా, వాడిగా వెరపు గొల్పేదిగా
వెలిగించు కాగడా వెలిగించవోయ్'

ప్రళయ రుద్రుడంటే మహేశ్వరుడు. ఈశ్వరుడి ఫాలభాగం వేడినీ, నేత్రాలు ఎరుపునీ కలిగి ఉంటాయి. అందువలన ఈ మూడు లక్షణాలను తీసుకుని ప్రజలలో ఉత్తేజం గలిగించే విధంగా ఇది వ్రాసారు. వేదులవారి కావ్యాలలో 'ముక్తఝరి' ఒకటి. ఇందులో అనేక కవితా ఖండికలు దేశభక్తిని ప్రేరేపిస్తాయి.

స్వాతంత్ర్య సమర సమయంలో గుర్తుకొచ్చే మరొకరు శ్రీ గరిమెళ్ళ సత్యనారాయణగారు. రాజమండ్రిలో ఎల్.టి.పరీక్షలు కోసం వచ్చి, చదువుకుద్వాసన పలికారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమం వైపు ఆకర్షితులై సహాయనిరాకరణోద్యమంలో పాల్గొన్నారు. వారి గేయాలలో యువతని ఉర్రూతలూగించిన గీతమిది.

"మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము దేవ
మాకొద్దీ తెల్లదొర తనము
మా ప్రాణాలపై పొంచి
మా మానాలు హరించే
మాకొద్దీ తెల్లదొర తనము దేవా
మాకొద్దీ తెల్లదొర తనము"

ఈ గేయాన్ని పాడుతూ రాజమండ్రి పురవీధులలో స్వేచ్ఛావిహారం చేసిన ధైర్యవంతుడు. అదివిన్న తెల్లదొరలకి రోమాలు నిక్కబొడిస్తే, అర్ధమయ్యే ప్రజలు మరెంతగా స్పందిస్తారోనని భయపడిన పాలకులు ఆ గేయాన్ని నిషేధించి, ఒక ఏడాది గరిమెళ్ళ వారికి జైలుశిక్ష విధించడం జరిగింది. వీరి రచనలలో ఆంగ్లేయుల పాలనను గురించి విశదపరిచే మరొక గేయం కూడా ప్రాచుర్యం పొందింది. అది:

"దండాలు దండాలు భారతమాత
నీవందుకొని దీవించు భారతమాత
నీవందుకొని దీవించు భారతమాత
దండాలు దండాలు భారతమాత
మా కొంపలన్ని కూల్చినారే భారతమాత
మా కొంపలన్నీ కూల్చినారే భారతమాత"

భావ కవితా వనంలో జంటకవుల్లాగ కనిపిస్తారు కృష్ణశాస్త్రి, వేదుల. వేదుల గురించి చెప్పుకున్నాక కృష్ణశాస్త్రి గారి దేశభక్తిని గురించి కూడా చెప్పుకొని తీరాలి. దేశమాతనుద్దేశించి వ్రాసిన గేయమిది.

'జయ జయ జయ ప్రియభారత
జనయిత్రీ దివ్యధాత్రి!
జయ జయ జయ శత సహస్ర
నరనారీ హృదయ నేత్రి!

...." అంటారు. మరొక చోట స్వాతంత్ర్యం గురించి వ్రాస్తూ ఇలా అంటారు..

స్వాతంత్ర్య రథం! స్వాతంత్ర్య రథం!
అదిగదిగో అది అదే అదే
స్వాతంత్ర్య రథం! స్వాతంత్ర్య రథం!
శీత ధరాధర నేత్వంతర నర
నారులతో స్వాతంత్ర్య రథం!

....

గత హత సాక్షుల గళ విగళ ద్రుధి
రాంకములతో స్వాతంత్ర్య రథం
శత శతమానవ మాంసల భుజ ధృత
పాశముతో స్వాతంత్ర్య రథం!

ఈ నేపథ్యంలోనే డా॥ పి.తిరుమలరావు గారు నేను స్వాతంత్ర్య సమరయోధుణ్ణి అని సగర్వంగా ప్రకటించుకున్న సందర్భం కూడా లేకపోలేదు.

"నేను స్వాతంత్ర్య సమరయోధుణ్ణి
నాటికీ నేటికీ సమిధలా
యజ్ఞంలో ఆహుతి అయ్యే
ఆలోచనలలో ఉన్నవాణ్ణి"

వీరు మాత్రమే కాదు, శ్రీపాద, నాళం కృష్ణారావు, సోమసుందర్, కొటికలపూడి సీతమ్మ వంటివారెందరో అక్షర మాలలు గట్టి, దేశమాతకి అలంకరించి, వారి దేశభక్తిని ప్రకటించు కున్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో కవుల పాత్ర మరువరానిది. వారి అక్షరాలు జ్వాలాచిత్రాలై ప్రకాశించడం విశేషం. ❉

కవిత

స్వాగత గీతిక

ఈ తుషారోదయ పూర్ణసంధ్యవేళ
హృదయ కవాటాన్ని పరిపూర్ణంగా తెరచి ఉంచండి
పురాతన భావాల ఊరుబండి పచ్చళ్లని
అభ్యుదయాగ్ని భోగిలో పారవేసి
అగ్ని స్నానం చేసి ఫీనిక్సులా పునరుద్భవించండి
నిత్య నూతనమే కదా చైతన్యపథం
ఒక్క అడుగు ముందుకు వేసినా చాలు
వేనవేల వెనకడుగులు మాయమైపోతాయి
ధాన్యలక్ష్మి వెండి మువ్వల గలగలలతో
ఇంటిగాదెలు కడుపుఇండి తేనుస్తుంటాయి
చేమంతులు పూబంతులు మకరతోరణాలు
సంక్రాంతికి తెలుగు జాతి ఇచ్చే తొలి హారతులు
భోగిపళ్ళు కోస్తున్న ఆనందాలని
రెక్కలు విప్పార్చి ఆనందించండి
అటు బతుకమ్మలు ఇటు సంక్రాంతులు
అటు కాకతీయ రుద్రమ ఇటు పలనాటి నాగమ్మ
ఒకే జాతి రక్తాన్ని రెండు పాయలుగా ప్రవహిస్తున్నవేళ
ఒకే గుండెలో రెండు కవాటాలైనవేళ
కలసి నడుద్దాం రండి
సమైక్యతను చాటుదాం రండి
ఇంటింటా పౌర్ణలక్ష్మిని కలిసి స్వాగతిద్దాం రండి!

-గుర్రాల రమణయ్య,
99639 21943

తెలుగు చదవటం నేరమా....?

- **ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఆంధ్రభాషకు ఆదరణ కరువవుతున్నదా...**
- **ఉన్నత విద్యామండలి, నిర్ణయం తెలుగు విద్యార్థులకు శాపం కానుందా...?**
- **డిగ్రీ నాల్గవ సెమిస్టర్‌లో తెలుగును తొలగించడంలో ఆంతర్య మేమి...?**

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మూడు సంవత్సరాల డిగ్రీ విధానంలో 2015-2016 విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభం నుండి సి.బి.సి.ఎస్ (చాయిస్ బేస్డ్ క్రెడిట్ సిస్టమ్) విద్యా పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టారు. దీనిలో భాగంగా సెమిస్టరు పద్ధతిని నూతనంగా ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ప్రతి విద్యాసంవత్సరాన్ని రెండు సెమిస్టర్లుగా విభజించి, మొత్తం మూడు సంవత్సరాల డిగ్రీ విద్యను ఆరు సెమిస్టర్లుగా విభజించారు. గతంలో తెలుగు/ సంస్కృతం/ హిందీ/ ఆంగ్ల భాషలను డిగ్రీ ప్రథమ, ద్వితీయ సంవత్సరాలలో బోధించేవారు.

అయితే ఇక్కడే అసలు సమస్య, ఆ భాషల స్థానంలో భాషకు సంబంధంలేని లీడర్‌షిప్ విద్య (నాయకత్వ లక్షణాలు) ను తెరపైకి తెచ్చింది. దీనివల్ల డిగ్రీ చదివే విద్యార్థుల భవిష్యత్తు ప్రశ్నార్థకమవుతుంది.

ఇది పాఠ్యాంశాల రూపకల్పనలో పాల్గొన్న విషయ నిపుణుల తప్పా...? పాఠ్య ప్రణాళికను తయారు చేసిన ఉన్నత విద్యామండలి తప్పా...? లేదా విశ్వవిద్యాలయాల తప్పా...? తప్పెవరిదైనా తల్లడిల్లేది తెలుగు.

ఏమిటి ఆ ప్రమాదం :

యు.జి.సి. నిబంధనల ప్రకారం ఏదేని సబ్జక్టును ఎంచుకుని డిగ్రీ పూర్తయిన తరువాత పీజిలో ప్రవేశించాలంటే డిగ్రీ విద్యలో మొదటి రెండు సంవత్సరాలు తప్పనిసరిగా సదరు సబ్జెక్టును ఆ విద్యార్థి చదివి వుండాలి. ప్రస్తుతం డిగ్రీ రెండవ సంవత్సరంతో సమానమైన నాల్గవ సెమిస్టర్‌లో తెలుగును తొలగించడం వలన పీజిలో తెలుగు చదవడానికి ఆ విద్యార్థి అవకాశాన్ని కోల్పోయినట్లవుతుంది. ఇది తెలుగు విద్యార్థుల పట్ల శాపంగా మారనుంది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెలుగును అభివృద్ధి చేస్తామని ఆంధ్రప్రదేశ్ వాగ్దానం చేస్తూనే అందుకోసం ఒక అధికారిక కమిటీని వేస్తూ జి.వో.నెం.10/14-9-2016 కు ఇచ్చింది. అయితే ఇప్పుడు డిగ్రీ చదువుల్లో తెలుగుకు కోతకోయడం ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకం కాదా? అని భాషోద్యమకారులు, రచయితలు, ఉపాధ్యాయులు అడుగుతున్నారు.

-యువశ్రీ మురళి, చిత్తూరు.

డిగ్రీ నాల్గవ సెమిస్టర్‌లో తెలుగును కొనసాగించాలి

తిరుపతిలో భాషోద్యమకారుల ప్రదర్శన

డిగ్రీ నాల్గవ సెమిస్టర్‌లో తెలుగు స్థానంలో ఉన్నత విద్యామండలివారు ప్రవేశ పెట్టిన 'నాయకత్వ లక్షణాలు' అనే అంశాన్ని తొలగించి ఆ స్థానంలో తిరిగి తెలుగు భాషకు సంబంధించిన పాఠ్యాంశాలనే కొనసాగించాలనే డిమాండుతో తెలుగు భాషోద్యమ సమితి, అభ్యుదయ రచయితల సంఘం, శంకరంబాడి సాహితీ పీఠం, డిగ్రీ కళాశాలల అధ్యాపకుల సంఘాలు తిరుపతిలో డిసెంబరు 30న ప్రదర్శన నిర్వహించాయి. అరసం రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక కార్యదర్శి- సాకం నాగరాజ నేతృత్వంలో తిరుపతి పట్టణంలోని శ్రీ కృష్ణదేవరాయల విగ్రహ కూడలి ప్రదేశంలో మొదలైన శాంతియుత ప్రదర్శన తెలుగు తల్లి విగ్రహం వరకు సాగింది.

తెలుగును కాపాడండి అంటూ తిరుపతి వీధులలో భాషోద్యమకారులు నినదించారు. ఆచంద్ర తారార్కం నా తెలుగుకు తేజస్సునివ్వండని కలము చేతబట్టి, పిడికిలి బిగించి, నలుపు దస్తులతో నల్లబాడ్జీలతో నిరసన తెలిపారు. డిగ్రీ నాల్గవ సెమిస్టర్‌లో తెలుగును కొనసాగించే వరకు మా నిరసనను కొనసాగిస్తామని ప్రకటించారు. ఒక భాష నశిస్తే- ఆ భాష మాట్లాడే జాతి అంతరిస్తుందని, మన భాష, జాతిని, సంస్కృతిని మనమే నాశనం చేసుకుంటామా అని, భాషావారసత్వాన్ని భావితరాలకు అందించాల్సిన బాధ్యత తెలుగు వారైన మనందరిపైన వుందంటూ శాంతియుత ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ఈ ప్రదర్శనలో శాసనమండలి సభ్యులు విఠపు బాలసుబ్రమణ్యం పాల్గొని అడుగులు కలిపి సంఘీభావం తెలిపారు. ఈ ప్రదర్శనలో తెలుగుభాషోద్యమ సమితి అధ్యక్ష కార్యదర్శులు గంగవరపు శ్రీదేవి, పేరూరు బాలసుబ్రహ్మణ్యం, శ్రీమన్నారాయణ, ముంగర, శశిధర రాజు, లలితమ్మ, కృష్ణవేణి, తమటం రామచంద్రారెడ్డి, మస్తానమ్మ, క్షేత్రపాల్, నరసింహులు కలువగుంట్ల రామమూర్తి, నిర్మల, సాయిలక్ష్మి, కుమార్‌రెడ్డి, సుమతి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అమ్మనుడి మాధ్యమంతోనే బ్రతుకులు వికసిస్తాయి. ఆంగ్ల మాధ్యమంతో ఉద్యోగాలు ఒక భ్రమ!

-సంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ,
9441797650.

ప్రపంచీకరణవల్ల మాతృభాషలకు గ్రహణం పట్టిందని, ఆంగ్లమాధ్యమంలో చదివితే దేశ, విదేశాల్లో ఉద్యోగాలు వస్తాయన్నది ఒక భ్రమ మాత్రమేనని, మన దేశ సామాజిక పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని సమగ్ర జాతీయ భాషావిధానం అమలుకై బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు జరపాలని, ఆంగ్లభాషా మాధ్యమంపై ఉన్న మోజును ప్రజలు, ప్రభుత్వాలు తగ్గించుకున్నప్పుడే మాతృభాషల మనుగడ సాధ్యమవుతుందని హైదరాబాద్ కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయం భాషాశాస్త్రం ఆచార్యులు గారపాటి ఉమా మహేశ్వరరావు అన్నారు. డిసెంబరు 6న కరీంనగర్‌లోని శాతవాహన విశ్వ విద్యాలయంలో 'నేటి ప్రపంచీకరణలో 'తెలంగాణ భాష, తెలుగు భాష, గిరిజన భాషలు' అనెడి అంశంపై జరిగిన ఒక సదస్సులో ఆయన ప్రధానోపన్యాసం చేశారు. గతంలో శాతవాహన విశ్వవిద్యాలయం ఇదే అంశంపై నిర్వహించిన సదస్సులో భాషాశాస్త్ర నిపుణులు సమర్పించిన 20 ప్రసంగ వ్యాసాలతో తెలుగు విభాగం వారు ప్రచురించిన పుస్తకాన్ని బహుభాషావేత్త డా॥ నలిమెల భాస్కర్ లాంఛనంగా ఆవిష్కరించారు.

ఆచార్య ఉమామహేశ్వరరావు తమ ప్రసంగంలో -రిజర్వు బ్యాంకువారు ఇటీవల విడుదల చేసిన గణాంకాల సూచీలు, భారత దేశ స్థూల ఉత్పత్తిలో వ్యవసాయం నుంచి 17 శాతం, పరిశ్రమ నుంచి 30 శాతం, సేవల రంగంనుండి 53శాతం ఆదాయం వస్తున్నది. ఈ దేశంలోని ప్రజలు 53శాతం వ్యవసాయ రంగంలో, 24శాతం సేవారంగంలో, 23.07శాతం ఆధారపడి ఉత్పాదక-అనుత్పాదక రంగాల్లో పనిచేస్తున్నారు. వ్యవసాయ, సేవారంగాల వ్యవహారాలు దేశభాషల్లోనే సాగుతున్నాయి. స్థూల ఉత్పత్తికి ప్రధానాధారం దేశభాషలేకాని, ఆంగ్లం కాదని అన్నారు. మన జాతీయ ఉత్పాదక శక్తికి ఆలంబననిచ్చే, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడే దేశభాషల్ని చిన్నచూపు చూసే అశాస్త్రీయ ధోరణులను ఎండగట్టాలని పిలుపు నిచ్చారు. ప్రాచీనభాషా సాంస్కృతిక వారసత్వానికి పెను ప్రమాదం పొంచి వుందని సోదాహరణంగా వివరించారు. ఇవ్వాళ ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదివిన 80 శాతం మంది, ముఖ్యంగా ఇంజనీరింగ్, వివిధ సాంకేతిక కోర్సులు చదివిన పట్టభద్రులు ఉద్యోగాలు లేక ఖాళీగా వుంటున్నారు. ఆంగ్లమాధ్యమంలో చదివినంతమాత్రాన ఉద్యోగాలు వస్తాయన్నది అసత్యప్రచారమని ఆయన అన్నారు. ప్రాథమికస్థాయిలో ఆంగ్లమాధ్యమంలో బోధన జరగడంవల్ల అక్షరాస్యతాశాతాలు ఎలా పెరుగుతాయి? అని ప్రశ్నించారు.

సదస్సు నిర్వాహకులైన డా॥ కె.ముత్యం మాట్లాడుతూ, తెలుగు విభాగం ఆధ్వర్యంలో ఇది రెండవ ప్రచురణయని, 2009లో యూనివర్సిటీ ఏర్పాటైన నాటినుండి తెలుగు విభాగం సెమినార్ల నిర్వహణలో ముందుంటుందని అన్నారు.

బహుభాషావేత్త డా॥ నలిమెల భాస్కర్ మాట్లాడుతూ, ఒక పక్క ఆంగ్లభాషా మాధ్యమంపై డిమాండ్ పెరుగుతుండగా, మాతృభాషల పరిరక్షణ ఉద్యమం ఊపందుకుంటున్నదని, వీటిమధ్య సమతుల్యత రావాలని అన్నారు. మాతృభాష పునాదిమీద ఆంగ్లభాషను నేర్చుకోవాలని, తెలంగాణాలోని తెలుగుభాషను కాపాడుకోవాలని, 10 పాత జిల్లాల ప్రమాణభాషను రూపొందించుకోవాలని, గిరిజన, ఆదివాసీ భాషల్లోకూడా బోధన జరగాలని అన్నారు.

ప్రాథమిక స్థాయిలో మాతృభాషలోనే శాస్త్రీయ పద్ధతుల్లో బోధన రగాలని సదస్సుకు అధ్యక్షత వహించిన శాతవాహన విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రారు ఆచార్య ఎం. కోమల్‌రెడ్డి అన్నారు. మేధోకౌశలం, ఇతర భాషలను సులభంగా నేర్చుకునే అవకాశం మాతృభాషలోనే

బోధన జరగడంవల్ల సాధ్యపడుతుందని అన్నారు. తెలంగాణాలో తెలుగుభాషతోపాటు, ఆదివాసీ గిరిజన భాషల ప్రస్తుత పరిస్థితిని చర్చించాల్సిన అవసరం ఏర్పడిందని అన్నారు. భారత్‌లో తెలుగు మాట్లాడేవారు మూడవ స్థానంలో ఉన్నారని, మాతృభాషలో బోధన జరిగితే అక్షరాస్యతాశాతం పెరిగి, తెలుగు సాహిత్యం, మేథో, కళారంగాల వికాసం పెరుగుతుందని అన్నారు. ప్రపంచీకరణవల్ల ఆంగ్ల ఆధిపత్యం పెరిగిందని, జాతీయంగాను, తెలంగాణ రాష్ట్రంలోను భాషావిధానం రావాలని అన్నారు. ఇండియాటుడే సర్వే ప్రకారం,

కవిత

నిఘంటువు

-డా॥ ఎన్.గోపి,
93910 28496

చిన్నప్పుడు మా సారు
ఒక నిఘంటువును బహూకరించారు
శబ్దకోశాన్ని ఎట్లా చూడాల్నో
మొదటిసారి ఆయన నేర్పించాడు.

ఇప్పటి ప్రమాణాలతో చూస్తే
అది చిన్న గ్రంథమే
అక్కడక్కడ కుట్లూడిపోయి
పాతబడింది.

ఇవాళ
దాని పన్నాలను తిరగేస్తుంటే
మా సారు
నా భుజంమీద చెయ్యేసి
మాట్లాడుతున్నట్టే వుంటుంది.

ఆ రోజుల్లో
సమస్త గ్రంథజాలం
ఆ డిక్షనరీలోకి
ఎట్లా ఇమిడిపోయిందా అని
ఆశ్చర్యం కలిగేది.

దాన్ని చూస్తుంటే
ప్రాథమిక తరగతుల్లో నేర్చిన
కక్కాల గుణింతం
మరింత గట్టిపడేది.

ఇప్పుడు మా సారు
ఎక్కడున్నాడో!
వృద్ధుడై వుంటాడు
లేక మరోలోకం నుండి రాలిపడి
దీనిలో ఒక ఆరోపంగా మారాడేమో.

పదాలను
వాక్యాల్లో ప్రయోగించడమంటే
జీవితంలో అడుగు పెట్టడమేనని
ఆయన చెప్పేవాడు.

ఒక్క పదానికి
ఇన్ని అర్థాలేమిటి అని ప్రశ్నిస్తే
పోనుపోనూ నీకే అర్థమౌతుందనేవాడు.
సందర్భం అనే మాటకు అర్థం
బోధపడే వయస్సు కాదది.

ఒక్కొక్క పద సోపానాన్ని
అధిరోహిస్తూ వచ్చి
నేనిప్పుడు కవినయ్యాను
మొన్న రాసిన కవితను
ఆయనకు చూపిస్తే
దీనిలో కొత్తర్థాలు ఉన్నాయిరా
అనేవాడేమో!

వాటి కాలిక పరిణామాన్ని
విప్పి చెప్పటానికి
మా సారు ఇప్పుడు లేరు.

ఆంగ్ల మాధ్యమం కన్నా మాతృభాషలో చదివినవారికి తెలివితేటలు హెచ్చుగా వున్నాయన్న విషయాన్ని ఆచార్య కోమల్‌రెడ్డి ప్రస్తావించారు.

తెలుగు భాషోద్యమ సమాఖ్య అధ్యక్షులు డా॥ సామల రమేష్ బాబు మాట్లాడుతూ, రెండు రాష్ట్రాలూ తమ భాషావిధానాలను ప్రకటించాలన్నారు. రాజ్యాంగంలో 8వ షెడ్యూల్‌లో 22 భాషల్లో ఆంగ్లం లేదని అన్నారు. ప్రాథమిక విద్యను తప్పనిసరిగా మాతృభాషలో నేర్పాలని ఉందని, అందువల్ల నైతిక-మానవీయ విలువలు సక్రమంగా అలవడతాయని, ఆంగ్లభాషను రుద్ది రాజ్యాంగ ద్రోహం, ప్రజాద్రోహం చేయరాదని అన్నారు. తెలుగు అధికార భాషాసంఘం (1966) ఒక బూటకమని, దీనికి నేటివరకూ విధివిధానాలు లేవని అన్నారు. ఏపిలో దీనికి స్పష్టిచెప్పామని, తెలుగు అభివృద్ధి ప్రాధికార సంఘం ఏర్పాటుకానున్నదని చెప్పారు. తెలంగాణాలో ఆంధ్రాలాగా ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖతోపాటు, తెలుగు అభివృద్ధి ప్రాధికార సంఘం ఏర్పడాలని సూచించారు. కీ॥శే॥ భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి మాండలిక పదకోశాలు నిర్మింపజేశారని, అయితే వాటిని పాఠ్యగ్రంథాలలో వినియోగించుకోనేదని అన్నారు. అన్ని మాండలికాలను కలుపుకొంటూ భాషను సుసంపన్నం చేసుకోవాలని అన్నారు. అంతర్జాలంలో తెలుగు ఫాంట్‌ల అభివృద్ధి ఇతోధికంగా జరుగుతోందని, మన తెలుగు యువకులే భాషోపకరణాలను ప్రవేశపెట్టారని ప్రశంసించారు. ఎం.ఎ. తెలుగు, సోషియాలజీ, ఆంగ్లం, ఉర్దూ ఇతర కోర్సులకు చెందిన విద్యార్థులు, యూనివర్సిటీ అధ్యాపకులు, ఎం.ఎ.తెలుగు పూర్వ విద్యార్థులు ఈ సదస్సుకు హాజరయ్యారు. ఈ సదస్సులో సాహితీవేత్తలు డా॥ మలయశ్రీ, తులారాజేందర్, ఎస్.నాగేంద్రశర్మ, అన్నవరం దేవేందర్, డా॥అరవాల సుజాత, డా॥చక్రధరస్వామి, డా॥లక్ష్మీనారాయణ, సబ్బని లక్ష్మీనారాయణ, డా॥గండ్ర లక్ష్మణరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

శతవాహన విశ్వవిద్యాలయం తెలుగుశాఖ అధ్యక్షుడు డా॥సంధినేని రవీందర్ ఆవేశంగా చేసిన ప్రసంగంలో శా.వి.వి.లో ఉద్యోగాలు లేవని, తమ పోస్టులను క్రమబద్ధీకరించడం లేదని అన్నారు.

❊

ముఖాముఖి

కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావు గారితో ముఖాముఖి

శ్రీ నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావుగారికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ వారు భాషా సమ్మాన్ పురస్కారం ప్రకటించిన సందర్భంగా డాక్టర్ నాగభైరవ ఆదినారాయణ, డాక్టర్ వెన్నిసెట్టి సింగారావులు ఆయనతో జరిపిన ఇంటర్వ్యూ విశేషాలు.

1) మీ సాహిత్య ప్రస్థానం ఎలా, ఎప్పుడు మొదలైంది?

జవాబు: మాది గుంటూరు జిల్లా చెరుకుపల్లి మండలం కావూరు గ్రామం. మా వూరి స్కూల్లో 9వ తరగతి నుండి ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. వరకు తెలుగు పండితులు జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణగారు ఆసక్తి కలిగే విధంగా తెలుగు పాఠాలు చెప్పేవారు. ఆ తర్వాత తుమ్మల సీతారామమూర్తిగారితో పరిచయం ఏర్పడటం, వారి రచనలు చదవటం తెలుగు చదవాలనే ఆసక్తిని పెంపొందింపచేశాయి. మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మగారు చరిత్ర, సాహిత్యాల పట్ల అభిరుచి కలిగించారు. మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో చేరటానికి ఆయనే కారకులు. ఎమ్.ఎ. చదివే రోజుల్లో తిక్కనగారి మీద ఆసక్తి కలగడానికి కారణం ప్రొఫెసర్ భూపతి లక్ష్మీనారాయణగారు. భారతంలో చివరి పర్వాల్లో బిడ్డలు చనిపోయిన తర్వాత తల్లులు బాధపడే ఘట్టాలు, ద్రౌపది బాధపడే ఘట్టాలు, లక్ష్మీనారాయణగారు బోధించిన తీరు కన్నీళ్ళు తెప్పించాయి. తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారు కూడా తిక్కన కవితపై అభిమానం కలిగించారు. ఆ విధంగా తిక్కన గారి రచనలు చదవడానికి వారు కారకులయ్యారు.

2) ప్రాచీన సాహిత్యం పట్ల మీకు అభిమానం ఎక్కువ కదా?

జవాబు: అది కేవలం అపవాదు మాత్రమే. 20వ శతాబ్దంలో ఉంటూ, ఆధునిక సమాజం పోకడలు అవగాహన చేసుకుంటూ, నవీన సాహిత్యం చూడకుండా ఎలా ఉంటాను? ప్రాచీన సాహిత్యం ఎంతగా చదివానో, నవీన సాహిత్యం కూడ అంతగానే చదివాను.

3) భారత రామాయణాలు మీరు బాగా చదివారు. వాటిపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

జవాబు: భారత రామాయణాలు భారతీయ సంస్కృతి నుంచి వచ్చిన గ్రంథాలు. 'ధర్మ తత్వజ్ఞులు' అని నన్నయ చెప్పిన పద్యం భారతం యొక్క సమగ్ర స్వరూపాన్ని తెలియజేస్తుంది. రామాయణం మహాకావ్యం.

4) కవిత్రయంలో ఎవరి రచన బాగుంటుంది?

జవాబు: కవిత్రయంలో అందరూ అసామాన్యులే. నన్నయ పద్ధతి వేరు. పాత్రల స్వభావాన్ని, మనస్తత్వాన్ని, చిత్రించినవారు తిక్కన. పైగా ప్రజలభాష వాడారు. ఎర్రన వ్రాసింది తక్కువ. కాని నన్నయ కవితా లక్షణాలు, తిక్కన కవితా లక్షణాలు రెండూ ఎర్రనలో చూస్తాం. వాళ్ళు ముగ్గురు భిన్నమైన మార్గాల్లో వెళ్ళినవారు. ఒకరితో మరొకరిని పోల్చటం తగదు.

5) మీరు శాతవాహనుడు గ్రంథం వ్రాశారు. దానికి ప్రేరణ ఏమిటి?

జవాబు: నాకు చరిత్ర అంటే ఇష్టం. అది తెలిసిన దొణప్పగారు నాచేత వ్రాయించారు. చిత్తశుద్ధితో వ్రాశాను.

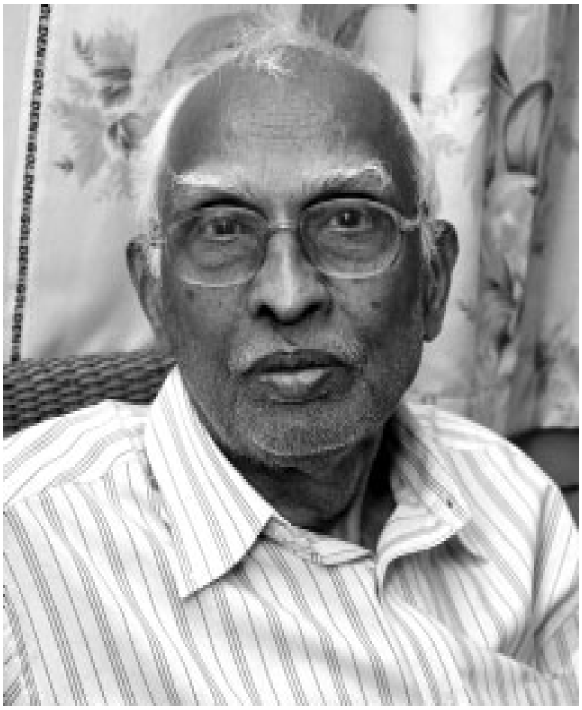

6) 'ఇద్దరు మహాకవులు' గ్రంథం కూడా వ్రాశారు. మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

జవాబు: ఇద్దరు మహాకవులు – తిక్కన, అభినవ తిక్కన తుమ్మల మీద వ్రాసిన గ్రంథం– అమెరికాలో ఉన్న తెలుగువారి కోసం వ్రాసిన పుస్తకం. డెట్రాయిట్లో ఉంటున్న పెద్దతరం తెలుగువారి కోరిక మేరకు రచించాను.

7) తెలుగులెంక తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారితో మీకు పరిచయం ఉంది. వారి ప్రభావం మీపై ఏ స్థాయిలో ఉంది?

జవాబు: తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారిలో ప్రముఖమైన లక్షణం ఒకటి ఉంది. ఆయన అనుచితమైన ప్రసంగం చేయరు, అనుచితమైన విమర్శ చేయరు. ఆ లక్షణం నన్ను ఆకట్టుకుంది. వారు నా ఆంధ్ర సాహిత్యాభిరుచిని పెంపొందించారు.

8) సిద్ధార్థ కళాపీఠంలో మీ సేవలు....

జవాబు: నేను 1991లో రిటైరైన సందర్భంగా యాజమాన్యం వారు నాకు సన్మానం చేశారు. ఆ సందర్భంగా ముమ్మనేని సుబ్బారావు గారికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది. 'మన ఆర్థిక సాయంతో ఎన్నో సాంస్కృతిక సంస్థలు నడుస్తున్నాయి. మనమే సొంతంగా ఒక సాంస్కృతిక

సంస్థను ఎందుకు ప్రారంభించకూడదు' అని. సిద్ధార్థ కళాపీఠం పేరు నేను సూచించాను. సిద్ధార్థ కళాపీఠాన్ని మీరు కార్యదర్శిగా నడపండి అన్నారు. అయితే పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చారు. ఈ కళాపీఠాన్ని విశాలమైన దృక్పథంతో ప్రారంభించారు.

ముమ్మనేని వారికి నాకు మధ్య భావసారూప్యం కుదిరింది. భారతదేశంలో ఉన్న కళాకారులను పిలిపించి, విజయవాడ వారికి పరిచయం చేశాం. విశిష్టవ్యక్తి పురస్కార ప్రదానం కూడా ఏర్పాటు చేశాం. సాహితీమూర్తులను ఎందరినో పిలిచి గౌరవించాం. పుష్కర కాలమున సిద్ధార్థ కళాపీఠం గ్రంథం ప్రచురించాం. అందులో సమగ్ర సమాచారం ఉంది.

9) మీరు బైబిల్ అనువాదం చేశారు కదా!

జవాబు : అవును. అయితే నేను అందులో కొంత మాత్రమే చేశాను. అది లయోలా కాలేజీలోని ఫాదర్ జోజయ్యగారి ప్రేరణతో చేశాను. రోమన్ కేథలిక్కులు, క్రైస్తవులు దానిని మెచ్చుకున్నారు. మిగిలిన భాగం ఫాదర్ జోజయ్య చేశారు.

10) భగవద్గీత, ఖురాన్, బైబిల్ చదివారు. బౌద్ధసాహిత్యం గూర్చి పరిశోధన చేశారు. వీనిలో మీకు ఏది నచ్చింది?

జవాబు: దీనికంటే అది గొప్పది, ఇది గొప్పదీ అనే మాట నాకు నచ్చదు. దేనికదే గొప్పది. అన్నీ మానవ జీవిత లక్ష్యాలను బోధించేవే! బౌద్ధమత సిద్ధాంతాలు బాగా నచ్చాయి. 'సారనాథ్' అని ఇంటికి పేరు కూడా పెట్టడం జరిగింది.

11) 'శాక్యసింహ' పేరుతో భారతి పత్రికలో రచనలు చేశారు కదా! ఆ వ్యవహారం చెప్పండి.

జవాబు: లయోలా కాలేజీలో ఉద్యోగం చేస్తున్న రోజులు. విశ్వనాథ వారి రచనలపై 'భారతి'లో దుమారం రేగింది. నేను ఆయన కావ్యాలను విమర్శిస్తూ వ్యాసం వ్రాశాను. శివలెంక శంభుప్రసాద్ గారికి నా వ్యాసం నచ్చింది. వారు విజయవాడ వచ్చినప్పుడు నన్ను పిలిపించి మాట్లాడారు. అప్పుడు మారు పేరు పెట్టి వ్రాయండి అని వారు చెప్పారు. పుస్తక సమీక్షలు వ్రాయడానికి ప్రోత్సహించారు.

12) అమరుక కావ్యానికి వ్యాఖ్య వ్రాశారు. ఎందుకు వ్రాయాలనిపించింది?

జవాబు: అమరుక కావ్యం సంస్కృతంలో గొప్ప కావ్యం. అందులో సభ్యతతో కూడిన శృంగారం ఉంది. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు ప్రకటించిన తాళ్ళపాక తిరువెంగళప్ప అనువాదం చూశాను. నేను ప్రకటించిన దానిలో శ్లోకం–శ్లోక తాత్పర్యం–తెలుగు పద్యం చూపించడం జరిగింది. ఇది పాఠకులకు సౌలభ్యంగా ఉంటుంది గదా!

13) పుస్తకాలకు పీఠికలు, ముందుమాటలు ఎన్ని వ్రాసి ఉంటారు?

జవాబు: గుర్తులేదు.

14) ఉపన్యాసాలు ఎన్ని చేసి ఉంటారు?

జవాబు: దాదాపు 1000 వరకు.

15) విమర్శ రంగంలో ఎక్కువ కృషి చేశారు కదా!

జవాబు: ప్రారంభంలో కవిత్వం వ్రాసేవాడిని. కవి సమ్మేళనాలకు వెళ్ళే వాడిని. తరువాత విమర్శ రంగానికి వచ్చాను.

16) మీరు ఎన్నో వ్యాసాలు వ్రాశారు. పుస్తక రూపంలో తీసుకు రాలేదు?

జవాబు: పుస్తకరూపంలో తీసుకు రాలేదు. ఎవరైనా ప్రచురిస్తామంటే ఇస్తాను.

17) మీరు అమెరికా ఎన్నిసార్లు వెళ్ళారు?

జవాబు: పదిసార్లు వెళ్ళాను. అక్కడ ఉన్న పూర్వ విద్యార్థుల్ని చూడటానికి వెళ్ళాను. నాటా, తానా సభల్లో పాల్గొన్నాను.

18) పాకిస్తాన్ వెళ్ళాలనే కోరిక ఎందుకు కలిగింది?

జవాబు: మొహంజొదారో – హరప్పాలు ఆ దేశంలో ఉన్నాయి. ఆ చారిత్రక ప్రదేశాలు చూడాలనే కోరికతోనే పాకిస్తాన్ వెళ్ళాను. లాహోరు, తక్షశిల, పెషావరు మొదలైన ప్రదేశాలు చూశాను. పాకిస్తాన్‌లో ఉన్న పెద్దతరం వాళ్లు చాలామంది భారతదేశం నుండి వెళ్ళినవాళ్ళే. అక్కడి సామాన్య ప్రజలకు భారతీయులంటే ద్వేషం ఉన్నట్లు అనిపించలేదు.

19) యూరప్ పర్యటన కూడా చేశారు కదా! విశేషాలేమిటి?

జవాబు: వివిధ దేశాలలో ఉన్న చారిత్రక ప్రదేశాలు చూడాలనే ఉద్దేశంతో పర్యటించాను. డెన్మార్క్ నుండి ఇటలీ వరకు ఉన్న దేశాలు చూశాను. షేక్స్‌పియర్ పుట్టి పెరిగిన ఊరు వెళ్ళాను. అక్కడ 'మర్చంట్ ఆఫ్ వెనిస్' డ్రామా చూశాను. ప్రజలు వారి సంపదను బట్టి, ఆచార వ్యవహారాలను బట్టి జీవిస్తున్నారు.

20) మీరు ముక్కుసూటిగా మాట్లాడతారు. ఎలా వీలవుతుంది?

జవాబు: ముక్కుసూటిగా మాట్లాడకుండా ఎలా ఉంటాను? నాకు డొంకతిరుగుళ్ళు పనికిరావు. విమర్శకునికి స్వ పర బేధం ఉండకూడదు.

21) ఆయా ప్రాంత మాండలికాల్లో కొందరు రచనలు చేస్తున్నారు. పాఠకులకు ఇబ్బంది కదా?

జవాబు: మాండలికాల్లో రచనలు చేయడం మంచిదే. ఆ మాండలికాల్ని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. అయితే మాండలికాలకు ఒక పరిమితి ఉండాలి.

22) కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం మీకు ప్రకటించిన సందర్భంలో మీరు ఏమనుకొంటున్నారు?

జవాబు: ఒక బహుమతి వచ్చిందని సంతోషం. అంతే.

23) కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ వారు భాషాసమ్మాన్ పురస్కారం మీకు ప్రకటించిన సందర్భంగా మీ సందేశం ఏమిటి?

జవాబు: భాషను కాపాడవలసిన బాధ్యత రచయితల మీద ఉన్నది. తెలుగుభాష మీద అధికారం సంపాదించాలి. తెలుగులో వ్రాయాలి.

24) స్త్రీవాద కవిత్వం, దళితవాద కవిత్వం– ఇలా ఉద్యమ కవిత్వాల మీద మీ అభిప్రాయం...

జవాబు: ఏవాద కవిత్వమయినా అది హృదయాన్ని తాకేటట్లు ఉంటే పదికాలాలపాటు నిలబడుతుంది. లేదా ఉద్యమంతోటే కాలక్రమంలో కనుమరుగవుతుంది. జాతీయ ఉద్యమ కవిత్వానికి ఆనాడు ఉన్నంత ఆదరణ ఇప్పుడుందా? ఆనాటి జాతీయ ఉద్యమ రచనల్లో నిజంగా కవిత్వం ఉన్నవాటినే ఇప్పటికీ గుర్తు చేసుకుంటున్నాం. మిగిలినవి కాలగర్భంలో కలిసి పోయాయికదా!

25) ఈ సంవత్సరం పాపినేని శివశంకర్‌కు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు ప్రకటించింది. శివశంకర్ మీ శిష్యుడే కదా!

జవాబు: అవును. శిష్యుడే. అతనికి అవార్డు వచ్చినందుకు సంతోషంగా ఉంది. ❋

-డా॥మధురాంతకం నరేంద్ర
సెల్ : 98662 43659

మరచిపోయిన ఇష్టసిద్ధి

మనదేశం చిత్రమైన దేశం. యీ దేశంలో ప్రతి వూరికీ వొక స్థల పురాణం వుంటుంది. ప్రతి వూరికీ పెద్ద చరిత్ర వుంటుంది. అదెంత పెద్ద చరిత్ర అంటే పక్క వూరిలో వుండే మనుషులకే తెలియనంత. లేకపోతే తిరుపతిలో వుండే వ్యక్తికి నెల్లూరులో వుండే ప్రసిద్ధ ప్రదేశాలను చూడ్డానికింత ఆలస్యం జరుగుతుందా?

నెల్లూరుకు నేను రకరకాల పనులపైన చాలాసార్లు వెళ్ళాను. ఆ వూర్లో ప్రసిద్ధమైన రంగనాధస్వామి ఆలయమొకటుందని తెలుసు. గతంలో ఒకటి రెండుసార్లు ఆ పురాతన ఆలయాన్ని చూడాలని ప్రయత్నం గూడా చేశాను. చివరకు ఆ కోరిక ఇటీవల తీరింది. వెళ్ళిన పనేదో పూర్తయ్యాక, కవి మిత్రుడు పెరుగు రామకృష్ణ నన్నా చోటికి తీసుకెళ్ళాడు.

నెల్లూరు పట్టణానికి ఉత్తరం వైపున, పడమర నుంచీ తూర్పుకు ప్రవహించే పెన్నానది గట్టున వుంది రంగనాధస్వామి ఆలయం. దూరంనుంచే గోపురం పలకరిస్తుంది. గాలిగోపురం నుంచి లోపలి కెళ్ళగానే వైష్ణవ అగ్రహారం లోకెళ్ళినట్లుగా అనుమానం కలుగుతుంది. పొరపాటున శ్రీవిల్లి పుత్తూరు గుడిలోకో, శ్రీరంగం ఆలయ సముదాయంలోకో వెళ్ళిపోయామేమో ననిపిస్తుంది. కానీ తీరా గుడిలోకెళ్ళాకమాత్రం ఆశాభంగమే కలిగింది. పురాతన ఆనవాళ్లు కనబడకుండా గర్భగుడిని పూర్తిగా ఆధునీకరించేశారు. నేలపైన గ్రానైట్‌రాళ్ళ గచ్చు, గోడలకు పట్టీపెట్టి వేసిన రంగులూ వున్నాయి. రంగనాధస్వామి తన ఆలయాన్ని విడిచిపెట్టి యేదో కొత్త లాడ్జీలోకొచ్చి పడుకున్నట్టుగా కనిపించారు.

గుడి వెనుక ప్రహరీకవతల మెట్లపైవరకూ తొణికిస లాడుతూ పెన్నా నది ప్రవహిస్తోంది. నదిలో కొందరు ఈతలాడు తున్నారు. వో పాత పడవలో యెవరో చేపలు పడుతున్నారు. నీళ్ళు ఆకుపచ్చ రంగులో పాచిబట్టిపోయి వున్నాయి. నది దగ్గర మెట్లపై నిలబడి యధాలాపంగా వెనుతిరిగాను. తటిల్లమన్నట్టుగా మనస్సులో ఆ గుడి పురాతన వైభవం మెదిలింది.

పెన్నా నది భలే చిత్రమైనది. యెక్కడో కర్ణాటక రాష్ట్రంలో కోలారు దగ్గర నందిదుర్గ కొండల్లో పుట్టి అనంతపురం జిల్లాలోకొచ్చి, అక్కడి నుంచీ నెల్లూరు కొచ్చి అక్కడి వూటుకూరు దగ్గరలో సముద్రంలో కలుస్తుంది. అనంతపురం జిల్లాలో యెప్పుడో యేడాదికొకసారి తప్ప మిగిలిన రోజుల్లో పెన్న ఇసుక మేటలే కనబడతాయి. అయితే నెల్లూరు దగ్గర మాత్రం పెన్నలో యెప్పుడూ నీళ్ళుంటాయి. అవి చాలావరకూ నిలువ నీళ్ళు. ఆ వూరి ప్రజలకు యీతకు, చాకళ్ళకు చాకిరేవుకూ అది పనికొస్తుంది.

వాతావరణంతో మనిషి ఇంతగా పోట్లాట పెట్టుకోని వొకానొక పురాతన కాలంలో బహుశా పెన్నా నదిలో యేడాది పొడవునా నీళ్ళుండేవేమో! లేకపోతే పెన్న ఒడ్డున యిన్ని ఆలయాలు వెలిసేవి కావు. యిప్పటితో పోలిస్తే జనసంఖ్య బాగా తక్కువగా వుండిన ఆ పాత సంవత్సరాలలో, ప్రకృతిని తల్లిగా భావించి పూజించిన మనుషులే వుండిన ఆ ఆదిమ కాలంలో, నిండు నీళ్ళతో ప్రవహించే ఆ నదీ, ఆకాశాన్నంటే ఆ ఆలయ గోపురాలూ వొక వెలుగు వెలిగే వుండేవని స్పష్టంగా తెలిసిపోతోంది.

గుడిలోంచి బయటికొస్తూండగా " తిక్కనది నెల్లూరే నంటారు గదా! ఆయన జ్ఞాపకాలేమైనా యిక్కడ మిగిలున్నాయా?" అని అడిగాను. పెరుగు రామకృష్ణ గారు చిరునవ్వు నవ్వి "పదండి. చూపిస్తాను" అన్నారు.

యిద్దరమూ గుడినుంచి పెన్న గట్టుపైకొచ్చి తూర్పుగా అయిదు నిముషాలు నడిచాం. గతుకుల మట్టిబాటలో సన్నని ముసలి వంతెనను దాటుకుని ముందుకు రాగానే "యిక్కడే..యిక్కడే.. యిదే.. యిదే.." అన్నాడాయన.

నేలకంటే లోతుగా వున్న దిగుడు ప్రాంతంలో పాతకాలపు రాతి మిద్దెలా కనిపించిందది. దాని ముందు గోడపైన ముదురు రంగు నేపథ్యం పైన చాలా సాదాసీదాగా వెలవెలబోతున్న తెలుగక్షరాలు కనిపించాయి.

"కవి బ్రహ్మ తిక్కన సోమయాజి మహాభారతంలోని 15 పర్వాలను రచించిన మండపం" అనే శీర్షిక కింద తిక్కన భారతంలోని తొలి పద్యం వుంది.

"శ్రీయన గౌరినాబరగు చెల్వకు చిత్తము పల్లవింప భ
ద్రాయిత మూర్తియై హరిహరంబగు రూపముదాల్చి విష్ణు రూ
పాయ నమశ్శివాయ యని పల్కెడు భక్తజనంబు వైదిక
ధ్యాయిత లిచ్చమెచ్చ పరతత్వము గొల్చెద నిష్టసిద్ధికిన్"

చేయెత్తితే పై కప్పు అందే చిన్న రాతి మండపమది. స్థంభాలను కలుపుతూ గోడలు కట్టడంతో రాతి మిద్దెలా తయారయింది. బీద వాళ్ళు సులభంగా దొరికిన వస్తువులతో కట్టుకున్న ఇల్లులాగుంది. బాగా పాతబడిన మొరటు తలుపులు మూసుకునే వున్నాయి. పెద్ద బావురుకప్ప లాంటి బీగం వేలాడుతోంది. కిటికీ తలుపులు విరిగి వున్నాయి. తొంగి చూస్తే లోపల రాతి స్థంభాలూ, సిమెంటు గచ్చూ కనిపించాయి. వొకప్పుడాగోడలూ గచ్చూ వుండేవి కావనీ, అదొక మండపం మాత్రమేననీ సులభంగా తెలిసిపోతుంది. ఆ మండపాన్ని ఆనుకుని తిక్కన పార్కు అనే పేరుతో చిన్న ప్రాంగణముంది. లోపల పిచ్చిమొక్కలు బలిసిపోయి వున్నాయి. రోడ్లూ భవనాల శాఖవాళ్ళు పడేసిన పెద్ద దిబ్బొకటుంది. సిగరెట్టు పీకలూ, ఖాళీ సీసాలూ, చినిగిన ప్లాస్టిక్ కవర్లూ, దినపత్రికల తుక్కు కాగితాలూ ఆ చోటును యెన్ని రకాల అసాంఘిక కార్యక్రమాల వేదికో నిరూపించి చూపిస్తున్నాయి. అటువైపు దిగువున వున్నది యిప్పుడు నగరానికి శ్మశానంగానూ, మురికి కాలవల సంగమంగానూ వుపయోగపడుతోంది.

చెడు వాసనను భరిస్తూ మండపం ముందున్న రాతి మెట్లపైన కూర్చున్నాం. కళ్ళు మూసుకుని పెద్దగా ప్రయత్నం చేసి 13 వ శతాబ్దంలో అక్కడ తిక్కన మహాభారతం రాస్తున్న సందర్భంలో, ఆ చోటెలా వుండేదో వూహించడానికి ప్రయత్నించాను.

అదొక తెల్లవారుజాము. సూర్యోదయానికి ముందే నదిలోకి దిగి స్నానం చేసివచ్చి, మండపంలో చాపపై కూర్చుని, పూజ ముగించి, తాటాకుల పుస్తకం ముందు పెట్టుకుని మహాభారత రచనను కొనసాగించి వుంటారు తిక్కన. నది శుభ్రంగా, జలతరంగిణిలా మృదు మధురంగా సవ్వడిచేస్తూ సాగిపోతూ వుంటుంది. వుదయపు గాలులు శరీరాన్ని తాకుతూ పరవశం కలిగిస్తుంటాయి. గట్టుపైన చెట్లలోంచి కోయిల కూతలూ, పక్షుల కిలకిలా రావాలూ వినబడుతూ వుంటాయి. మండపంలో తిక్కన మహాభారత రచనలో లీనమైపోయి వుంటాడు.

యెక్కడి మహాభారతం? నాటి హస్తినాపురమైన ఢిల్లీ నుంచీ నెల్లూరు కెంత దూరం? తిక్కనసలు హస్తినాపురమెప్పుడైనా చూసి వుండే అవకాశముందా? ఆయన గుంటూరుకూ, వరంగల్లుకూ వెళ్ళి వచ్చారనే సమాచారం దొరుకుతోంది. వుత్తర భారతంలోని జీవనది యమునను ఆయన చూసే ఆస్కారమే లేదు. సంస్కృత మహాభారతాన్ని తెలుగువాళ్ళ ఆస్థిగా మార్చిన మహత్తరమైన కవి గదా తిక్కన! ఆయన చేసింది యాంత్రికమైన అనువాదం గాదు. అదొక గొప్ప అనుసృజన. మహాభారతాన్ని ఒకచేత్తో భాషాంతరీకరణమేగాదు, ప్రాంతీయీకరణం గూడా చేసిన మహాకవి తిక్కన. భారతంలోని పాత్రలకంతా తెలుగుతనాన్ని నేర్పించి తెలుగువాళ్ళుగా మార్చి పారేశాడాయన. దాన్ని ఎంతగా తెలుగువాళ్ళ రక్తంలో కెక్కించాడంటే, మహాభారతం లేని జీవితాన్ని తెలుగువారెవరూ వూహించలేరు. ఆయన ప్రభావం నెల్లూరు సీమను ఆనుకుని వున్న పాత ఆర్కాటు జిల్లాలో –తొండనాడులో మరింత బలంగా కనబడుతుంది. యిక్కడ ప్రతిసంవత్సరం పఙ్జెనిమిది రోజులపాటూ సాగే భారత యజ్ఞంలో, పగల్లో హరికథ రూపంలోనూ, రాత్రుల్లో వీధినాటకాలుగానూ భారతాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. హరికథల్లోనూ, వీధి నాటకాల్లోనూ వినిపించే పద్యాలన్నీ తిక్కనవే! ఆయనలోని నాటకీయత, పాత్రచిత్రణ అనితర సాధ్యమైంది.

పెన్నా తీరంలో పుట్టి అక్కడే ఆనీళ్ళు తాగుతూ పెరిగి ఆ ప్రాంతపు రాజుకు ఆత్మీయుడై రాజకీయ వ్యవహారాలను చక్కబెట్టిన, ఆ పాత తిక్కనకు యింత అపురూపమైన కవితాశక్తి, సృజనాత్మకత, రచనా పటిమ ఎలా అబ్బివుంటాయి? ఆ మహత్తరమైన శక్తి యీ పెన్నా నది నీటిలో యెక్కడ దాగి వుంది?

నది గుర్తుకు రాగానే నా ఆలోచనలు మళ్ళీ ప్రస్తుతానికి వచ్చాయి. ఆ నది ఏమయింది? ఆ ప్రశాంత వాతావరణమెక్కడ? పోనీ ఆ మహాకవి జ్ఞాపకాలనైనా మనం కాపాడుకుంటున్నామా? నెల్లూరు పట్టణానికి పది మైళ్ళ దూరంలో వుండే పాటూరు తిక్కన స్వగ్రామం. అక్కడ తిక్కన యజ్ఞం చేసిన దాఖలాలున్న సిద్ధేశ్వరాలయం కూలిపోవడానికి సిద్ధంగా వుంది. ఆ గుడి ప్రాంగణంలో తిక్కన రోజూ స్నానం చేస్తూ వుండిన బావి పూడిపోతోంది. తిక్కన ఘంటాన్ని వుంచుకొనే వొరను ఇప్పటికీ పాటూరులో వున్న ఆయన వారసులు పదిలపరిచివున్నారట! ఆయన రుద్రాక్షలూ, పతకంగూడా! యిప్పటి రంగనాధస్వామి గుడి ప్రక్కనే తిక్కన హరిహరనాధుని గుడి కట్టించాడట. కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం వరకూ దాని అవశేషాలు నది గట్టున స్పష్టంగా కనబడుతూ వుండేవట! అన్నీ కాలగర్భంలో కొట్టుకుపోయాయి.

నెల్లూరులో ప్రసిద్ధి పొందిన వర్ధమాన సమాజం వాళ్ళు 1970 వరకూ తిక్కన జయంతినీ, కవిత్రయ జయంతీ జరిపేవాళ్ళు. యిప్పుడావైభవమూ తగ్గిపోయింది. తిక్కన పూర్వీకుల గుంటూరులో వొక బడీ, వొక చిన్న గ్రంధాలయమూ అనామకంగా సాగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది.

ఆంధ్రావని మోదం పొందేటట్టుగా మహాభారతం రాస్తున్నానని చాటుకున్న తొలికవి తిక్కన. ఆయన రచన ప్రసిద్ధులైన షేక్స్‌పియర్, హోమర్, దాండే, వర్జిల్‌ల రచనలకెంతమాత్రమూ తీసిపోదు. అంత కంటే గొప్పే అని మనమంతా నమ్ముతాం. ఆయన తెలుగువాడి ప్రతిభకు పతాకం. ఆయనది అనితర సాధ్యమైన అసాధారణ ప్రతిభ. ఆయన జ్ఞాపకాల్ని పదిలపరచుకునే తీరు యిదేనా? ❊

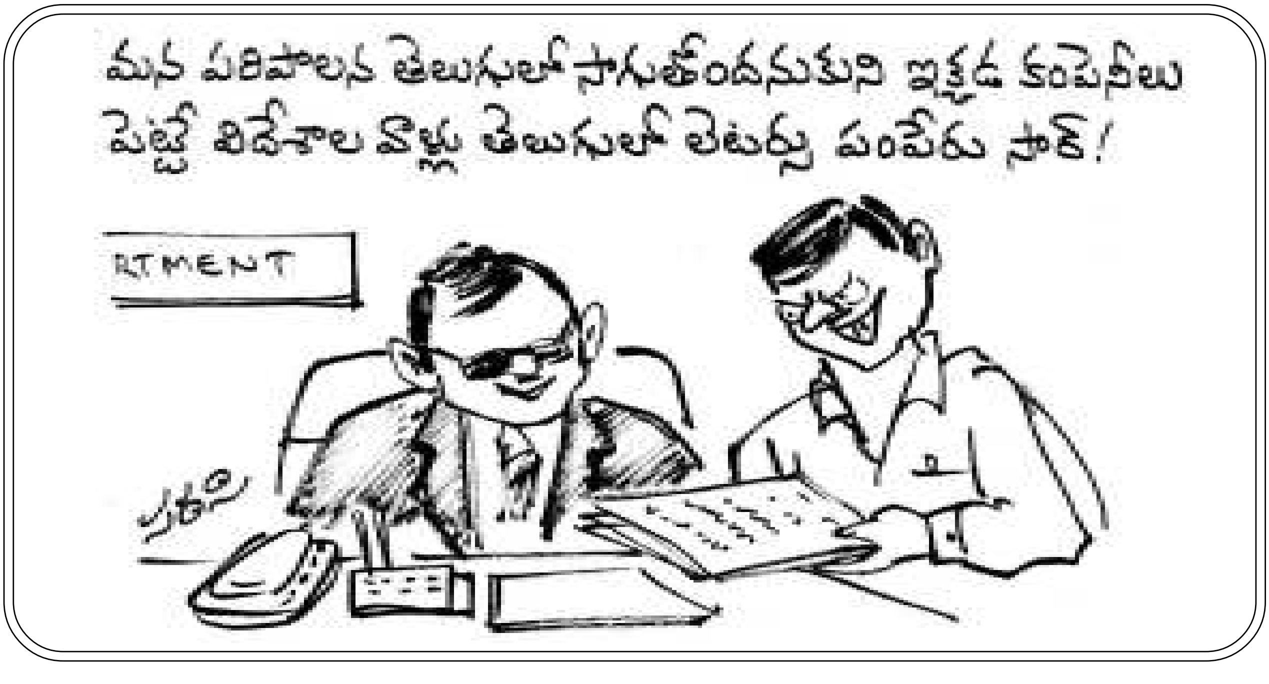

తూర్పువేంగిచాళుక్యులు

-డా॥ ఈమని శివనాగిరెడ్డి
సెల్ : 98485 98446

క్రీ.శ. 609లో పట్టాభిషిక్తుడైన బాదామీ (పశ్చిమ) చాళుక్యరాజు రెండో పులకేశి మహా పరాక్రమవంతుడు. దక్షిణాపథంపైన పూర్తి ఆధిపత్యం సాధించటానికి దండయాత్రలు జరిపి కదంబులు, పశ్చిమ గాంగులు, అలూపులు, మౌర్యులు, నళులు, లాట, ఘూర్జరులను జయించి, ముందుగా మొత్తం కర్ణాటకపైన, తరువాత మహారాష్ట్రను, దక్షిణ గుజరాతు వరకూ ఆక్రమించాడు. అటు తరువాత అస్థిర రాచరికంలోనున్న తీరాంధ్రను సొంతం చేసుకోవాలని క్రీ.శ. 617వ సం॥లో దాడి సల్పాడు. తీరాంధ్రలో పాలన సాగిస్తున్న దుర్జయులను జయించి, వారి భూభాగాలను బాదామీ రాజ్యాంతర్భాగం చేశాడు. అయితే విశాల భూభాగాన్ని పాలించటం కష్టంగాబట్టి, తన తమ్ముడైన కుబ్జవిష్ణు వర్ధనునికి తీరాంధ్ర పాలన అప్పగించి యువరాజుగా ప్రకటించాడు. క్రీ.శ 617 నుంచి 623 వరకు రెండో పులకేశి ఆజ్ఞల మేరకు తీరాంధ్రాన్ని యువరాజుగా పాలించిన విష్ణువర్ధనుడు, క్రీ.శ. 624 నుంచి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పెదవేగిని రాజధానిగా, స్వతంత్రుడై తూర్పు (వేంగీ) చాళుక్య రాజ్య స్థాపకుడిగా గుర్తింపు పొందాడు. అలా ప్రారంభమైన తూర్పు చాళుక్య రాజవంశం క్రీ.శ 11వ శతాబ్దిదాకా దాదాపు 450 ఏళ్ల పాటు తీరాంధ్రాన్ని పాలించింది.

తూర్పు చాళుక్య రాజుల్లో కుబ్జవిష్ణువర్ధనుడు (క్రీ.శ. 624-42), మొదటి జయసింహుడు (కీ.శ. 643- 673), ఇంద్ర భట్టారకుడు (క్రీ.శ 673), రెండో విష్ణువర్ధనుడు (క్రీ.శ. 674-682), మంగి యువరాజు (క్రీ.శ 682-706), రెండో జయసింహ వల్లభుడు (క్రీ.శ. 706-718), కొక్కిలి (క్రీ.శ 718), మూడో విష్ణువర్ధనుడు (క్రీ.శ. 719-754), గుణగ విజయాదిత్యుడు (క్రీ.శ.849-892), మొదటి చాళుక్య భీముడు (క్రీ.శ.892-922), నాలుగో విజయాదిత్యుడు (క్రీ.శ. 922), మొదటి తిమ్మరాజు (క్రీ.శ. 922-926), కంఠిక (రెండో) విజయాదిత్యుడు (క్రీ.శ. 928-29), రెండో యుద్ధమల్లుడు (క్రీ.శ 930-934), రెండో చాళుక్య భీముడు (క్రీ.శ. 935-945) రెండో అమ్మరాజు (క్రీ.శ 945-970) దానార్ణవుడు (క్రీ.శ. 970-73), జటాచోడభీముడు (క్రీ.శ. 973-999), మొదటి శక్తివర్మ (క్రీ.శ. 999-1011), విమలాదిత్యుడు (క్రీ.శ 1011-18), మొదటి రాజరాజు (రాజ రాజ నరేంద్రుడు క్రీ.శ. 1019- 1061), రెండో శక్తివర్మ క్రీ.శ. 1061-62), విజయాదిత్యుడు (క్రీ.శ. 1062), కులోత్తుంగ రాజేంద్రుడు (క్రీ.శ.1070), ఏడో విజయాదిత్యుడు (క్రీ.శ. 1070-1075) ముఖ్యులు. ఏడో విజయాదిత్యుని మరణంతో తూర్పు (వేంగీచాళుక్య యుగం అంతరించి చోళ సామ్రాజ్యాంతర్భాగ మైంది. తంజావూరు నుంచి పాలిస్తున్న కులోత్తుంగ చోళుని అధి కారానికి లోబడి, తీరాంధ్రను, తెలుగు చోడ(డ)ళ సామంతరాజులు నెల్లూరు, చందోలు, కొణిదెనల నుంచి పాలించగా, రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని బాణ, వైదుంబ, నొలంబ- పల్లవ రాజులు సామంతులుగా పాలించారు.

వేంగీ (తూర్పు) చాళుక్య రాజ్యస్థాపకుడైన (కుబ్జ) మొదటి విష్ణువర్ధనుని (క్రీ.శ 624-642) గురించి తిమ్మాపురం, చీపురుపల్లి, కొప్పారం, చేజెర్ల శాసనాలు, రెండో పులకేశి కొప్పరం, గుంగ విజయాదిత్యుని కొట్లపట్టు, మొదటి చాళుక్య భీముని పండిపాక, దానార్ణవుని కందయం శాసనాలు తెలియజేస్తున్నాయి. ఇతనికి **యువ రాజు విషమసిద్ధి** (విషమమైన స్థల, జలదుర్గాలను జయించిన) **మకర ధ్వజుడు** (మన్మథుడు) అనే బిరుదులున్నట్లు శాసనాల్లో ప్రస్తావించ బడింది. కుబ్జవిష్ణువర్ధనుని తరువాత రాజైన అతని పెద్ద కొడుకు మొదటి జయసింహుని (క్రీ.శ. 614-73) గురించి విప్పర్ల, పులిం బూరు, పెదమద్దాలి, పెదవేగి, నిడమట్టు శాసనాలు తెలియ జేస్తు న్నాయి. ఇతనికి **సర్వలోకాశ్రయ, సర్వసిద్ధి** అనే బిరుదులున్నాయి. ఇతడు విడుదల చేసిన విప్పర్ల శాసనమే తూర్పు చాళుక్యులు విడుదల చేసిన **మొదటి తెలుగు శాసనం**గా గుర్తింపు పొందింది. మొదటి జయసింహునికి పిల్లలు లేనందువల్ల, ఇతని సోదరుడైన ఇంద్రభట్టా రకుడు క్రీ.శ. 673లో సింహాసనమెక్కి కేవలం ఏడురోజులు మాత్రమే పాలించి, కొండనాగూరు శాసనాన్ని వేయించి, **త్యాగధేను, మకరధ్వజ** అనే బిరుదులను ధరించాడు. ఇంద్ర భట్టారకుని తరువాత అతని కుమారుడైన రెండో విష్ణు వర్ధనుడు (క్రీ.శ. 673-681) రాజైనాడు. ఇతనిని గురించి పమిడిముక్కల, రేయూరు, మట్టెవాడ శాసనాలు వివరిస్తున్నాయి. ఇతనికి **సర్వలోకాశ్రయ, విషమసిద్ధి మకరధ్వజ, ప్రళయాదిత్య** అనే బిరుదులున్నాయి. రెండో విష్ణువర్ధనుని తరువాత, అతని కొడుకైన మంగి యువరాజుగా పట్టాభిషిక్తుడై క్రీ.శ. 681 నుంచి 705 వరకూ వేంగి నుంచి పాలించాడు. ఇతడు రాజైనా కూడ **యువరాజు**గానే పిలువబడినాడు. చందలూరు రాగిరేకు శాస నాలు, మద్రాస్ మ్యూజియం ఫలకాలు, ఏడువాడల పాలెం రాగిరేకు శాసనం, లక్ష్మిపురం శాసనాలు, ముంజేరు శాసనాలు ఇతని గుణ గణాలను వివరిస్తున్నాయి. ఇతనికి **సకలలోకాశ్రయ, విజయసిద్ధి, సమస్త భువనాశ్రయ** అనే బిరుదులున్నాయి.

మంగి యువరాజు తరువాత అతని కొడుకుల్లో ఒకడైన రెండో జయసింహుడు (క్రీ.శ.705-718) రాజైనాడు. ఇతనికి **సర్వలోకా శ్రయుడు, నిరవద్యుడు, సర్వసిద్ధి** అనే బిరుదులున్నట్లు నేరూరు రాగిరేకు శాసనాలు వివరిస్తున్నాయి. రెండో జయసింహుని తరువాత, దాయాదుల పోరులో గెలిచిన అతని తమ్ముడు కొక్కిలి క్రీ.శ. 718లో రాజై 6 నెలలు మాత్రమే పాలించాడు. ఇతని అన్న మూడో విష్ణువర్ధ నుడు, కొక్కిలిని పారదోలి సింహాసనాన్నాక్రమించగా కొక్కిలి పారి పోయి విశాఖపట్నం జిల్లా యలమంచిలిని రాజధానిగా చేసుకొని పాలించి యలమంచిలి చాళుక్య వంశాన్ని స్థాపించాడు. విక్రమాదిత్య భట్టారకుడని కూడా పిలువబడిన కొక్కిలికి **విజయసిద్ధి** అనే బిరుదు న్నట్లు, ఇతన్ని గురించి లభ్యమైన ముంజేరు రాగిరేకు శాసనంలో ఉంది.

కొక్కిలిని పారదోలి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించిన మూడో విష్ణువర్ధ నుడు క్రీ.శ. 718 నుంచి 753 వరకూ పాలించాడు ఇతని కాలంలో నెల్లూరు జిల్లాలోని బోయకొట్టాలను పల్లవరాజైన రెండో నందివర్మ ఆక్రమించుకొన్నాడు. మూడో విష్ణువర్ధనునికి **సమస్త భువనాశ్రయ,**

త్రిభువనాంకుశ, విషమసిద్ధి అనే బిరుదులున్నాయి. మూడో విష్ణువర్ధనుని తరువాత, అతని పట్టపురాణి విజయమహాదేవికి పుట్టిన మొదటి విజయాదిత్యుడు, క్రీ.శ. 753లో సంహాసనాన్ని అధిష్ఠించాడు ఇతనికి **పరమేశ్వర, పరమభట్టారక, మహారాజాధిరాజ, త్రిభువనాంకుశ, సమస్త భావనాశ్రయ** అనే బిరుదులున్నాయి. రాష్ట్రకూట రెండో గోవిందుని శ్రీలాస్ శాసనం క్రీ.శ. 769 నాటికి విజయాదిత్యుడు అతనికి లొంగి పోయాడని తెలియజేస్తుంది. మొదటి విజయాదిత్యుని తరువాత క్రీ.శ. 771లో పట్టాభిషిక్తుడై క్రీ.శ. 806 వరకూ పాలించిన నాలుగో విష్ణువర్ధనునికి బిరుదులున్నట్లు ఆధారాలు దొరకలేదు.

నాలుగో విష్ణువర్ధనుని వారసుడైన అతని పెద్దకుమారుడు రెండో విజయాధిత్యుడు క్రీ.శ. 806లో వేంగి ప్రభువైనాడు. అధికారాన్ని అంగీకరించని తమ్ముడు భీమసలునితో విజయాదిత్యుడు 12 ఏళ్ళపాటు పోరాడాల్సి వచ్చింది. రెండో విజయాధిత్యునికి **నరేంద్రమృగరాజు, విక్రమధావళి, చాళుక్యరామ** అన్న బిరుదులున్నాయి. తరువాత రాజైన ఐదో విష్ణువర్ధనుడు క్రీ.శ. 846-848 వరకూ పాలించి **కలి** అన్న బిరుదును ధరించాడు. ఇతని తరువాత ఇతని మొదటి కుమారుడైన విజయాదిత్యుడు క్రీ.శ. 848లో రాజై క్రీ.శ.891 వరకూ పాలించాడు. సాతులూరు శాసనంలో ఇతని గురించిన వివరాలున్నాయి. ఇతనికి **వల్లభి, గుణక (గ) నల్లాట. పరచక్రరామ, త్రిపుర మర్త్యమహేశ్వర, పృధ్వీవల్లభ, దక్షిణాపతి** అనే బిరుదులున్నాయి.

గుణగ విజయాదిత్యుని తరువాత, అతని తమ్ముడి కొడుకైన మొదటి చాళుక్య భీముడు క్రీ.శ. 892లో సింహాసన మెక్కి క్రీ.శ. 922 వరకూ పాలించినట్లు పండిపాక, కురవి, ఈడేరు, బెజవాడ రాగిరేకు శాసనాలు, మల్లప్ప దేవుని పిఠాపురం శాసనం, అత్తిలి, బెజవాడ ఇంద్రకీలాద్రి శాసనాలు ఇతనికి సంబంధించిన వివరాలనందిస్తున్నాయి. ఇతనికి బిరుదులున్నట్లు తెలియరాలేదు. క్రీ.శ. 922లో మరణించిన మొదటి చాళుక్య భీముని తరువాత, అతని ముగ్గురు కుమారుల్లో పెద్దవాడైన ఇరిమర్తి గండడు యుద్ధభూమిలో మరణించగా, రెండో కుమారుడైన నాలుగో విజయాదిత్యుడు రాజైనాడు గాని కేవలం ఆరునెలలు మాత్రమే పాలించాడు. ఇతనికి **కొల్లభిగండ** (ఎదిరించిన వారిని హతామార్చేవాడు) అనీ, **కొల్లభిగండ భాస్కరుడనీ**, **కలియర్త్యంక** అనీ, **కలియర్త్యంకగండ**డని బిరుదులున్నాయి.

నాలుగో విజయాదిత్యుని తరువాత అతని కొడుకైన మొదటి అమ్మిరాజు, వేంగి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించి క్రీ.శ. 922 నుంచి 928 వరకూ పాలించాడు. అంతఃకలహాలతో, శత్రురాజుల పోరులతో సతమౌతూనే ఇతడు ఆరేళ్ళు నెట్టుకొచ్చాడు. ఇతనికి **రాజమహేంద్రదనీ** (రాజమహేంద్ర వరాన్ని ఇతడే నిర్మించాడని కొందరు నమ్ముతున్నారు) **విష్ణువర్ధనుడ**నీ బిరుదులు పొందాడు. ఇతడు విడుదల చేసిన ఈడేరు, నూతిమడుగు రాగిరేకు శాసనాలు ఇతని వివరాలనందిస్తున్నాయి. మొదటి అమ్మిరాజు మరణించిన తరువాత అతని కొడుకు ఐదవ బేత విజయాదిత్యుడు, లేక కంఠిక విజయాదిత్యుడు క్రీ.శ. 928లో రాజ్యానికొచ్చాడు. ఇతడు అధికారం చేపట్టిన 15 రోజులకే మొదటి యుద్ధమల్లుని కుమారుడైన తాళుడు, అతన్ని పదవి నుంచి తొలగించి తాను రాజైనాడు. కొద్దికాలానికే రెండో విక్రమాదిత్యుడు. తాళుణ్ణి చంపి క్రీ.శ. 928లో వేంగికి రాజై, సంవత్సరం పాటు పాలించి, వందయుద్ధాలు చేసి రాజ్యాన్ని సుస్థిర పరచటమేకాక, మొదటి చాళుక్య భీముని తరువాత కోల్పోయిన కళింగ భూభాగాన్ని తిరిగి వేంగి రాజ్యంలో కలిపాడు.

క్రీ.శ.929లో, రెండో విక్రమాదిత్యుని చంపి, మొదటి అమ్మిరాజు కుమారుడైన భీముడు సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించి, కేవలం ఎనిమిది నెలలపాటు మాత్రమే పాలించగలిగాడని రెండో చాళుక్య భీముని దిగుబర్రు శాసనం తెలియజేస్తుంది. ఇతని కాలంలో వేంగీ రాజ్యంలో అరాచకం ప్రబలినట్లు రెండో అమ్మిరాజు మలియంపూడి శాసనం చెబుతుంది. చరిత్ర పునరావృతమౌతుందన్నది సత్యం. భీముని చంపి తాళుడి పెద్ద కుమారుడైన రెండోయుద్ధమల్లుడు క్రీ.శ. 930లో రాజైనాడు. అయితే ఇతడు బెజవాడను రాజధానిగ చేసికొని పాలించాడు. బెజవాడలో కార్తికేయునికి ఆలయాన్ని నిర్మించాడు. ఇతని బెజవాడ శాసనం తెలుగు భాషా చరిత్రలో ప్రముఖస్థానాన్ని ఆక్రమించింది. ఇతడు క్రీ.శ. 935 వరకూ పాలించాడు గానీ బిరుదుల సమాచారం అందుబాటులో లేదు.

రెండో యుద్ధమల్లుని తరువాత, కొల్లభిగండ నాలుగో విష్ణువర్ధనుని కుమారుడైన రెండో చాళుక్య భీముడు క్రీ.శ. 935లో అధికారాని కొచ్చి 10 ఏళ్లపాటు పాలించాడు. అనేక యుద్ధాల్లో గెలిచి, **ఇమ్మడి చాళుక్యభీమ, గండమహేంద్ర, రాజమార్తాండ, రాజభీమ, బృహద్భీమ** అనే బిరుదులు ధరించాడు. రెండో చాళుక్య భీముని తరువాత, అతన్ని రెండో భార్య లోకాంబికకు పుట్టిన రెండో అమ్మిరాజు క్రీ.శ. 945లో అధికారాన్ని స్వీకరించి 970 వరకు పాలించాడు. ఇతడు విజయాదిత్యుడు అనే పేరును స్వీకరించి ఆరో విజయాదిత్యునిగా గుర్తించబడినాడు. రెండో యుద్ధమల్లుని కొడుకు బాదీపుడు, ఇతనితో తలపడి అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్నాడు. తరువాత రెండో అమ్మిరాజు సవతి సోదరుడైన దానార్ణవుడు రాష్ట్రకూటుల సాయంతో, అమ్మిరాజును తొలగించి, అధికారాన్ని చేపట్టాడు. కొంతకాలం కళింగలో తలదాచుకొన్న రెండో అమ్మిరాజు మళ్లీ వేంగి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించాడు. రెండో అమ్మరాజుకు **కవిగాయక కల్పతరువు** అన్న బిరుదుంది. తరువాత జరిగిన (క్రీ.శ. 970) యుద్ధంలో, దానార్ణవుడు రెండో అమ్మిరాజును చంపి రాజై క్రీ.శ. 973 వరకూ పాలించాడు. రెండో అమ్మరాజు బావమరిది, అయిన తెలుగు చోడవంగానికి చెందిన జటాచోడ భీముడు, క్రీ.శ. 973లో ప్రతీకారంలో భాగంగా, దానార్ణవుని చంపి అధికారాన్ని చేజిక్కించుకొని క్రీ.శ. 998 వరకూ పాలించాడు. ఇంతలో దానర్ణవుని చిన్నకొడుకైన విమలాదిత్యునికి, రాజరాజ చోళుడు, తన కూతురు కుందవ్వనిచ్చి పెళ్లి చేశాడు. వేంగిలో మళ్లీ చాళుక్యపాలనీ తేవడానికి, దానార్ణవుని పెద్ద కొడుకైన మొదటి శక్తి వర్మకు, రాజరాజ చోళుడు, పెద్దసైన్యాన్ని జటాచోడ భీమునిపై యుద్ధానికి పంపాడు. ఈ యుద్ధంలో జటాచోడ భీముడు మరణించగా, మొదటి శక్తివర్మ క్రీ.శ. 999లో వేంగి ప్రభువై క్రీ.శ. 1011 వరకూ ఏలాడు. మొదట శక్తివర్మ **చాళుక్య చంద్రుడ**నే బిరుదును ధరించాడు.

మొదటి శక్తివర్మకు సంతానం లేనందున, అతని తరువాత అతని తమ్ముడు విమలాదిత్యుడు క్రీ.శ. 1011లో రాజై 1118 వరకూ పాలించి **రాజమార్తాండ, ముమ్మడి భీమ** అనే బిరుదులను ధరించాడు. విమలాదిత్యుడు తనకు కుందవ్వ ద్వారా జన్మించిన **రాజరాజు**ను **యువరాజు**గా ప్రకటించాడు. విమలాదిత్యుడు చనిపోయిన తరువాత యువరాజైన రాజరాజు సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించగా,

అతని సవతి సోదరుడైన విజయాదిత్యుడు కళ్యాణ చాళుక్య రాజైన జగదీకమల్ల రెండో జయసింహుని సాయంతో అతన్ని పదవీచ్యుతుణ్ణి గావించి, వేంగిసింహాసనాన్ని ఆక్రమించాడు. రాజరాజు మేనమామ రాజేంద్రచోళుడు తన కుమారై అమ్మంగాదేవిని **రాజరాజు** కిచ్చి పెళ్లి చేసి, విజయాదిత్యుని ఓడించి, రాజరాజుకు క్రీ.శ. 1022 ఆగస్టు 16వ తేదీన తిరిగి పట్టాభిషేకం జరిపించి వేంగిని స్వాధీనం చేశాడు. అది కవి నన్నయను పోషించి, రాజమహేంద్ర వరాన్ని నిర్మించిన **రాజరాజు**, **రాజరాజ నరేంద్రుడ**న్న బిరుదుపొంది. క్రీ.శ. 1061 వరకూ పాలించాడు.

రాజరాజ నరేంద్రుని తరువాత, అతని సవతి సోదరుడైన విజయాదిత్యుడు రాజ్యాన్ని ఆక్రమించి, సింహాసనంపై తన కుమారుడైన రెండో శక్తివర్మను క్రీ.శ. 1061, అక్టోబరు 18వ తేదీ గురువారం నాడు పట్టాభిషిక్తుణ్ని చేసి, కర్ణాటకకు వెళ్లాడు. ర్యాలి రాగిరేకు అతడు కేవలం ఒకడు సం॥ మాత్రమే పాలించాడని పేర్కొంటుంది. చోళులతో జరిగిన యుద్ధంలో రెండో శక్తివర్మ చనిపోగా ఏడో విజయాదిత్యుడు రాజ్య భారం వహించటానికి తిరిగి వచ్చి క్రీ.శ.1061లో పాలన చేపట్టాడు.

అయితే, ఏడో విజయాదిత్యుడు చాళుక్యులతో చేతులు కలపటం నచ్చని వీరరాజేంద్రచోళుడు వేంగిపై దండెత్తి, అతన్ని ఓడించి, రాజరాజనరేంద్రుని కొడుకు రాజేంద్రుని సింహాసనంపై కూర్చోబెట్టాడు. ఇతడు క్రీ.శ. 1068 నుంచి 1070 వరకూ పాలించాడు. రాజకీయ ఘూర్ణరుల కారణంగా, రాజేంద్రుడు గంగైకొండచోళ పురానికి వెళ్లి చోళ సింహసనాన్ని అధిష్ఠించాడు. ఇదే అదనుగా, ఏడో విజయాదిత్యుడు తిరిగి వచ్చి క్రీ.శ. 1070లో అధికారం చేపట్టి, క్రీ.శ. 1075 వరకూ పాలించాడు.

విజయాదిత్యుని మరణంతో చోళ దేశంలోనున్న రాజేంద్రుడు మళ్లీ తిరిగొచ్చి అధికారాన్ని చేపట్టినా, అతడు చోళదేశంలోనే ఉండటానికి నిర్ణయించుకొన్నందున, వేంగిరాజ్యం స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని కోల్పోయి చాళుక్య చోళ సామ్రాజ్యంలో భాగమైంది. రాజేంద్రుని కుమారుడు రాజప్రతినిధులుగా అధికారం చలాయించినా, తీరాంధ్రలో తూర్పు చాళుక్యుల సామంతులైన చందోలు (వెలనాటి) చోడులు, నెల్లూరు చోడులు, తెలుగు చోడులుగా స్వతంత్రపాలన సాగింది. తూర్పు చాళుక్య వంశం అంతరించింది.

ఇది క్రీ.శ. 1075 వం సం॥ నాటిమాట. ❊

బాలల నవ్వులు - వికసించే పువ్వులు

-రుక్కు
చరవాణి
93902 79127

1. బాలల నవ్వులు
వికసించే పువ్వులు
అంగ్రేజీ మీడియం
పిల్లల భవితకు చేటే

2. అంగిరేజి చదువు అని
పోరణ్ణి బడికి తోలా
దారిలో కోతిని చూచి
మమ్మీ అనలా, అమ్మోయ్ అన్నాడు

3. తెలుగు సొగసు
ఏ భాషకైనా ఉందా
ఛందస్సులో పద్యం
తెలుగు బాస సొత్తు

4. యాభై ఆరు లక్షరాలు
తెలుగు స్వంతహక్కు
తలకట్టు దాని ఠీవి
ఏభాషకుంది ఈ ఈవి

5. కాలం మారిందా
ఏలికలు మారుస్తున్నారా!
తెలుగుకు తెగులు
తెచ్చిపెట్టింది ఏలే దొరలేగా!

6. తెలుగు నేర్చుకో చక్కగా
పరభాషలు నీ ఒడిలో
తేలిగ్గా చేరిపోతై
అమ్మభాష అమృతమే

7. మన తెలుగు నుడి అప్పుడు
రాజపోషణలో
ఆ పాటలే పాడాయి
నేటినుడి ప్రజల పాటే

8. రాగాలాపనలో
తెలుగు గొప్పతనం
ఏ భాషకున్నది ఈ గొప్ప
అయినా గర్వం లేదు
వినయం విజ్ఞత మన నుడిదే

9. "అమ్మనుడి" చదువు
ఎన్నో సంగతులు ఉన్నై
పదిమందికి పంచు
పది దివ్వెల వెలిగించు

10. మన అమ్మపాలనుండే మనం
అమ్మనుడిని నేర్చాం
అమ్మ మన దేవతే
అమ్మనుడి మనకు దైవమే
తెలుగు బడికై పోరాడుదాం
కదం కలిపి పదండి ముందుకు.

పిట్టచూపు

నగదురహిత లావాదేవీలతోపాటు నల్లధనం మూలాలు ఛేదించాలి

-చలసాని నరేంద్ర,
98495 69050

దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ పురోగతికి ప్రధాన అడ్డంకిగా ఉండటమే కాకుండా, దేశంలో అవినీతి విచ్చలవిడిగా వ్యాపించడానికి దోహదం చేస్తున్న పెద్ద నోట్లను ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోడీ రద్దు చేయడం ద్వారా దేశంలో ఒక పెద్ద దుమారాన్ని లేపారు. ఆర్థికంగా ఒక పెద్ద మార్పుకు దారితీయక తప్పని పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. 2014 ఎన్నికల సమయంలో దేశ ప్రజలు బిజెపికి వోటు వేయడం, ముప్పై ఏళ్ళ అనంతరం ఒక పార్టీకి లోక్‌సభలో సంపూర్ణ ఆధిక్యత ఇవ్వడంకు దారి తీసిన ప్రధాన అంశాలలో అవినీతి, నల్లధనం ముఖ్యమైనవి. మోడీ ప్రధానిగా ఎన్నికైతే వాటిని అరికడతారని ప్రజలలో నెలకొన్న విశ్వాసం కూడా అందుకు దారితీసింది.

అయితే ఆ దిశలో ఆయన ప్రభుత్వం నిర్ణయాత్మక చర్యలు తీసుకోలేక పోతున్నదని విమర్శలు చెలరేగడం, ప్రజలలో అసంతృప్తి వ్యక్తం అవుతూ ఉండడంతో అకస్మాత్తుగా ఈ చర్య తీసుకున్నట్లు అర్ధం అవుతున్నది. ఈ చర్య తీసుకోగానే దేశ వ్యాప్తంగా సంచలనం కలిగించడంతోపాటు, అవినీతి, నల్లధనం లను అరికట్టడం కోసం కొన్ని ఇబ్బందులు తప్పవనే వేదాంతానికి సాధారణ ప్రజలు కూడా వచ్చారు. అయితే తాత్కాలికం అనుకున్న ఇబ్బందులు తొలగక పోవడం, సాధారణ ప్రజలు ఒకటి, రెండు కొత్త నోట్లకు ఎన్నో ఇబ్బందులు పడవలసి వస్తూ ఉంటే, అక్రమార్కులకు లక్షల, కోట్ల రూపాయల కొత్త నోట్లను బ్యాంకుల నుండి నేరుగా ఇంటికే తెప్పించుకోగల్గుతూ ఉండటం చూసిన ప్రజలు నివ్వెర పోతున్నారు.

మొత్తం బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ పట్ల, ప్రభుత్వ పాలన సామర్ధ్యం పట్ల విశ్వాసం కోల్పోయే ప్రమాదకర పరిస్థితులకు దారితీస్తున్నది. అయితే కేవలం నోట్ల రద్దు వల్లనే లక్ష్యాలు నెరవేరబోవని, అది ఆ దిశలో ఒక ముఖ్యమైన చర్య మాత్రమే అని స్వయంగా ప్రధానమంత్రి పేర్కొనడం గమనార్హం.

బంగారం, వజ్రాలు, షేర్లు, బంగళాలు, భూములు, విదేశీ కరెన్సీ సహా నల్లధనం ఏ రూపంలో ఉన్నా నిర్మూలించి తీరాల్సిందేనని స్పష్టమైన సంకల్పాన్ని ప్రజల ముందు ఉంచారు. అర కొర చర్యలతో ఈ లక్ష్య సాధన సాధ్యం కాదని కూడా స్పష్టం చేశారు.

నల్లధనం ఏ రూపంలో ఉన్నా సమూలంగా నిర్మూలించాల్సిన అవసరం ఉన్నదని నేడు దేశంలో అన్నివర్గాలు గుర్తిస్తున్నాయి. ఈ సందర్భంగా నగదు రహిత లావాదేవీల వైపు ప్రయాణించడమే అందుకు తగు పరిష్కారం అనే అభిప్రాయం కలుగ చేస్తున్నారు. అందుకు పెద్దఎత్తున కసరత్తు చేస్తున్నా అందుకు దేశం, దేశ ప్రజలు సిద్ధంగా ఉన్నారా అనే అనుమానాలు వ్యక్తం అవుతున్నాయి. పైగా సైబర్ నేరాలు ప్రపంచంలోనే ఎక్కువగా జరుగుతున్న మనదేశంలో డిజిటల్ చెల్లింపులు ఏమాత్రం భద్రంగా ఉండగలవో అనే ఆందోళనలు సహితం వ్యక్తం అవుతున్నాయి.

వివిధ రకాల చెల్లింపులకు పాయింట్ ఆఫ్ సేల్ యంత్రాలను పెద్ద ఎత్తున ఉపయోగించడం ప్రారంభమైనది. నగదురహిత లావా దేవీల ద్వారానే దేశ అభివృద్ధి ప్రణాళికలు విజయవంతంగా అమలు చేయడం సాధ్యం కాగలదని విశ్వాసం నేడు పలువురిలో వ్యక్తం అవుతున్నది. తొలుత కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదురైనా అంతిమంగా ఆ దిశలో ప్రయాణం చేయడం ద్వారా దేశాన్ని కొత్త పుంతలు ఎక్కించే విధంగా ప్రగతిపథం పట్టడం సాధ్యం కాగలదనే భావనలను వ్యాప్తి చేస్తున్నారు.

పైగా దేశంలో మూడొంతులకు పైగా ప్రజలకు బ్యాంక్‌లు, ఏ టి యం లు అందుబాటులో లేని సందర్భంలో, 95 శాతంకు పైగా నగదులోనే లావాదేవీలు జరుగుతున్న సమయంలో డిజిటల్ చెల్లింపులు ప్రచారం జరిగినంత సులభంగా అట్టడుగు స్థాయికి చేరుకోవడం కష్టం కాగలదు. మరో వంక కేవలం వ్యాపార, వాణిజ్య, ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలలోనే కాకుండా రాజకీయాలలో, పాలనా యంత్రాంగంలో నల్లధనం ప్రభావాన్ని తగ్గించే దిశగా గట్టి ప్రయత్నాలు జరిగితే గాని ఫలితాలు ఉండవు.

కాగితాలకే పరిమితం అయిన 225 రాజకీయ పార్టీలను భారత ఎన్నికల కమీషన్ రద్దు చేసిన సందర్భంలో కొన్ని పార్టీలు ఒక్క ఎన్నికల్లో కూడా పోటీ చేయకుండా, తమ బ్యాంక్ అకౌంట్‌ల ద్వారా కోట్లాది రూపాయల కార్యకలాపాలు జరుపుతూ ఉండటాన్ని గుర్తించారు. అదే విధంగా రాజకీయ పార్టీల విరాళ సేకరణ, ఎన్నికల వ్యయం వంటి అంశాలలో పారదర్శకతకు ప్రధాన రాజకీయ పార్టీలు సిద్ధంగా లేవు. బిజెపి, కాంగ్రెస్ వంటి జాతీయపార్టీలు తమకు సమకూరిన ఆదాయ వనరులను వెల్లడించడానికి సిద్ధపడటం లేదు. అటువంటి పార్టీల నాయకులు దేశంలో డిజిటల్ చెల్లింపుల ద్వారా

ఆర్థిక వ్యవహారాలలో పారదర్శకతకు సిద్ధపడగలరని భావించలేము.

అయితే నగదు రహిత లావాదేవీలు అంటే నగదును పూర్తిగా రద్దు చేస్తామని అర్థం మాత్రం కాదు. అది సాధ్యం కూడా కాదు. నగదు చెల్లింపులకు డిజిటల్ లావాదేవీలు సమాంతర వ్యవస్థగా మారాలని అంతేకానీ ప్రత్యామ్నాయం కారాదని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి అరుణ్‌జెట్లీ ఈ సందర్భంగా పేర్కొన్నారు. నగదు లేకుండా ఆర్థిక వ్యవస్థ కొనసాగడం అసాధ్యం అని కూడా జెట్లీ స్పష్టం చేశారు. నగదురహిత వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేసుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం పలు ప్రణాళికలను అమలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అయితే నల్ల డబ్బు, నల్ల జబ్బు విధ్వంసమైనప్పుడే ఇది సఫల ప్రయోగమవుతుందని, లేనిపక్షంలో విఫల ప్రయోగంగా మిగిలిపోతుందని తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కె చంద్రశేఖరరావు హెచ్చరించారు. దీనిని విఫల ప్రయోగం కానీయవద్దని ఆయన కోరారు. అందుకు వాటి మూలాలను ఛేదించే ప్రయత్నం జరగాలి.

జన్‌ధన్ ఖాతాల పేరుతో దేశవ్యాప్తంగా 25 కోట్ల అకౌంట్లు తెరిచినా వాటిల్లో ఉన్న మొత్తం రూ 8 వేల కోట్లకు మించి లేవు. సహజ స్వభావంగా మన సమాజంలో నగదు ద్వారా లావాదేవీలు జరపడం అత్యధికంగా ఉంటూ వస్తున్నది. కూరగాయలు, పండ్లు, పలు ఇంటి దినసరి అవసరాల కోసం నగదు వాడుక తప్పక పోవచ్చు. నగదు రహితంగా అడుగులు వేయడంలో కొన్ని ఇబ్బందులు, అనుమానాలు కూడా ఉండవచ్చు. అయితే ఆ దిశలో చేసే ప్రయాణం మన ఆర్థిక వ్యవస్థను, దేశ అభివృద్ధి దిశను మరింతగా బలోపేతం చేయగలవనడంలో మాత్రం మరో అభిప్రాయానికి తావు లేదు.

మన దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ సామర్థ్యం 140లక్షల కోట్ల రూపాయలు అని అంచనా. ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తల అంచనా ప్రకారం దీనిలో నగదు భాగం 12 శాతం మాత్రమే. నగదురహిత లావాదేవీలతో తొలుత కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదురైనా అంతిమంగా ప్రయోజనమే కలుగుతుంది. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఎవరన్నా కొంటేనే దుకాణదారుడికి వ్యాపారం నడుస్తుంది. గుమస్తా, సేల్స్‌మెన్ బతుకుతారు. రైతులు పండించిన పంట మార్కెట్‌కు తేవాలి, కొనుగోళ్లు కచ్చితంగ జరుగాలి. ప్రజలు తమ అవసరాలు తీర్చుకోవాలి.

రోజువారీ ఆర్థిక కార్యక్రమాలకు సహితం నగదు రహిత లావాదేవీలు విస్తరిస్తేనే గానే ఈ ప్రయాణం విజయవంతం కాదు. అందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వాస్తవ పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఆచరణ యోగ్యమైన ప్రయత్నాలు జరపాలి. రాబోయే రోజులలో మనం బ్యాంక్ నుండి తీసుకొనే నగదు మొత్తంపై నిర్దుష్టమైన ఆంక్షలు తప్పవు. అట్లాగే ఒక వ్యక్తి వద్ద ఏమేరకు నగదు ఉండవచ్చో అని కూడా పరిమితులు విధించవలసి రావచ్చు. ఈ ప్రయత్నాలు సాధారణ ప్రజలను ఇబ్బందులకు గురిచేసే విధంగా, సాధారణ ఆర్థిక కార్యకలాపాలను అడ్డుకొనే విధంగా ఉండకుండా జాగ్రత్త పడాలి.

పైగా భారీఎత్తున అవినీతి కార్యకలాపాలకు దోహదపడుతున్న వారు, అక్రమాలకు పాల్పడుతున్నవారు, నల్ల ధనాన్ని పోగుచేస్తున్న వారు ప్రభుత్వంలో కీలక స్థానాలలో ఉన్నవారి చుట్టే ఉన్నారని గమనించాలి. ఈ సందర్భంగా శేఖరరెడ్డి వంటి వారి ఉదంతాలే నిదర్శనం. మంత్రులు, సీనియర్ అధికారుల పేషీలు అంతులేని అవినీతికి కేంద్రాలుగా మారుతున్నాయి. ఎన్నికల్లో నల్లడబ్బును పెంపొందించే యంత్రాలుగా మారుతున్నాయి. ప్రభుత్వంలో కీలకపోస్ట్‌ల నియామకాలలో ప్రతిభ, అర్హతలు, పాలనా సామర్థ్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం లేదు.

కేంద్ర మంత్రివర్గంలోని ప్రత్యక్ష ఎన్నికల ద్వారా రాలేని వారికే, కీలక మంత్రిత్వ శాఖలు అన్నింటిని కట్టబెట్టడం, ఈ సందర్భంగా గమనార్హం. రాజకీయ, న్యాయపర, పరిపాలనాపర సంస్కరణలు సహితం ఈ సందర్భంగా జరగాలి. కేవలం నోట్ల రద్దు వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. సాధారణ ప్రజలను ఇబ్బందుల పాలు చేయడానికే దారితీయగలదు. ❊

నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

కొత్త సంవత్సరం
అందంగా ముస్తాబై
బంగారు పళ్ళెంలో
పట్టుకొస్తోంది మనకోసం
ఎన్నెన్నో పండుగలూ
మరెన్నో సంబరాలూ
ఎన్నెన్నో కొత్తదనాలూ
మరెన్నో ఉత్సవాలూ
ఎన్నెన్నో గమ్యాలూ
మరెన్నో లక్ష్యాలూ
స్వీకరించడానికి
సిద్ధంగా వుందాం.
కన్న కలలు నిజమవడానికి
కష్టపడి పని చేద్దాం
కొత్త సంవత్సరానికి
స్వాగతం పలుకుదాం
సరికొత్త సవాళ్ళకు
సిద్ధమని చెప్పుదాం
మనసులోని బాధలకు
వీడ్కోలు చెప్పుదాం
పెదవిపైన చిరునవ్వుకు
స్వాగతం పలుకుదాం

-గంజాం భ్రమరాంబ,
చరవాణి: 99499 32918

‘తెనుగులెంక’సూక్తులు-18

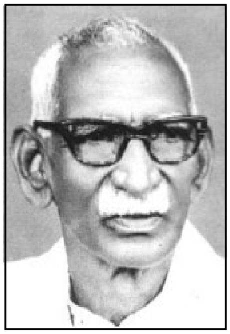

తోరణాలు కట్టి తోమాలియలు వైచి
పొగడు ప్రజల చూచి పొంగి పడక
పదవి లేని నాడు పదిమంది మన్నించు
వడు వెరింగి బ్రతుక వలయు ప్రెగడ

‘తెనుగు లెంక’ ‘అభినవ తిక్కన’
తుమ్మల సీతారామమూర్తి.

ప్రజాస్వామ్యంలో మంత్రి పదవి అంటే రాచరికంలో రాజు పదవి వంటిది. మంత్రి పదవి వస్తే చాలు సామాన్యుడు కూడా మాన్యుడై పోతాడు. విశాలమైన బంగళా, బుగ్గ కార్లు, మంది మార్బలం, వెనక ముందు పోలీసు జీపులు, తన దర్శనం కోసం ప్రజలు పడిగాపులు పడుతూ ఎదురు చూడడం, అయిన దానికి, కాని దానికి ఆహ్వానాలు, శంకుస్థాపనలు, ఆవిష్కరణలు, ఊరే గింపులు, పత్రికలలో అభినందన ప్రకటనలు, ఏది మాట్లాడినా పత్రికల పతాక శీర్షికలలో పేరు- ఇలా హంగు ఆర్భాటాలతో పదవీకాలం గడిచిపోతుంది.

డబ్బుకు, అధికారానికి, సౌఖ్యాలకు, దర్పానికి అలవాటు పడిన మంత్రి ఆ పదవి లేకపోతే బ్రతకలేడు. ఆ పదవిని మళ్ళీ మళ్ళీ సంపాదించటానికి డబ్బును వెదజల్లుతాడు. పార్టీ టిక్కెట్టు ఇచ్చి నందుకు, ఎలక్షన్లలో ప్రచారానికి, ఓట్లు వేసిన జనానికి, ఎమ్మెల్యే గానో, ఎం.పి.గానో గెలిచిన తరువాత వర్గం కూడగట్టు కోడానికి, మంత్రి పదవి మళ్ళీ సంపాదించుకోడానికి లక్షలు, కోట్లు మంచినీళ్ళ ప్రాయంలా ఖర్చు పెడతాడు. మంత్రి పదవి లభించిన తరువాత ఖర్చు చేసిన దానికి కొన్ని వందలరెట్లు అధికంగా, అదనంగా సంపా దించుకుంటాడు.

డబ్బులిచ్చి, సారాపోసి ఓట్లు వేయించుకున్నాం కాబట్టి తనను ప్రశ్నించే హక్కు తన నియోజకవర్గం ప్రజలకు లేదని మంత్రి అనుకుంటాడు. డబ్బు తీసుకొని ఓట్లు వేశారు కాబట్టి మంత్రిని నిలదీసే హక్కు లేదని ప్రజలు అనుకుంటారు. ఈ విధంగా పనులు ఉచితంగా చేయవలసిన అవసరం మంత్రులకు కాని, పనులను ఉచితంగా చేయించుకోగలిగిన అవకాశం ప్రజలకు గాని లేకుండా పోతుంది.

అధికారం ఉన్న కాలంలో మంత్రులు కనిపిస్తే చాలు దండాలు పెడతారు. దండలు వేస్తారు. గ్రామానికి వస్తున్నాడంటే చాలు తోర ణాలు కడతారు. వంది మాగధ స్తోత్రాలతో ఊదర గొడతారు. ఏదయినా కారణంచేత మంత్రి పదవి పోయిందంటే ఆ పదవి ఊడిన మంత్రి పలకరించినా పలకరు. కనిపించినా కన్నెత్తి చూడరు. తమకు ఉపయోగ పడతాడని పదవి ఉన్నకాలంలో పల్లకీలు మోసినవాళ్ళే పదవి పోగానే పగవాళ్ళయిపోతారు. దూరదూరంగా తిరుగుతారు. పదవి ఉన్నప్పుడు పిలిచిన వాళ్ళు పదవి లేనప్పుడు కంటికి కని పించరు. పిలుపుకు అందరు. సభలు, సన్మానాలు, పతాక శీర్షికల్లో పేరు, మంది, మార్బలం, హంగు, ఆర్భాటం అన్నీ మాయమవు తాయి.

అధికారం అనుభవిస్తూ, దర్పాన్ని ప్రదర్శించిన వారు పదవి పదగనీడలో అనంతంగా సంపాదించిన వారు పదవి పోగానే పొందే అనుభవం ఇది. కాని కొద్దిమంది మాత్రం ప్రజాసేవలో పునీతులవు తారు. ప్రజాసేవయే ఊపిరిగా జనంలో జీవిస్తారు. జనంకోసం జీవి స్తారు. ధనం ప్రధానంగా కాక, జనం ప్రధానంగా సేవ చేస్తారు. అలాంటివారికి పదవి ఉన్నా, పదవి లేకున్నా జనబలం ఉంటుంది. దండలు ఉంటాయి. దండాలు ఉంటాయి. సన్మానాలు, ఊరేగింపులు, అన్నీ ఉంటాయి. వాళ్ళు మంత్రిపదవి కోల్పోయినా ప్రజల హృద యాల్లో శాశ్వతంగా పదవిని కలిగి వుంటారు.

అందుచేతనే తుమ్మల " మంత్రి పదవి ఉన్న కాలంలో తోరణాలు కట్టి, దండలు వేసి పొగిడేవాళ్ళను చూచి సంతోషించకూడదు. పదవి లేనినాడుకూడా పదవి ఉన్నప్పుడు ప్రజలు ఎలా గౌరవించారో అదే విధంగా గౌరవింపబడే విధంగా మంత్రులు ప్రజాసేవ చేయాలి. ఆ మార్గాన్ని ఎంచుకోవాలి" అంటూ మంత్రులకు మార్గనిర్దేశనం చేశారు. అలాంటి మంత్రులు ఇప్పుడెంతమంది ఉన్నారు?

-డాక్టర్ నాగభైరవ ఆదినారాయణ,
98497 99711

స్పందనను వ్రాయండి

‘అమ్మనుడి’లో రచనలపై
మీ స్పందనను వ్రాసి పంపండి!
సంపాదకుడు **‘అమ్మనుడి’,**
జి-2, శ్రీ వాయుపుత్ర రెసిడెన్సీ, హిందీ కళాశాల వీధి,
మాచవరం, విజయవాడ-520 004.
ఇ-మెయిల్ : *editorammanudi@gmail.com*

గుండెలోతుల్లోంచి వచ్చేదీ, మనసు
విప్పి చెప్పగలిగేది అమ్మనుడిలోనే.

‘అమ్మనుడి’ లభించుచోట్లు

నవోదయ బుక్ హౌస్, ఆర్యసమాజ్ భవనం ఎదురుగా,
కాచిగుడా. **హైదరాబాదు - 500 027.**
ఫోన్ :040-24652387

మైత్రీ బుక్‌హౌస్, జలీల్ వీధి, కార్ల్‌మార్క్స్‌రోడ్డు
(ఏలూరు రోడ్డు) **విజయవాడ - 520 002**.
ఫోన్ : 9866211995

మణి బుక్‌స్టాల్, షాప్ నెం.58, సందేమార్కెట్,
నెల్లూరు-1. ఫోన్:7386223538.

పుస్తక పరిచయం

"రాగెన్నుల రాజ్జెం"
(మొరసునాడు కతలు)

రాగెన్నులు రాజ్జెమేలేది ఎక్కువగా మొరసునాటి ప్రాంతంలోనే. అక్కడ పండేది రాగులే, తినేది రాగులే. మొరసు అంటే గులకరాతి నేల అని నిఘంటువు అర్ధం. ఇప్పటి ఆంధ్ర, కర్ణాటక, తమిళనాడులలో మూడుముక్కలై నిలిచివున్నదే మొరసునాడు. ఆంధ్రలోని హిందూపురం, బీరంగి కొత్తకోట, మదనపల్లి, పుంగనూరు, పలమనేరు, కుప్పం ప్రాంతాలు,కర్ణాటక లోని గౌరిబిదనూరు, చిక్కబళ్లాపుర, దొడ్డబళ్లాపుర, బెంగళూరు, కోలార్, శ్రీనివాసపుర, చింతామణి, ఆనెకల్లు ప్రాంతాలు, తమిళనాడులోని హోసూరు, డెంకణికోట ప్రాంతాలను కలిపి మొరసునాడు అంటారు. ఈ ప్రాంతమంతా ఎర్ర గులకరాతి నేలే వుంటుంది. మూడుముక్కలైన ఈ తావు బతుకులు, వెతలు ఒక్కటే. ఈ మూడు ప్రాంతాల తెలుగు రచయితలు రాసిన కతలను సంకలన పరిచి "రాగెన్నుల రాజ్జెం"గా తీసుకొచ్చారు స.వెం రమేశ్. ఈ ప్రాంతపు ప్రధానపంట రాగులు. వరుసగా నాలుగునాళ్ళు రాగిసంగటి దొరకకపోతే నీరసపడిపోతారు.రాగెన్నులరాజ్జెం లోని పదినైదు కతలలో రాగిముద్దను తలచుకోని కథే లేదు.

తమిళనాడు హోసూరు నుండి బసవరాజు రాసిన"గురువైన సంబళగాడు" కతలో రాగులసేద్యం, కల్లం, సాగులో వాడే పనిముట్లు, పదాలతో గూడి రాగులపంటను గూర్చి తెలుపుతుంది. కర్ణాటక లోని కోలారు నుండి డాక్టర్.గోవిందరెడ్డి రాసిన "కూటిసిరి" కథ ప్రధానంగా రాగిముద్ద కోసం అల్లాడిన ముసలమ్మ కతే.ఈ మొరసనాటి కథకులు ఎక్కువగా తాము పెంచుకున్న జంతువులు, తమ వూళ్లలో ఆడే కేళికలను ప్రధానం చేసుకుని కతలల్లారు. ప్రతి కతలో ప్రకృతి వర్ణన తో పాటు, రాగిసంగటి, వక్కాకు వాళ్ళ జీవితాలలో ఎలా పెనవేసుకున్నది చెబుతారు.ఆంధ్ర నుండి భారతి రాసిన "అగ్గవ బతుకులు" కతలో నాయనమ్మను వర్ణిస్తూ ఆమె వంటి మీదుండే నగలతో పాటు వంటిమీదుండే పచ్చబొట్లను చెబుతూ ఆమె చేతుల రెట్టల సీతమ్మబాజిగాలు పచ్చ,కుడి మోచేతి కింద ఇండ్లపచ్చ, ఎడమ మోచేతి మీద పీటముగ్గుపచ్చ, దాని దిగువ వాళ్ళ అమ్మ పేరుపచ్చ, ఇన్ని పచ్చలతో చేతులు చింతమాను చిగిరినట్లుండేవి అంటుం టుంది వాళ్ళ నాయనమ్మ బతుకు వెతను చెబుతూ ఆమెను మన కళ్ల ముందు నిలబెడుతుంది. అవ్వ తన బతుకును మనవరాలికి చెబుతూ "మన మాదిగిళ్ళలో ఆడొళ్ళు, పూర్లో వాళ్ళకే కాదు, మొగుళ్ళకీ అగ్గవే"అని వేథ పడుతుంది.

ఉత్పత్తి కులాల ఇళ్ళలో ఆడవాళ్ళకు, పిల్లలకు కోళ్ళతో విడదీయరాని బంధముంటుంది. వేన్నీళ్ళకు చన్నీళ్ళు తోడు అన్నట్లు ఆడవాళ్ళు కోళ్ళను సాకి అంతోయింతో సంపాదిస్తూ ఆపదలో కుటుంబాలను ఆదు కుంటూ వుంటారు. హిందూపురం నుండి చిదంబర రెడ్డి గారు "ఒక యర్రోని కత"లో తను ప్రేమగా సాకిన కోడిని దొంగసామి ఏ విధంగా గుటకాయ స్వాహా చేసింది చెబుతూ మూడనమ్మకాలను తునుమాడుతారు.అమ్మాజీ కత "మా మంచి రాజా" లో ఆదరించిన కుటుంబం కోసం ప్రాణాలొదిలిన కుక్కను గురించి చెబుతూ, ఇంటిల్లిపాది దానికోసం ఎట్లా అంగలార్చారో చెబుతుంది."

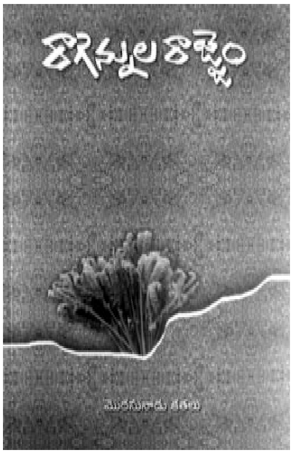

మనకు అంతగా తెలియని ధపావురాల పందేల గురించి బజంత్రీ వెంకటేశ్వర్లు గారి "ఈ తప్పు నాది కాదు" కతలో తెలుసుకో వచ్చు. హోసూరు నుండి మహేశ్" శేట్టప్ప'బండి", కర్ణాటక నుండి మాస్తి క్రిస్టప్ప గారు రాసిన "సావు పుట్టుకల గుట్టు" కతల్లో ఎద్దులు, కుక్కలు వాళ్ళతో పాటు ఎలా సహజీవనం చేశాయో రాశారు.

మొరసనాటివారు కాకపోయినా "కుప్పే నాగరాజు" గారి మీద అభిమానంతో ఈ పుస్తకాన్ని వారికి అంకితమివ్వటమే గాక వారి కత ""అప్పని పుడుకుతా" ని తీసుకున్నారు.ఈ కతలో దొమ్మరి వారి బతుకులను గురించి తెలుసుకోవచ్చు.

కన్నడ మొరసునాడు నుండి స.రఘునాధ గారు రాసిన "పాట్లోడు కూలోడా?" కతలో ఒక మంచి పాటగాడు తన పాటలకు ఆదరణ లేక ఎలా కూలీగా మారింది, ఆ తర్వాత పాట పాడే అవకాశం వచ్చినా,అతని గొంతు ఎలా మూగబోయిందీ చెబుతారు.

హోసూరు నుండి సుమ రాసిన "బానమమ్మ ఏడిసింది"కతలో సాసువుల చిన్నక్క కేళిక ఆడితేనే వాన కురిసిద్ది అనే నమ్మకంతో పూరివాళ్లు బలవంతంగా ఆమెతో నాటకం వేయిస్తారు. ఎర్రబట్ట జబ్బుతో ఇబ్బంది పడుతున్న ఆమె కేళిక ఆడుతూనే ఇద్దరు నేదరుబిడ్డల్ని వదిలి చనిపోతుంది. ఇది చూసి తట్టుకోలేక బానమమ్మ ఆకాశం ఏడిసింది అంటుంది సుమ. హోసూరు నుండి బడిగోళ్ల సత్యానారాయణ రేయంతా రుక్మాంగద రాజు కత్తిని "కేళిక ఆడిందీ" వెతికితే సిక్కుతుందా" కతలో చెప్పారు మునిరాజు "కావేరప్ప కూతురు" కతలో సాకమ్మ అత్తవారింటి ఆగడాలను చూపిస్తాడు.

"కలిపేదా వులిపేదా" కతలో.సెల్ఫోన్ వచ్చి మనుషుల ముఖాముఖి మాటల్ని ఏ విధంగా మాయం చేసింది చెబుతాడు, ఈ కతలో చెన్నకేశవులు. జాతరలా జరిగే వారాంతపు సంతల్ని, సంతల్లో ఎదురైన వాళ్ళ పలకరింపుల్ని చదువుతుంటే ముసుగేసుకున్న మన మనసులు ఒక్కసారిగా బయటకు వస్తాయి. "తీటల సిన్నోడు" కతలో ఆనంద్ బడిబోజనంలో పెట్టే గుడ్డును పక్కనోడి నుండి ఏ విధంగా దొంగలించింది హాస్యంగా చెప్పినప్పటికీ దాని వెనుక కడుపుకింత తిండి కోసం పడే ఆరాటం మన కళ్ళవెంట నీళ్ళు తెపిస్తుంది.

ఈ "రాగెన్నుల రాజ్జెం" నిండా మొరసనాటి మట్టిపరిమళాల. అక్కడి మనుషుల ప్రేమానురాగాలే, అక్కడి మాండలిక పద సొగసులే పరిమళిస్తున్నాయి.

ఈ పుస్తకం కావాలనుకునేవారు శ్రీమతి పూదోట శౌరీలు, టీచర్, బోధన్ (తెలంగాణ),సెల్: 9010153505 గానీ, హోసూరు కృష్ణగిరి రచయితల సంఘం,హోసూరు,(తమిళనాడు) "9489240967" వారిని గానీ సంప్రదించవచ్చు.

కవితోద్యమం

'మళ్ళీ మళ్ళీ ఉదయిస్తాను' (కవిత్వం), రచన: మద్దెర్ల రమేష్

భావావేశాన్ని నిగ్రహించుకొని అక్షర రూపంలో అభివ్యక్తమయ్యేది కవిత్వం. కవిత్వం ఒక సామాజిక ఆవిష్కరణ. ప్రస్తుత తరం కవులు ఊహాలోకాన్ని వదిలి వాస్తవ జగత్తులో సంచరించటం అభినంద నీయం. నిత్యం తమకు ఎదురయ్యే సంఘటనలు, అనుభవంలోకి వచ్చిన విషయాలు, ఆధునిక కవులకు కవితావస్తువు లవుతున్నాయి. మద్దెర్ల రమేష్ వృత్తిరీత్యా ఉపాధ్యాయుడు. ప్రవృత్తి రీత్యా కవి, సామాజిక కార్యకర్త, ఉద్యమకారుడు. ప్రస్తుతం రమేష్ వెలువరించిన కవితా సంపుటిలో 53 కవితలున్నాయి. చివరి కవిత 'మళ్ళీ మళ్ళీ ఉదయిస్తాను' అనేదే పుస్తకానికి పేరైంది.

రమేష్ తెలంగాణా ఉద్యమంలో మమైక్యం చెందిన కవి కావటం వల్ల ఆ ఉద్యమానికి సంబంధించిన కవితలున్నాయి. వాటితోపాటు ఎన్నో సామాజికాంశాల్ని కూడా కవితా వస్తువులుగా స్వీకరించి తనదైన ముద్రతో కవిత్వాన్ని వెలువరించాడు. 'ఉద్యమం-కవిత్వం' శీర్షికతో ఈ కవితా సంపుటి మొదలైంది. 'సమస్యల బరువులకింద అణిగి మణిగి -కుమ్మరి పురుగై అటు ఇటు తిరిగి- చీకటి అంచులను తొలచుకొని మొలిచే -ఉషస్సు రేఖ్య ఉద్యమం." అన్న ఈ కవి 'గుండె పొరలలోంచి ద్రవించి-జీవనాడులలో ప్రవహించి -మస్తిష్క కొలిమిలో స్నానించి-ఉద్గమించే చైతన్యరేఖ కవిత్వం' అని చెప్పటం బాగుంది. అమ్మనుగూర్చి రాస్తూ 'రక్త మాంసాలతో ప్రేమను రంగరించి నెత్తుటి గుడ్డుకు నూరేళ్ళు ఆయువు పోసేది అమ్మ' అని నిర్వచించాడు.ఒక కవితలో కవిత్వానికి నదికి ఉన్న సాదృశ్యాన్ని విశేషంగా వ్యక్తీకరించాడు. భార్యనుగూర్చి 'బెటర్ హాఫ్' అనే కవిత ఉంది. ఓటు హక్కు మీద వ్యంగ్యంగా రాసిన కవిత 'దాని కడుపు సల్లగుండ' లో 'ఓటు కడుపు సల్లగుండ-బుడ్డోడికి కూడా వచ్చుంటె - ఎంత బాగుండు?' అని చురకను అంటించాడు. తెలంగాణాలో ఉద్యమమే పండగ అయ్యిందని పలు ఉద్యమ కవితలు రచించాడు. రైతును గూర్చిన కవితలు గూడా ఇందులో వున్నాయి. మగమహారాజుల్ని నిందిస్తూ అంటే ఆత్మనింద గావిస్తూ 'మృగమహారాజులం' కవితను రచించాడు. దివ్యాంగుల్ని గూర్చి 'అందరిలాగే భూమికి బిడ్డలం' అనే కవితను రాసి,'కాళ్ళు లేకున్నా-చేతులు లేకున్నా చెవుల్లేకున్నా-మా మస్తిష్కాలు మాత్రం -శుష్క చేతనాలు కాదని గుర్తిస్తే చాలు' అని చెప్పాడు. అక్కడక్కడా తెలంగాణా మాండలికంలో కవితలున్నాయి. ఇంకా బాల్యజీవితం, బతుకమ్మ, కలాం స్మృతిగీతం, చేపల పులుసు కవితా వస్తువులయ్యాయి. కవిగానే మళ్ళీ మళ్ళీ ఉదయిస్తానని చెప్పిన రమేష్ కవితలు సామాజిక బింబాలుగా ఉన్నాయి. అయితే కవిత్వం పుస్తకానికి 190 రూపాయలు పెట్టటం కొంత ఇబ్బందిగానే ఉంది. **'మళ్ళీ మళ్ళీ ఉదయిస్తాను'** (కవిత్వం), రచన: మద్దెర్ల రమేష్, ప్రథమ ముద్రణ నవంబరు 2016, ప్రతులకు: మద్దెర్ల సరోజినీదేవి, ఇ.నెం. 3-2-74/1, పాతబజార్, మహబూబాబాద్ జిల్లా, సెల్: 99851 35771, వెల,రు.190/

-డా॥ గుమ్మా సాంబశివరావు, 98492 65025

వ్యాసమంజరి (వ్యాసాల సంపుటి)

నేటి యువతకు మార్గదర్శకాలుగా ఉండవలసిన ఎన్నో విషయాలను సమగ్రంగానూ, సరళమైన భాషలోనూ వ్యాసాల రూపంలో మన ముందుంచారు రచయిత. ఈనాటి విద్యావ్యవస్థ, కుటుంబవ్యవస్థ, వర్తమాన సామాజిక పరిస్థితులు, రాజకీయ రంగంలోని లోటుపాట్లు, విద్యార్థులు, యువకుల్ని యంత్రాలుగానూ, భౌతిక విషయాలపై ఆసక్తి కలవారిగాను తయారుచేస్తున్నాయని వారి అభిప్రాయంగా స్పష్టం అవుతుంది.

సనాతన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, దేశభక్తి, జాతీయ సమైక్యత, భారత సంస్కృతి, విద్యలు, కళలు, ఇవి ఎంత అవసరమో, అహింసా విధానం, పంచశీల సంపదను నిర్మించుకోవటం, ముఖ్యంగా విలువైన మానవతా వాదాన్ని అవలంబించటం అంతే అవసరమని హితబోధ చేశారు. 'మంచిగా జీవించటంలో' 'మానవతా వాదం- విశిష్టత' 'సాహిత్యంలో మానవతావాదం' 'శీలసంపద' 'నైతిక విలువ' 'యువతా! నీదారెటు?' - ఈ విధంగా చక్కటి శీర్షికలతో వెలువడిన 15 వ్యాసాలు- ఎంత చదివామన్నది ముఖ్యంకాదు, ఆచదువు మనకు ఎంత సంస్కారం నేర్పిందన్నదే అంటూ జ్ఞానబోధ చేస్తాయి.

ఇప్పటివరకు నాలుగు కవితా సంపుటాల్ని ప్రచురించిన శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తి మొదటి వ్యాస సంపుటిగా తనకు రాష్ట్రస్థాయిలో జరిగిన అనేక వ్యాసరచన పోటీలలో ప్రథమ/ ద్వితీయ బహుమతులు తెచ్చిపెట్టిన వ్యాసాలను పుస్తకరూపంలో 'వ్యాసమంజరి (వ్యాస సంపుటి)' అనే పేరుతో ప్రచురించారు. రచయిత విశ్రాంత ఉపాధ్యాయుడు కావడంతో , విద్యార్థులు, యువత సంస్కారవంతులు కావాలనీ, విలువలు, శీలము కూడిన జీవన విధానాన్ని అలవరచు కుని, మంచి మనుషులుగాను, మంచి పౌరులుగాను మన భారతీ యతను, సనాతన ధర్మం, జాతీయత, మానవతా విలువలని పెంపొం దించుకోవాలని, ఆ విధంగా విద్యార్థులు సర్వాంగీణ ఉన్నతి పొందాలని కోరుకున్న రచయిత ఆశయం నెరవేరాలని ఆశిద్దాం. ఆదర్శవంతమైన వస్తువును సరళమైన భాషలో అందించినందుకు రచయిత అభినందనీయుడు. ఎక్కడా వివాదాలకు, తీవ్ర విమర్శలకు పాల్పడక పోయినా, కమ్యూనిజం, క్యాపిటలిజం-అనేవి భౌతిక వాదాన్ని అనుసరి స్తాయనీ మానవతా వాదం మాత్రమే ఆధ్యాత్మిక విలువలను ఆచరిస్తుందని చెప్పటం గమనించతగిన విషయం.

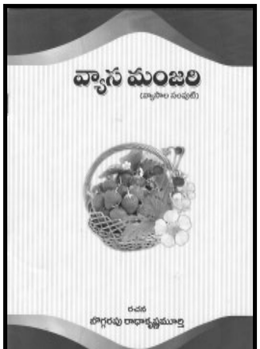

పేజీలు :72, వెల:100/-, ప్రచురణ: భారతీయ కళాపరిషత్, నెల్లూరు. ప్రతులకు: శ్రీమతి బొగ్గవరపు ఇందిరాకృష్ణ, ఇంటి నెం. 16-8-364, శ్రీ చైతన్య కాలేజీ ఎదురుగా, రామలింగాపురం, నెల్లూరు-524 003. చరవాణి: 98854 81939.

-ఎమ్.వి.శాస్త్రి, 94413 42999

వందకథల పరిచయం

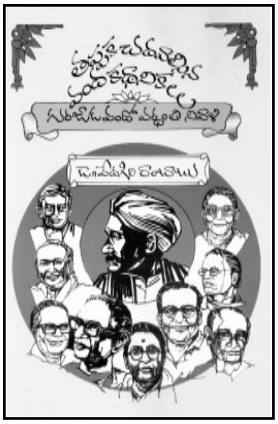

గురజాడ అంటే కేవలం కవి, నాటక కర్తే కాదు. తెలుగులో తొలికథ 'దిద్దుబాటు' చరించిన రచయిత. గురజాడ వందో వర్ధంతి సందర్భంగా వందమంది కథకులు రాసిన కథానికల గురించి డా॥వేదగిరి రాంబాబు రాసిన విశ్లేషణ వ్యాసాల సంపుటి 'తప్పక చదవాల్సిన వంద కథానికలు'. దీన్ని శ్రీ వేదగిరి కమ్యూనికేషన్స్ వారు ప్రచురించారు.

సాహిత్య ప్రక్రియల్లో ఆబాల గోపాలం ఇష్టపడే ప్రక్రియ కథ. తెలుగులో ప్రసిద్ధిపొందిన కథకులు చాలామంది ఉన్నారు. పాలగుమ్మి పద్మరాజు 'గాలివాన' కథకు అంతర్జాతీయ కథల పోటీలో బహుమతి వచ్చింది. ఈ సంపుటిలోని కథలన్నీ తొలితరం రచయితలు రాసినవి. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత తెలుగువారి జీవితాన్ని ప్రతిబింబించిన కథలివి.

శ్రీపాదవారి 'అరికాళ్ళకింది మంటలు' ఆనాటి దుర్భరమైన బాలవితంతువుల పరిస్థితిల్ని ప్రతిబింబించిన కథ. తల్లావఝ్ఝల శివశంకర శాస్త్రి గారి 'గాదె' ఆనాటి విద్యావ్యవస్థ గురించి రాసిక కథ. ఇదివరకు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను చాలా దారుణంగా శిక్షించేవారు. బడికి రాకపోయినా, పిల్లలు చదవకపోయినా బడిత పూజ చేసేవారు. దెబ్బలకు భయపడి మురారి అనే విద్యార్థి గాదెలో దాక్కుంటాడు. ఇదీ కథావస్తువు.

కృష్ణశాస్త్రి గారంటే మనకు భావకవిత్వం గుర్తుకు వస్తుంది. ఇంకా మంచి వచన రచయితగా మనందరికీ తెలుసు. ఆ సంపుటిలో 'బూట్ పాలిష్' కథ చదివితే ఆయన ఎంత మంచి కథకుడో అర్థమౌతుంది.ఇంకా ఈ సంపుటిలో అడవి బాపిరాజు, ఆచంట శారదాదేవి, ఆలూరి భుజంగరావు, కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ, కొనకళ్ళ వెంకటరత్నం, క్రొవ్విడి లింగరాజు, గోపీచంద్, చాసో, చలం, బలివాడ కాంతారావు, మాలతీ చందూర్, వేటూరి శివరామశాస్త్రి మొ॥ ప్రసిద్ధుల కథలున్నాయి. కాలపరీక్షకు నిలిచిన కథలివి.

కథాప్రేమికులు కొన్ని కథలను చదవాలనుకొన్నా పాతతరం కథలు కొన్ని ఈనాడు దొరకడంలేదు. ఒక తరానికి చెందిన గొప్ప కథలను ఒకచోట చదవడం ఒక మధురమైన అనుభూతి. రంగురంగుల రకరకాల పూలను చేర్చి ఒక పూలగుత్తిని తయారు చేసినట్లు, ఆయా కథల సారస్వాన్ని వివరించి, రచయితల కథన కౌశలాన్ని అరటిపండు ఒలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు విశదీకరించి ఈ సంపుటిని అందించిన శ్రీ వేదగిరి రాంబాబుగారు అభినందనీయులు.

వంద కథలను సేకరించి, సారాంశాన్ని పాఠకులకందించడంలో చరయిత పడిన శ్రమ అక్షరం అక్షరంలో ప్రతిఫలిస్తుంది. ఈ వ్యాసాలన్నీ 100 వారాలపాటు 'సూర్య' దినపత్రికలో ప్రచురించబడ్డాయి. కథాప్రియులకు చక్కని కానుక ఈ సంపుటి. ప్రతులకు: శ్రీవేదగిరి కమ్యూనికేషన్స్, హెచ్.ఐ.బి.1 బ్లాక్, బ్లాక్-4, ఫ్లాట్-10, బాగ్‌లింగంపల్లి, హైదరాబాద్ - 520 044, మరియు అన్ని ప్రముఖ పుస్తకాల అంగళ్ళలో.

-మందరపు హైమవతి, 94410 62732

ప్రభుత్వంలోని తెలుగు పెద్దలు ఏం చేస్తున్నట్లు?

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తెలుగుభాషను ఉద్ధరిస్తామని ప్రకటిస్తున్నది గానీ ఆచరణలోమాత్రం విద్యారంగంలో అన్ని సాథయిల్లోనూ తెలుగుకు చరమగీతం పాడుతున్నది. ఈ వార్తను చూడండి.

నెల్లూరు, డిసెంబరు 29 (ఆంధ్రజ్యోతి):

రాష్ట్రంలోని అంగన్‌వాడీ కేంద్రాలలో నూతనంగా నర్సరీ, ఎల్.కె.జీ., యూ.కె.జీ. విద్యను ప్రవేశపెట్టి ఆంట్లంలో బోధన కొనసాగిస్తామని రాష్ట్ర పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధిశాఖ మంత్రి పి.నారాయణ తెలిపారు. నెల్లూరులోని నారాయణ మెడికల్ కళాశలలో గురువారం ఆయన విలేకర్లతో మాట్లాడారు. అంగన్‌వాడీ కేంద్రాల పనితీరు చాలా అధ్వానంగా ఉండేవని, వీటిని ప్రక్షాళన చేసేదిశగా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టిందన్నారు. అందుకే అంగన్‌వాడీ టీచర్లకు జీతాలు పెంచామని ఆయన గుర్తుచేశారు. అంగన్‌వాడీలకు వచ్చే పిల్లలంతా పేదవారు కావడంతో వారికి కార్పొరేట్‌విద్య అందించాలన్నది సి.యం. చంద్రబాబు ఆలోచన అని మంత్రి చెప్పారు. తొలిగా చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల్లోని 15 మున్సిపాలిటీల్లోని అంగన్‌వాడీల స్వరూపం పూర్తిగా మారుస్తున్నామన్నారు. ఇప్పటికే నారాయణ విద్యాసంస్థల ప్రిన్సిపాళ్ళు, అధ్యాపకులతో అధ్యయనం చేయించామన్నారు. ఈ సంస్థ సహకారంతో ఈ రెండు జిల్లాల్లోని మున్సిపాలిటీల్లో ఉన్న అంగన్‌వాడీల్లో ఆంగ్లంలో విద్యాబోధన, నర్సరీ, ఎల్.కె.జీ., యూ.కె.జీ. ప్రవేశపెడుతున్నామని చెప్పారు. ఇందులో భాగంగా చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల్లోని నారాయణ విద్యాసంస్థల ప్రిన్సిపాళ్ళతో మంత్రి నారాయణ సమీక్షా సమావేశం నిర్వహించారు. అంగన్‌వాడీలలో ఆంగ్లబోధనపై చర్చించి అంగన్‌వాడీలకు సహకరించాలని సూచించారు. కలెక్టర్ రావు ముత్యాలరావు తదితర అధికారులు పాల్గొన్నారు.

ప్రతిపక్షంలో ఉండగా తెలుగుభాషను రక్షించాలని ఎంతోకొంత కృషిచేసిన పెద్దలు కొందరు ఇప్పుడు అధికారపక్షంలో ఉన్నారు. వారెవరైనా ఈ విషయంలో పట్టించుకోవలసిన అవసరం లేదా?

-ఒక పాఠకుడు, నెల్లూరు

అరుదైన పాత్రికేయుడు శ్రీ హనుమంతరావు గారు

-డా॥ ఇమ్మానేని సత్యసుందరం,
చరవాణి: 94400 40061

సీనియర్ పాత్రికేయులు శ్రీ వాడకట్టు హనుమంతరావు 2016 డిసెంబరు 13న తన 91వ ఏటహైదరాబాదులో కన్ను మూశారు. ఆయన 1925లో పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో జన్మించారు. 1946లో విశాలాంధ్ర, ప్రజాశక్తిలో పని చేశారు. 1974లో ఈనాడు దినపత్రిక స్థాపించినప్పుడు ఆ పత్రికకు తన సేవలు అందించారు. 'వీక్షణం' మాసపత్రికను స్థాపించి, దానికి కొన్నేళ్ళపాటు ఎడిటర్‌గా వున్నారు. 65 ఏళ్ళపాటు పత్రికా రంగంలో రాణించిన ఆయన చదివింది ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. వరకే!

హనుమంతరావు గారితో నాకు సన్నిహిత సంబంధం వుంది. నాకు రచయితగా మంచి పేరు తెచ్చింది 'మెయిన్ స్ట్రీమ్' వారపత్రిక. ఎడిటర్ నిఖిల్ చక్రవర్తి. చనిపోయేనాటికి ఆయన ప్రసారభారతి ఛైర్మన్‌గా వున్నారు. ఈ పత్రికలోనే హనుమంతరావు గారు నా వ్యాసాలు చదివేవారు. కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలు యూజీసీ సహకారంతో నిర్వహించే సెమినార్లలో హనుమంతరావు గార్ని తరచు కలుస్తుండేవాడ్ని.

హనుమంతరావు గారు డేటా న్యూస్ ఫీచర్స్ (డి.ఎన్.ఎఫ్) సంస్థను ప్రారంభించి దాదాపు 20 ఏళ్ళపాటు సేవలందించారు. ఆర్థిక కారణాలవల్ల దానిని మూసివేయడం జరిగింది. ఈ సంస్థ తరపున ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థకు సంబంధించి విలువైన సమాచారం అందించారు. సామాన్యంగా రాష్ట్ర, కేంద్ర బడ్జెట్ పత్రాలను ఎవరూ చదవరు. అన్నీ అంకెలేగా! అయితే హనుమంతరావు గారు బడ్జెట్‌లను పరిశీలించడంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపారు. వీటిపై కొన్ని పుస్తకాలు ప్రచురించారు.

హనుమంతరావు గార్కి కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పురస్కారం లభించింది. ఆయన బందరు వచ్చారు. నాకు ఫోన్‌చేస్తే మా ఇంటికి తీసుకొచ్చాను. నా లైబ్రరీ చూసి ఎంతో సంతోషించారు. తెలుగు పత్రికలకు కూడా వ్యాసాలు వ్రాయమని ఆయన నాకు సూచించిన తర్వాత ఆ సలహాను పాటించాను.

మచిలీపట్నం హిందూకాలేజీ ఎం.బి.ఏ. డిపార్టుమెంటు నిర్వహించిన సెమినార్‌లో పాల్గొన్న హనుమంతరావుగారు. ఆయనకు కుడివైపునున్నది డా॥ సత్యసుందరం(అక్టోబరు9, 2010)

2010లో నేను మచిలీపట్నం హిందూకాలేజీ ఎం.బి.ఏ. డిపార్టుమెంటు డైరెక్టరుగా వున్నాను. 'ప్రపంచీకరణ, భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ' అంశంపై జాతీయస్థాయి సెమినారు అక్టోబరు 9,10 తారీఖులలో నిర్వహించాను. ప్రారంభోత్సవ సెషన్‌లో ఆయన పాల్గొని ఉపన్యసించారు. అప్పటికే ఆయన ప్రయాణం చేయటం మానుకున్నారు. 'సత్య సుందరం పిలిస్తే కాదనలేనుగా' అన్నారు. స్టేజీమీద ఆయన నా నుదుటిమీద ముద్దు పెట్టుకోవడం మరువలేను. సెమినార్ పేపర్లతో పెద్ద సంపుటిని తీసుకొచ్చాను. రెండు కాపీలు హనుమంతరావు గార్కి ఇచ్చాను. ఆయన రాత్రి రైలులో సంపుటిని చదివి ఆ పుఎస్తకాలను రైలులోనే మర్చిపోయారు. ఫోన్ చేస్తే మరి రెండు కాపీలు పంపాను. సెమినార్‌కు హాజరైనందుకు కొంత డబ్బు ఇవ్వబోయాను. 'నీకు చాలా ఖర్చులు ఉంటాయిగా' అని డబ్బు తీసుకో లేదు.

హనుమంతరావు గారు కమ్యూనిస్టు. అయినా ఆయన అందరినీ ఆదరించేవారు. ఎవరి అభిప్రాయాలు వారివి అన్నట్లు ప్రవర్తించేవారు. పత్రికారంగం ప్రజాసేవకే అంకితం కావాలని ఆయన అభిప్రాయం.

'అమ్మనుడి'లో ప్రచురణ కోసం వార్తలను పంపేవారికి సూచనలు

1. అమ్మనుడిలో – తెలుగు భాష, సంస్కృతి, సాహిత్య సభల వార్తలను ప్రచురిస్తాము. అయితే తెలుగు భాషోద్యమానికి చెందిన వార్తలకు తొలి ఎంపిక వుంటుంది. అయితే పంపేవారు ఆ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించే సంస్థకు చెందినవారై వుండాలి. వార్త వివరాలు, ఫొటోలతో పాటు ఆ సభకు చెందిన ఆహ్వాన పత్రాన్ని, ఉత్తరాన్ని జతచేయాలి. నేరుగా editorammanudi@gmail.com కు మెయిల్ చెయ్యాలి.
2. తెలుగు భాషారక్షణ, అభివృద్ధికి చెందిన వార్తలు, ఆసక్తి కలిగించే ప్రభుత్వ/ప్రజలకు చెందిన విశేషాలను పంపించవచ్చు.
3. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలకు బయట వున్న తెలుగు వారికి చెందిన వార్తలను 'అమ్మనుడి'లో ప్రచురణకై ప్రత్యేకశ్రద్ధతో పరిశీలిస్తాము. పంపించండి.

వార్తలు పంపవలసిన చిరునామా:
సంపాదకుడు, జి-2, శ్రీ వాయుపుత్ర రెసిడెన్సీ, హిందీ కళాశాల వీధి, మాచవరం, విజయవాడ-520004.
దూరవాణి: కార్యాలయం : *0866-2439466*
సంపాదకుడు : *9848016136*
e-mail : editorammanudi@gmail.com

విశాఖలో పరవళ్ళు తొక్కిన తెలుగు తిరునాళ్లు

విశాఖపట్టణం తెలుగు సాంస్కృతికతకు, విజ్ఞానానికి పట్టుగొమ్మ. ఇక్కడ 'పరవస్తు పద్యపీఠం' వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు పరవస్తు ఫణిశయనసూరి ఆయనకు అన్నివిధాలా అండగా నిలిచిన స్థానిక విజయనిర్మాణ్ కంపెనీ అధినేత డా॥ సూరపనేని విజయకుమార్ కలిసి తెలుగు భాషా సంస్కృతుల వికాసం కోసం చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తున్నారు. సమగ్రమైన మహానిఘంటు నిర్మాణానికి పూనుకొని పెద్ద ఎత్తున కృషి చేస్తున్నారంటేనే వీరి పట్టుదలను అర్థం చేసుకోవచ్చు. వీరి ఆధ్వర్యంలో డిశంబర్ 18, 19, 21 తేదీలలో విశాఖపట్టణంలో 'తెలుగు తిరునాళ్లు' పేరుతో గొప్ప కార్యక్రమం విజయవంతంగా జరిగింది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ప్రాంగణం లోని అంబేద్కర్ సమావేశ మందిరంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమాల్లో పద్మభూషణ్ యార్లగడ్డ లక్ష్మీప్రసాద్, ప్రఖ్యాత నటుడు గొల్లపూడి మారుతీరావు, రిజిస్ట్రార్ ఆచార్య వెలగపూడి ఉమామహేశ్వరరావు, పైడా కృష్ణప్రసాద్, సిఎస్‌రావు వంటి ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు. రెండవరోజున ఆకాశవాణి – తిరుపతి సంచాలకులు డా॥ నాగసూరి వేణుగోపాల్ అధ్యక్షతన జరిగిన 'మన తెలుగు' సాహితీ గోష్ఠి, ప్రసార ప్రచార మాధ్యమాలలో తెలుగు అనే అంశంపై చర్చ జరిగింది. బెందాళం కృష్ణారావు, డి.వి. సూర్యారావు, ఎంబిడి శ్యామల, దొప్పల రవికుమార్, వల్లూరి శ్రీనివాస్ మున్నగువారు పాల్గొన్నారు. 'ప్రమాద విజయం' కార్యక్రమానికి జగద్ధాత్రి అధ్యక్షత వహించగా, పలువురు రచయిత్రులు పాల్గొన్నారు. మూడో రోజున నిఘంటు నిర్మాణంపై చర్చ జరిగింది. రాణీ సదాశివ మూర్తి అధ్యక్షతన డా॥ కడియాల రామమోహనరాయ్, ఆచార్య కందాళం కనకమహాలక్ష్మి, డా॥సామల రమేష్‌బాబు, పెద్ది సాంబశివరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు. 'కవిత్రయ భారతం'పై పండిత శలాక రఘునాధశర్మ ప్రసంగించారు.

చివరిరోజున నిఘంటుకారుడు, ద్రవిడవిశ్వవిద్యాలయ మాజీ కులపతి రవ్వా శ్రీహరిగారికి 'చిన్నయ సూరి జాతీయ పురస్కారం' ఇచ్చి ఘనంగా సత్కరించారు. ఈ సభకు ముఖ్యఅతిథిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సలహాదారు డా॥ పరకాల ప్రభాకర్ విచ్చేశారు. త్వరలో తెలుగు ప్రాధికార సంస్థను ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు ప్రకటించారు. 'తెలుగు ఎందుకు చదువుతున్నాం? భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుంది? అనే పరిస్థితినుండి 'తెలుగు చదవక పోతే నా భవిష్యత్తు ఏమిటి ?' అనే పరిస్థితికి తీసుకువెళ్ళే ప్రణాళికలు త్వరలో అమలు అవుతాయని ప్రకటించారు. ప్రతిరోజూ చిన్నారుల గాన, నృత్య ప్రదర్శనలు, పెద్దల కళాభినివేశాన్ని ప్రదర్శించే సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు జరిగాయి. నిర్వాహకులు ఎంతో అభినందనీయులు. వీరు సమాజానికి ఆదర్శంగా ఉంటారు.

అమ్మనుడిపై నెనరు లేనివాడు
కన్నతల్లినీ, పుట్టిన నేలనీ ప్రేమించలేడు..

Owned, printed & published by Samala Lakshmana Babu (9440448244) and printed at Sri Mahalakshmi Offset Printers, 16-7-20, Veera Raghavulu Street, Sharabu Bazaar, Tenali, Guntur Dist. and published from 8-386, Jivaka Bhawan, Angalakuduru Post, Tenali Mandal, Guntur Dist. - 522211. Editor: Dr. SAMALA RAMESH BABU (9848016136)
RNI-APTEL/2015/62362

పిల్లల ద్వారా సంపూర్ణ అక్షరాస్యత సాధ్యం

–డా॥ చుక్కా రామయ్య

పిల్లల ద్వారా సంపూర్ణ అక్షరాస్యత సాధ్యం అన్నారు డా॥ చుక్కా రామయ్య. డిసెంబరు 17న ఆంధ్ర మహిళా సభ ప్రాంగణంలోని మామిడిపూడి వెంకట రంగయ్య హాలులో జరిగిన ఒక సమావేశంలో ఆయన 'ఆచార్య రావెళ్ళ కృష్ణారావు మూడవ స్మారకోపన్యాసం' చేశారు. అక్షరాస్యత ప్రజా చైతన్యానికి, అభివృద్ధికి బాట కాబట్టి మనం ఆ దిశగా చేయాల్సిన కృషిని, తన అనుభవాలను విశ్లేషించి చెప్పారు.

నిరంతర వయోజన విద్యా ప్రోత్సాహక సంస్థ (స్పేస్) మరియు రాష్ట్ర వయోజన విద్యావనరుల కేంద్రం (ఎస్.ఆర్.సి) సంయుక్తంగా ఈ సమావేశాన్ని నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమం స్పేస్ కార్యదర్శి డా॥ పి.పూర్ణచంద్రరావుగారి స్వాగతోపన్యాసంతో ప్రారంభమైంది. సభకు అధ్యక్షత వహించిన స్పేస్ అధ్యక్షులు డా॥సామల రమేష్‌బాబు, ఆచార్య ఘంటా రమేష్, డా॥సి.నరేందర్ రెడ్డి గార్లు ప్రసంగిస్తూ, స్వర్గీయ కృష్ణారావుగారితో తమ అనుబంధాన్ని, విద్యారంగం పట్ల ఆయన ఆసక్తిని తలచుకున్నారు. ఆ తర్వాత స్మారకోపన్యాసం చేసిన డా॥చుక్కా రామయ్య గారు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో విద్యాభివృద్ధి, అక్షరాస్యత అభివృద్ధి సాధనకు అనేక సూచనలు చేశారు. చదువు చెప్పేటప్పుడు పిల్లల సంస్కృతి సామాజిక నేపథ్యాలను తెలుసుకుని అందుకు అనుగుణంగా నేర్పించాలి అన్నారాయన. అలానే ఆడపిల్లలు మధ్యాహ్నం బడి మాని ఇంటికి వెళ్ళిపోవడాన్ని ప్రస్తావిస్తూ వారలా వెళ్ళిపోవడానికి కారణం బడిలో బాత్‌రూములు లేకపోవడం అని చెప్పి, ఆడపిల్లలను బడిలో ఉంచాలి అంటే బాత్‌రూముల ఆవశ్యకత వలెనే, వయోజనులకు చదువు చెప్పేటప్పుడు కూడా వారి సంస్కృతి, వారి గ్రామం, వారి ఉపాధి, అవసరాలు, వ్యవసాయం తెలిసివున్నవాళ్ళు వారికెలా చదువు చెప్పాలో ఆ విధంగా చెప్పాలి అన్నారాయన. అంతేగాని, ఇవన్నీ తెలియని బయటి నుంచి వచ్చిన అధికారులు వారికి చదువు చెప్పలేరు. అందుకే మనం అక్షరాస్యతలో అభివృద్ధిని సాధించలేకపోతున్నాం అన్నారాయన. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో 'అక్షరవనం' అనే సంస్థను ఏర్పాటు చేసి ప్రయోగాత్మకంగా 'లిటిల్ టీచర్స్' ద్వారా చదువు చెప్పించే ప్రయత్నాన్ని వివరించి, తీసిన గంధం వాసన వ్యాపించినట్లే పిల్లలు పక్కవారికి చదువు చెప్పడం వారి జ్ఞానం గంధంలానే వ్యాపిస్తుందని, వృద్ధి చెందుతుందని అన్నారాయన.

మన శ్రీనివాసరెడ్డికి మరొక ఘన పురస్కారం

ప్రఖ్యాత ఫొటోగ్రాఫర్, నడుస్తున్న చరిత్ర/అమ్మనుడి పత్రిక కుటుంబ సభ్యుడు, ప్రపంచస్థాయి అవార్డుల గ్రహీత డా॥తమ్మా శ్రీనివాసరెడ్డికి ప్రతిష్టాత్మకమైన డా॥పిన్నమనేని అండ్ శ్రీమతి సీతాదేవి ఫౌండేషన్ అవార్డును విజయవాడలో డిసెంబరు 14, 15, 16 తేదీలలో జరిగిన సంస్థ 26వ ఉత్సవాల్లో అందజేశారు. ఆ సందర్భంగా ట్రస్టు ఛైర్మన్ డా॥గుళ్ళపల్లి నాగేశ్వరరావు, డా॥ చదలవాడ నాగేశ్వరరావు, డా॥సుధ, ఆధ్యాత్మిక ప్రవచనవేత్త చాగంటి కోటేశ్వరరావు తదితరుల నుంచి శ్రీనివాసరెడ్డి అవార్డును స్వీకరిస్తున్న దృశ్యం.

AMMANUDI (Telugu Monthly)
January 2017, Vol.2, Issue 11

RNI-APTEL/2015/62362
Postal Reg. No.TEN/12/2015-17

Bommidala
International

తెలుగువారి పాడిపంటల పండుగ- సంక్రాంతి..
భారత గణతంత్ర దినోత్సవ వేడుక..
శుభాకాంక్షలు

బొమ్మిడాల ఇంటర్నేషనల్ ప్రై.లిమిటెడ్

భారత ప్రభుత్వ గుర్తింపు పొందిన ఎగుమతి సంస్థ

బి.టి.సి.హౌస్, ఐదవ వీధి
చంద్రమౌళినగర్, గుంటూరు-522 007

Tel :91-863-2357615, 2357616
Fax : 91-863-2351343
E mail : murtybsk@bommidalainternational.com
bskmurty@yahoo.co.in
Website : www.bommidalainternational.com